

„ARANYHAJSZÁL MESEPROGRAM
- az Óperenciás tengeren, határon innen és túl”

Erasmus+

MESÉS EGÉSZSÉG

KORTÁRS MESÉK JÓ GYAKORLAT

FICÁNKA NAPKÖZIOTTHON SZÉKELYUDVARHELY

**„ARANYHAJSZÁL MESEPROGRAM
- az Óperenciás tengeren, határon innen és túl”
az ERASMUS+**

2018-1-HU01-KA201-047749 JÓ GYAKORLATOK CSERÉJE

**Együttműködés az innováció és a bevált gyakorlatok terén
pályázatának támogatásával valósult meg**

2018-2021

MESÉS EGÉSZSÉG

jó gyakorlatot kidolgozó óvodapedagógusok:

Demeter Boglárka, Csont-Kelemen Csilla

óvodavezető:

Antal Csilla

Ficánka Napköziotthon Székelyudvarhely

A meseprojektben részt vevő intézmények és pedagógusok:

Szalárdi János Általános Iskola is Óvoda

Prém Mónika iskolaigazgató,

Márzea Annamária és Borbély Csilla-Kinga

Napfény Óvoda és Bölcsőde Nádudvar

Mészárosné Sárközi Erika óvodavezető,

Urbánné Nagy Eszter, Csukáné Kálmán Szilvia

Füleki Daxner Utcai Óvoda

Vargová Danica óvodavezető,

Végh Éva, Gyetvai Zsuzsanna

A projekt koordinátorai:

Tempo - Legato Oktatásszervező és Tanácsadó Kft.

Balogh László (ének-zene szakos tanár) projektmenedzser,

Baloghné Zupkó Andrea (ének-zene szakos tanár) szakmai vezető,

Székely Józsefné minőségbiztosítási szakértő,

Kovács Istvánné pénzügyi vezető, Nagy József informatikus

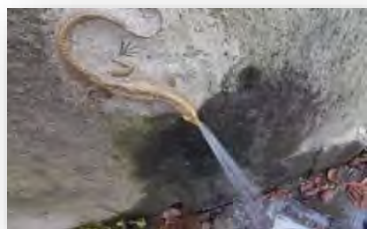
Tartalom

Előszó	4
BERG JUDIT: PANKA ÉS CSIRIBÍ	10
A jó gyakorlat tevékenységi terve	13
Adaptáció, tapasztalatok	17
BERG JUDIT: SZÉL	22
A jó gyakorlat tevékenységi terve	28
Adaptáció, tapasztalatok	33
BERG JUDIT: NAP	35
A jó gyakorlat tevékenységi terve	39
Adaptáció, tapasztalatok	44
BERG JUDIT: ESŐ	46
A jó gyakorlat tevékenységi terve	51
Adaptáció, tapasztalatok	55
BERG JUDIT: KÖD	58
A jó gyakorlat tevékenységi terve	63
Adaptáció, tapasztalatok	66
ZÁGONI BALÁZS: AZ ALTERNATÍV HÓEMBER.....	69
A jó gyakorlat tevékenységi terve	73
Adaptáció, tapasztalatok	78
ZÁGONI BALÁZS: SZOVÁTAI MESE	80
A jó gyakorlat tevékenységi terve	88
Adaptáció, tapasztalatok	91
ZÁGONI BALÁZS: GIPSZES MESE	94
A jó gyakorlat tevékenységi terve	97
Adaptáció, tapasztalatok	100
ZÁGONI BALÁZS: AZ ÉGIG ÉRŐ PASZULYSZEM	102
A jó gyakorlat tevékenységi terve	106
Adaptáció, tapasztalatok	110
ZÁGONI BALÁZS: SMINKES MESE.....	113
A jó gyakorlat tevékenységi terve	116

Adaptáció, tapasztalatok	120
MÁTÉ ANGI: VOLT EGYSZER EGY POCSOLYA	122
A jó gyakorlat tevékenységi terve	123
Adaptáció, tapasztalatok	127
MÁTÉ ANGI: VOLT EGYSZER EGY TEJ	129
A jó gyakorlat tevékenységi terve	133
Adaptáció, tapasztalatok	137
Összegzés	139
Felhasznált irodalom	141

Előszó

*„Erdő-erdő meseerdő,
benne mese, tizenkettő.
Itt kopogtat most is egy,
gyere gyorsan, hallgasd meg!”*

*„A meséken keresztül akarva-akaratlanul egyfajta tapasztalatot szerzünk a világról,
s amikor ennek vagyunk részesei, a hagyomány által megszentelt tudásból merítünk.”*

(Boldizsár Ildikó)

A természetnek van a legtöbb köze a meséhez. Hiszen, ha kimész az erdőbe máris veled történnek meg a kalandok, te kerülsz a mesébe. A mese és a valóság egy, összekötik a madarak.

„A hallott mesével indul az olvasóvá nevelés. Nem lesz jó olvasó az, aki nem hallgatott elég mesét. A sok mesét hallgató gyermek későbbiekben is jó – értő és élvező – olvasóvá lesz.”

(Vekerdy Tamás gyermekpszichológus)

A mesék ideje soha nem jár le. A mesékre mindig szükség volt, van és lesz, hiszen mindenki vágyik a varázslatra, a borzongásra, a csodák átélésének élményére.

A mese ugyanakkor rendkívül hasznos és nélkülözhetetlen a gyermekek fejlődése szempontjából, hiszen annak segítségével gazdagodik fantáziája, szókincse, a mese

szereplőivel azonosulva átélhet különböző helyzeteket, feloldhatja a benne felgyűlt feszültséget.

A felnövekvő gyermeknek óriási szüksége van arra, hogy átlássa az egyszerű emberi kapcsolatokat, szimpatizáljon a hősekkel, és felismerje a rosszakarókat.

A főhősök bőrébe bújva éli át a veszélyt, a megmenekülést, az örömet, a bánatot, vesz részt kalandokban, harcol az igazságért, és nyeri el méltó jutalmát – vagy büntetését. A kicsikben így – tehát nem direkt módon - rögzülnek az erkölcsi tanulságok.

A gyermek figyelmét az olyan történet köti le a legjobban, amelyik szórakoztatja és felkelti a kíváncsiságát. De életét csak akkor gazdagítja, ha fejleszti intellektusát, ha mozgásba hozza képzeletét, ha eligazítja érzelmeiben, ha megbékíti félelmeivel és vágyaival, és megoldásokat is javasol.

Ezeknek a kritériumoknak az egész gyermekirodalomból leginkább a népmesék felelnek meg.

A jó mese titka, hogy mindig a gyermek valóságos lelki és érzelmi színvonalán fejt ki hatását. A példák megértetik a gyermekkel, hogy súlyos gondjaira létezik átmeneti vagy végleges megoldás.

A mesében (és így az életben is) a problémákat nem lehet elkerülni, a küzdelem, a harc elválaszthatatlan az emberi lételettől.

A mese mindig jól végződik, ha a hős felveszi a küzdelmet, bátor, szembeáll az igazságtalanságokkal, akkor legyőz minden akadályt.

A mesék nem csak szórakoztatnak, nevelnek is: útmutatást, kapaszkodót nyújtanak bizonyos élethelyzetekben, segítenek a személyiség fejlődésében.

A gyermekek személyiségjegyeire a program óriási hatással van, hisz lehetőséget nyújt pozitív és negatív élmények feldolgozására, oldására, egymástól tanulásra, a közösség élményének átélésére, az „én” megismerésére.

A szociális kompetenciák mellett a kognitív funkciók és kommunikációs készségek is intenzíven fejlődnek.

Az óvodapedagógus módszertani kultúrája bővül, a fejlesztés gyakorlata tudatossá válik.

Átgondoltuk, mire lenne szükség, hogyan segíthetünk a gátlások, a viselkedési zavarok oldásában és elhatároztuk, hogy

egy olyan programot hozunk létre, amelyben az egészséges személyiség komplex fejlesztésében a művészetek (MESE, JÁTÉK, ZENE, TÁNC, ÁBRÁZOLÁS) eszközeit használjuk fel.

Erős meggyőződésünk, hogy jelen meseterápiás programunkkal nagyon jó eredményeket tudunk elérni sajátos nevelési igényű, szociálisan hátrányos helyzetű, HHH, illetve roma gyermekekben az inkluzíve pedagógia tükrében.

A projekt nemzetközi megvalósítása során erősödik a résztvevő országok közösségi érzése, elősegíti a gyermekek nyitottságát más kultúrák befogadására, identitástudatuk formálására.

„A népmesékben benne van minden, ami a legmélyebben foglalkoztat minket, embereket: emberi kapcsolataink, alá-, fölé- és mellérendelt viszonyaink, vágyaink és félelmeink, harcaink, botlásaink és győzelmeink.

*Nem véletlen,
hogy a
népmesékkal*

felnőtteket is gyógyítanak. De a népmesék világa mindig a távoli múltat idézi, így napi küzdelmeinkre, megváltozott viszonyainkra, a jelen körülményekbe ágyazott gondjainkra nem tud reflektálni.

A kortárs irodalom egyik nagy varázsa, hogy képes mai környezetben, mai nehézségekkel küzdő szereplőket megmutatni.

Másik nagy csodája az élő nyelv és kortárs humor erejéből fakad. Egészen másként azonosulunk a történettel, ha olvasás közben nem egy archaikus nyelvi

*közegben evezünk, hanem saját, élő birodalmunkban
lubickolva bukkanunk kisebb-nagyobb gyöngyszemekre.”*

(Berg Judit)

Óvodánk 2018-2021 időszakban vett részt a határon átvívelő projektben - jó gyakorlatok cseréjében, melyben partnereink voltak: Szalárdi János Általános Iskola is Óvoda Romániából, a Füleki Daxner Utcai Óvoda Szlovákiából, a Nádudvari Napfény Óvoda és a koordinátorunk az egri Tempo-Legato Kft. Magyarországról. A három év alatt a partnerintézmények betekintést nyertek mesegyakorlatunkba, melyet minden óvoda kipróbált és a maga körülményeihez igazítva adaptált.

Kedves Olvasó!

Reméljük, hogy a programunk elolvasása új ötletekkel szolgál, és sikerül felkelteni az érdeklődést a *MESÉS EGÉSZSÉG* csoportban való megvalósítása iránt. Meséinket, tevékenységi terveinket a partnerintézmények tapasztalataival és fotóival kibővítve adjuk közre, hogy módszertani útravalóként szolgáljon az *Óperenciás tengeren, határon innen és túl*. Mesében, élményben, játékban gazdag hétköznapokat kívánunk!

*MESÉS EGÉSZSÉG
szakmai csapata, Székelyudvarhely*

BERG JUDIT: PANKA ÉS CSIRIBÍ

Ezt a rózsaszín ruhás tündérlánykát Pankának hívják. Az erdő közepén él, egy öreg tölgyfa első emeletén. Puha mohából van az ágya, virágszirom a ruhája. A tündérfiú neve Csiribí. Ő is az erdőben lakik, egy odvas fenyőfában. Panka és Csiribí barátok. Panka nyáron szamócalekvárt, cseresznyekompótot szokott eltenni. A lekvárhoz aztán süt egy kis palacsintát, vagy készít egy nagy tepsisüteményt, Csiribí legnagyobb öröme. Csiribí úgy szereti az édességet, hogy evés után csupa porcukor az orra. Nem csoda,

hiszen Panka süti a legfinomabb áfonyás pitét az egész erdőben. Csiribí bezzeg kerüli a konyhát. Mindenféle szerkentyűt képes megjavítani, télire motoros hókotrót fabrikálni fakéregből, csavarokból, huzalokból. Mókusmamának megígérte, hogy liftet is épít a fenyőfára, hogy ne kelljen annyit cipekednie. De a főzés, az nem megy neki. Még kedvencét, a forró csokit sem tudja elkészíteni. Egyszer aztán megelégedte, hogy semmi sem sikerül, és a mikor a pirítós is odaégett, a tej meg kifutott, Csiribí elhatározta: nem főz soha többet. Tűzhelyét Borzékknak adta, és azóta Pankához jár, ha egy kis finomságra vágyik. Átröppen hozzá, bekopog az ablakon, és azt mondja:

- Panka, tudod mire gondoltam? - És Panka tudja.
- Csak nem egy kis forró csokira?

Panka nem csak sütni-főzni, hanem énekelni, muzsikálni is szeret. Mindenféle hangszeren tud játszani, még hárfán és citerán is. Egy valamit azonban nem tud:

repülni. Pedig vannak szárnyai, de valahogy nem sikerül velük magasba emelkednie. Hiába próbálgatja, gyakorolja a repülést, a kökénybokornál feljebb még sosem jutott. Ezért inkább gyalog jár. Néha, ha messzire kell mennie, azt mondogatja magában:

- Ideje volna beszereznem egy biciklit, ha már repülni nem tudok. - A tölgyfa- házikó első emeletére sem tud felrepülni. Csiribí épített neki kacskaringós csigalépcsőt, azon szalad fel a kis lakásba. Kereshetett volna földszinti lakást is, de akkor a madarak ritkábban járnának hozzá vendégségbe. Így csak kitarja az ablakot, és csiripelő barátai ki-be lépkednek rajta. Csiribí viszont ügyesen repül. Egész nap meg sem áll, ide röppen, oda röppen, fák tetején ugrabugrál, levegőben forgolódik. Nem fél senkitől. Még a félelmetes hírű Nyest is a barátja. Egyszer régen Csiribít is meg akarta enni, de Csiribí magasba röppent, úgy kiáltotta:

- Én most elbújok, ha megtalálsz, megehetsz. -

Olyan jól elbújt, hogy Nyest hiába kereste, sehol sem találta. Végül kiabálni kezdett:

- Gyere elő, Csiribí! Nem akarlak már megenni! Leszel a barátom? - Csiribí előjött, és

barátok lettek. Azóta nagyokat szoktak bújócskázni, mert mindketten csuda jó bújóhelyeket ismernek.

Csiribí egyszer Panka tölgyfájának gyökerei közé akart bebújni, de a földszinti lakás ablakán kidugta a fejét a vén szarvasbogár, és rádörrent: - Mit művelsz, te csibész? Tönkreteszed a házam! - Csiribí megígérte, hogy nagyon vigyáz, de az öreg olyan dühös volt, hogy Csiribí végül más bújóhelyet keresett. De Szarvasbogár bácsi csak zsörtölődött tovább. Zsörtölődött aznap, zsörtölődött másnap. Sőt, a

bújócskázás előtti napon is zsörtölődött, mert az öreg mindig mérges volt. Régebben még Pankára is haragudott. Ha a kicsi tündér furulyázott, az öreg szarvasbogár felkapott egy botot, és azzal dörömbölt az ajtón.

- Csend legyen, hé! Utálok a lármát! - De Panka fogta magát, és nagy tepsi áfonyás-szamócás süteményt sütött. Tetejét meghintette porcukorral, és bekopogott az öreg Szarvasbogárhoz. Szarvasbogár

bácsi dirmegett- dörmögött, végül elfogadta a süteményt. Addig ette, eszegette, amíg jobb kedvre derült, az utolsó falat után még el is mosolyodott. Azóta nem haragszik Pankára, sőt, amikor a kis tündér furulyája eldugult, kölcsönadta neki a pipatisztító keféjét, hogy azzal tisztogassa meg a hangszerét.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Barátság

Tevékenységek:

Nyelv és kommunikáció:

1. Anyanyelvi nevelés: Gyermekmese egy-egy mesehősről Berg Judit „*Panka és Csiribi*” című meséjéből

Ember és társadalom:

2. Művészi alkotó tevékenység:

Rajz: Kedvenc mesehősöm a „*Panka és Csiribi*” meséből

Gyurmázás: Ajándék kedvenc mesehősömnek

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés terén:

- azonosulás az irodalmi alkotások hőseivel

- figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás aktiválása
- helyes és érthető beszéd meghatározott beszédhelyzetekben

- aktív részvétel hallgatóként és beszélőként egyaránt
- véleménynyilvánítás, esztétikai élmények megfogalmazása

Művészi alkotó tevékenység terén:

- a környező világ formáinak, színeinek megkülönböztetése
- művészi hatás elérése különböző technikák alkalmazásával
- a munkaeszközök és különböző anyagok felismerése és azok helyes használata
- finommotorika fejlesztése
- szem- kéz koordináció fejlesztése
- kreativitás fejlesztése

- eredeti művek alkotása

Műveltesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés terén: saját, az eredeti mesétől szövegében eltérő mesét alkotni a mese szereplőivel.

Művészi alkotó tevékenység terén: lerajzolni kedvenc mesehősüket, gyurmából ajándékot készíteni kedvenc mesehősüknek

Módszerek: beszélgetés, magyarázat, mesélés, irányítás, cselekedtetés, értékelés.

Didaktikai eszközök: mesepárnák, csengő, színes ceruza, zsírkréta, rajzlap, gyurma.

Bevezető rész, reggeli beszélgető

kör - Előkészítem a szükséges didaktikai eszközöket. A gyermekek elhelyezkednek körben a földön. Egymást köszöntjük és számba vesszük.

Előkészítő beszélgetés -

Emlékeztek a Panka és Csiribí mesére? Ki volt Panka? Ki volt Csiribí? Kik voltak a barátaik? Neked ki volt a kedvenc mesehősöd ebből a meséből? (A gyermekek elmondják.)

Anyanyelvi nevelés - Most azt játszuk, hogy ti találtok ki mesét arról a szereplőről, aki nektek a legkedvesebb. előkészülődünk a mesemondáshoz: kiosztjuk a mesepárnákat, a gyermekek becsukják szemeiket és gondolkodnak a saját meséiken, amit el szeretnének mondani. Megszólal a mesehallgatásra hívó csengő. Aki jelentkezik, hogy mesét szeretne mondani, elfoglalja a mesemondó széken a helyét, a többiek pedig figyelmesen hallgatják. Ha valaki elakad, segíték, bátorítok.

Befejezés, értékelés - A gyermekek elmondják, hogy érezték magukat a mesemondások alatt, és azt is, hogy kinek a meséje tetszett a legjobban. Mindenkit

megdicsérek, aki mesét mondott, és bátorítom azokat, akik nem próbálkoztak meg vele, hogy következőben ők is ügyeskedjenek.

Művészi alkotó tevékenység - Arra gondoltam, ha már ilyen ügyesen mondtátok a mesét, mi lenne, ha lerajzolnátok a kedvenc mesehősötöket ebből a meséből? És készítenétek neki ajándékot gyurmából? Kézbemelegítő gyakorlatokat végzünk.

Kiosztom a didaktikai anyagot, két csoportra osztom a gyerekeket: az egyik csoport rajzol, a másik gyurmázik, majd cserélnek. A gyermekek fantáziájára van bízva a kivitelezés. Folyamatosan magyarázok, irányítok és segítek, hogyha kell.

Befejezés, értékelés - Az elkészült munkákat kiállítjuk és értékeljük. A gyermekek elmondják, hogyan érezték magukat a tevékenységek folyamán. Jutalmul mindenki kap egy aprócska meglepetést.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A mesefeldolgozás folyamatában számos pozitív eredményt, hatást figyelhettünk meg. A gyerekek nyitottakká váltak a modern irodalom, a mesék felé, melyek nem feltétlenül szerepelnek a megszokott óvodai programban. A gyerekek a szereplők által viselkedési modelleket láttak, melyek hatással voltak személyiségükre, viselkedésükre. Az egyik széket letakartam egy mese-takaróval, így mesemondó-szék

lett belőle. A gyerekeknek ezen a széken való helyet foglalása és a mesélés fejlesztette az önbizalmát, képzelőerejét, míg a többiek figyelve hallgatták a többiek meséjét. Volt, aki Benedekről fogalmazott meg mesét, mások Pankáról és Csiribíróról találtak ki eseményeket, például azt, hogy Panka meghívta Csiribít magához egy szamócás lepényt enni. A gyerekek élményekkel maradtak mesélőként és hallgatóságként is. A mesélések után néhányan elmondták, kinek a meséje tetszett nekik. A művészi tevékenység érdekessége volt, hogy két csoportban dolgozhattak egyéni munkáikon. Türelmetlenül várták, hogy próbálhassák ki azt a feladatot is, amit épp a másik fele végez a csoportnak. A nagyobbak bátorkodtak a rajzolásnál. Eleinte mondták, hogy nehéz nekik lerajzolni a választott mesehőst, de aztán ügyesen és szépen sikerült lerajzolni őket. A kisebbek igyekeztek a szereplőket a megfelelő színekkel színezni. A gyurmázás során ajándékként születtek csigák, hóemberek, fazék stb. A gyerekek szívükbe fogadták Pankáról és Csiribíróról, valamint az ő barátairól szóló meséket, ez a tevékenység pedig segített ebben.

Nádudvar

A mesélés megszervezésénél kiemelt szempontnak tekintetem, hogy a kötetlen tevékenység egyaránt szól a kisebb és nagyobb gyermekeknek. A tevékenységhez szükséges megfelelő teret úgy terveztem meg, hogy minden gyermek zavarás nélkül élvezhesse a mesehallgatást, minden gyermek tekintetét jól láthassam. Az énekkel, hangszeres játékkal való motiválás kellően felkeltette a gyermekek figyelmét, mindenki részt vett a tevékenységben. A meseélmény nyújtása során előadásmódommal, a hangsúlyozással, a mimikámmal, a gesztusaimmal, a hangszínem változtatásával a szereplők jellemeinek érzékletes bemutatásával igyekeztem irodalmi élményt nyújtani a gyerekeknek. A gyermekek számára már ismert Panka és Csiribí meséről beszélgetést kezdeményeztem. Kérdéseimre a mesét

pontosan felidézve válaszoltak és a mese érzelmi élményét is belefoglalták mondanivalójukba. Szárnyalt a képzeletük mikor beszéltek kedvenc mesehősökről, véleményt nyilvánítottak a szereplőkről. Nagy örömmre a kisebb gyermekek is vállalkoztak a mesemondásra. A mesemondószékünk egy varázsszék, teljesen átszellemülten mondták el saját mesevilágukat. Fejlődött figyelmük, emlékezetük, képzeletük. Dicsérettel, pozitív érékeléssel igyekeztem a mesemondók tábort népesíteni. A játékba való visszavezetés során voltak, akik meséskönyvet szerettek volna nézegetni. Ezt a lehetőséget nem terveztem be, de örömmel fogadtam kérésüket. A rajzolás, gyurmázás lehetőségének felkínálásával a gyermekek izgatottan láttak

munkához. Boldogan tapasztaltam, hogy a rajzaikban a plasztikai munkáikban megjelenítették a közösen átélt élményeket, a mese tündérvilágát. Fejlődött finommotorikájuk, szem-kéz koordinációjuk, önkifejezésük. A kezdeményezés sikere volt a gyermekek aktív részvétele, a sok kíváncsi tekintet, a mosolygós, szeretetteljes viselkedés, az együttműködés, a türelem. A manó és tündér világa a csoportunkba járó gyermekek számára minden napos élmény, hisz nálunk manók és tündérek élnek, üzeneteket hoznak-visznek, huncutságaikkal lepnek meg bennünket.

Fülek

Mese játékos feldolgozása a hét folyamán -Varázstükörben megnéztük a szereplőket, arcjátékkal: mosolygós Pankát, gondolkodó Csiribít, morgós Szarvasbogár bácsit.

Panka, Csiribi,

Szarvasbogár bácsi

zenei hangjának

/hangszer/

meghallgatása,

felismerése.

Szereplők hangjai:

Panka - Xilofon,

Csiribi - Vibrafon,

Szarvasbogár bácsi

- Cselló Vezér

szólista - Zongora. A

zenei motívumokra szereplőket utánozták szabad mozgással vagy megadott tevékenységgel: járás, repülés, sütés, mászás stb. Saját zenei motívumokat találtak ki gyermekhangszereken. Meseerdőben mozgásos játékokat játszottunk. Az erdő szereplőit meglátogattuk akadályok leküzdésével. Járás, futás, ugrás, mászás / kötél, alagút, gát, karika – tornaeszközök felhasználásával/. Meseszép erdei kirándulásunk alkalmával elsétáltunk az erdőszélre, faágakat, tölgyfaleveleket, makkokat gyűjtöttünk a mesesarokba. Panka süteményeinek elkészítése után, matematikai feladványokkal tevékenykedtünk. Lisztgyurmából különféle alakú süteményeket vágtak ki formákkal. A kész süteményeket csoportosították alakjuk, színük szerint. Meseillusztráció, síkbáb készítésekor a két főszereplőt megfestettük /tus, vízfesték/ ecsettel. a kinyírt figurára textilből szárnyat ragasztottak a gyerekek.

Mesesarokban kiállítottuk a mesével kapcsolatosan elkészült munkákat, az erdőben gyűjtött kincseket. Báboztak a saját rajzaikkal, mint síkbábokkal. Bábozás a kezünkkel, mint ujjbábbal. Textil ujjbábokkal, melyeket szárnyakkal egészítettünk ki /Csiribí és Panka/. A gyermekek megtanulták az ujjbábuk sétáltatását /mutatóujj és a középső ujjal/. Egyszerű párbeszédet kezdeményeztünk a gyermekek ötleteire alapozva, megénekelgettük a bábokat /Aki nem lép egyszerre/. Az elhangzott szöveget könnyen befogadták, megértették, szívesen azonosultak a mesehősökkel. Tudatosították a tartalom, szöveg és a kép közötti összefüggéseket, megfogalmazták véleményüket, kifejezték élményeiket- egyénileg eltérő szinten. Jól ismerték a mesét, tudták folytatni a történetet, a mesével kapcsolatos élményeiket kifejezték saját szavaikkal - egyénileg eltérő szinten. Saját szöveg alkotására inspirálták a mese szereplői a gyermekeket - egyénileg eltérő szinten. A különböző technikák alkalmazásával, különböző anyagok, munkaeszközök helyes használatával fejlődött a gyermekek finommozgása, szem-kéz koordinációja, kreativitásuk, alkotókészségük. A mese jó lehetőséget nyújtott természeti jelenségek megfigyelésére, az érzékszerveinkkel való tájékozódás gyakorlására, is. A mesekönyv és a mesék nagyon tetszettek a gyerekeknek, szívesen meghallgatták többször is. A szöveg stílusa és tartalma megfelel a gyermekek gondolkodásának, érdeklődésének. A mese jól beilleszthető óvodai programunkba, lehetőséget nyújt a természet megismeréséhez, az emberi kapcsolatok működésének megértésére.

BERG JUDIT: SZÉL

KOPP. KOPP. PUFF. Panka dobantott kettőt, és földhöz vágta a rózsaszín kardigánját. – Hi-hi-hi hisztizik a tündérke - nevetett valaki a szekrényben.

- Bumm! - Patika becsapta a szekrényajtót. Ha-ha-ha hatalmas lyukat rágtam a kardigánon - hangzott újra a nevetés.

- Csatt! - Panka becsapta maga mögött az ajtót is.

- Ho-ho-ho-holnapra kirágom a pulcsikat is.

Panka már a konyhában volt. Belekotort a kredencbe, aztán bevágta az ajtót is. Benézett a kamra legalsó polca alá, de csak egy poros szívószálat talált.

- Hol van? Hová tettem? Itt sincs. Végül felkapta a kosarát, és nekivágott az erdőnek.

- Vehetnél magadra egy kardigánt, Panka – szólt utána Egérmama, ahogy Panka átvágott a tisztáson. - Hűvös még az idő.

- Nem fázom - mondta Panka. és

összeszorította a fogit. Aztán mégis megállt.

- Egérmama. nem maradt télről, egy kis szárított levendulád?

- Levendula? Nem. Előregedett már a csokor, amit a szekrénybe dugtam.

- Az enyém is előregedett. Elfogyott az illata, egy molylepke meg rögtön beköltözött a szekrényembe.

-Ajaj - sápirozott Egérmama -, az nem jó. Ki fogja rágni a ruháidat!

- Már kirágta...

- Friss levendula kéne. - Tudom. De nincs - tárta szét a kezét Panka. - De akkor is szerzek valahonnan, és elűzöm azt a molyt!

A távolból hirtelen vad csivitelést hallott. Panka közelebb ment és fülelt. - Mintha az erdei pintyek veszekednének. Biztos kibújtak a fiókák a tojásból.

Elindult a hang irányába.

- Benedek. Benedek. megeszi a legyeket - hangzott messziről.

- Na. mami, Benedek megette mind - sipított három hangocska kórusban.

- Ej. Benedek, hagyhatnál a testvéreidnek is!

- Nem hagyok, megeszem, megéhezett Benedek - dalolt a távolban Benedek.

- Mami, Benedek kimászik a fészekből! - csipogott megint a három kicsi.

- Benedek, gyere vissza! Kipottyansz a fészekből!

- Nem megyek! Nem megyek! - énekelte Benedek. Közben feltámadt a szél. Nem fújt erősen, éppen csak végigsimította a füvet, hajladoztak a virágok, susogtak a falevelek. Panka fintorgott.

- Csupa libabőr lettem. Nincs valami nagy meleg.

A szél szusszant egyet, belekapott Panka hajába, meglibbentette a szoknyáját.

- Hagyj békén, fázom - szólt rá Panka. De a szél fújt egy nagyot, felkapta Pankát, aztán a következő pillanatban le is ejtette a föbe. Panka felállt, lépett kettőt, de a szél újra felemelte, és most egészen a nagy fenyőfáig repítette.

- Hé, nem hallod? Nincs kedvem játszani! – toppantott dühösen a tündérlány. A szél sipítva nevetett, és körültáncolta Pankát.

- Különben is, inkább a saját lábamon megyek - mondta Panka, de a szél füttyült rá. Újra a levegőbe emelte, átrepítette a fenyő felett, aztán nagy zúgással megfordul, és a

másik irányba indult. Panka kiabált:

- Tegyel már le! A szél mordult egyet, és a földre dobta a kis tündért, aztán elsüvített a fák között. Panka leporolta magát, és megmarkolta a kosarát.

- Jajaj. Jajajaj - hallatazott a fűből.

-Ki jajgat? - nézett körül Panka.

- Hát én.

- Ki vagy te?

- Benedek. Kisodort a szél a fészekből.

- Eltörött a szárnyad,

-Nem, de kicsi vagyok még. Nem tudok repülni - csipogta a fióka.

- Hát a szüleid?

- Benedek, - csipogta Pintymama. -
Nem esett bajod, fiacskám?

- Bevertem a fejemet, és még most is
remegek. Pintypapa is megérkezett.

- Benedek, Benedek, Kiverem a
feneked!

- Repítsetek haza, papa!

- Gyerünk - mondta Pintypapa -
emeljük!

- Aú! nagyon csíp a csőrötök -. sipította Benedek.

- Ültessétek Benedeket a kosaramba, és emeljétek fel úgy – javasolta Panka.

- Nem férek el benne! Túl kicsi a kosár! Én már nagy vagyok.

- Panka, te nem tudnál felrepülni vele? - reménykedett Pintymama.

- Sajnos, nem - rázta a fejét Panka. - Én nem tudok repülni.

Benedek elpityeredett. - Mi lesz velem akkor?

- Ne sírjatok. kitalálok valamit - vigasztalta őket Panka. Ebben a pillanatban a bokron túl nevetés harsant. Panka felkiáltott örömében. – Ez Csiribí hangja. Ő biztos tud segíteni! Várjatok meg! Idehívom! azzal elszaladt a hang irányába. Könnyen megtalálta a tündérfiút - éppen a hátán lovagolt. A szél pörgött-forgott, süvített a fák között. Csiribí pedig száguldott vele:

- Gyorsabban, gyorsabban! Magasabbra! Fordulj!

Aztán egyszer csak észrevette Pankát, és nagyot kurjantott:

- Állj! Leszállás! A szél engedelmesen megállt. Csiribí éppen Panka lába előtt huppant a földre.

- Szia. Panka! Gyere velem szél hátán lovagolni!

- Nem jövök. Haragszom a szélre.

- Miért?

- Kisodort egy madárfiókát a fészkeből. Sehogyan sem tudják a szülei visszatenni. Gyere Csiribí, segítsünk nekik!

- Jövök. Te várj meg itt! - fordult Csiribí a szélhez. A két kis tündér nekiiramodott. és hamarosan megérkeztek a fenyőfa tövébe a síró-rívó madárcsaládhoz.

- Te elbírod Benedeket, Csiribí?

Csiribí megemelte a fiókát, nyögött egy nagyot, csóválta a fejét. Aztán gondterhelten körbejárta a fát, nézte, milyen magasan van a fészek.

- Ide emelő kéne, vagy egy daru.

- Tudsz készíteni? - aggodalmaskodott Panka.

- Tudok, de nem lesz egyszerű. Sok kötél kell hozzá, meg egy csiga.

- Hívjak egy csigát? - buzgólkodott Panka.

- Nem olyan csiga kell. ami mászik - legyintett Csiribí -, hanem oly., amin áthúzhatom a kötelet. Aztán hirtelen a homlokára csapott:

- Nem kell ide daru. Van emelő! - ámuldozott Panka. Csiribí füttyentett egyet. A fák közül óvatosan előkúszott a szél. Csiribí mindent elmagyarázott.

- Vigyázva megfogod a madárkát, és felviszed a fészekbe. De óvatos légy, nehogy mellépottyantsd!

- Csak egy kis forgótáncot járok - susogott a szél.

- Egy kicsit se! - szólt szigorúan Csiribí. - Majd táncolunk, ha Benedek fent van a fészekben. A szél bólogatott, aztán hátára kapta a kismadarat.

- Kapaszkodj, fiam! - kiabált Pintymama.

- Repülök, lebegek! Magasba száll Benedek! csivített Benedek, és szárnyaival csapkodni kezdett.

- Hé, te! Még leesel a végén! - mondta Csiribí.

- Fent vagyunk! - zúgta a szél.

- Láttátok, Repültem! Szél hátára felültem! – büszkélkedett Benedek a testvéreinek.

A két kis tündér elbúcsúzott a madaraktól.

- Most már jössz játszani? - kérdezte Csiribí Pankáról.

- Nem lehet, dolgom van. Levendulát kell szereznem, hogy elűzzem a molylepkét a szekrényemből.

- De tavasszal még nem virágzik a levendula.

- Tudom. De a moly most rágta ki a kardigánom. Ha nem teszek valamit, minden ruhám lyukas lesz.

- Tervezek neked egy molyűzőt - ajánlotta Csiribí, de a szél közbevágott.

- Bízátok csak rám.

Hátára kapta a két kis tündért, és elsüvítettek a nagy tölgyfához.

- Nyisd ki az ablakot és a szekrényajtót, Panka — rendelkezett a szél. Aztán beszáguldott a szobába. egyenesen a szekrény mélyére. Felkapta a molylepkét, aki éppen Panka piros pulcsiját rágta, és kirepítette az ablakon. Meg sem állt vele a szomszéd erdő közepéig. Ott lepottyantotta, és már repült is vissza a tündérekhez a tisztásra.

- Lesodortam az ablakpárkányról egy cserép virágot is! - susogta a szél.

- Sebaj. Visszaültetem! - mosolygott Panka, és felkapaszkodott a szél hátára.

- Gyerünk! Fel a magasba! - adta ki Csiribí a parancsot, a szél pedig sivítva emelkedett az erdő fölé, és forgótáncot járt a tündérekkel az égen.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Időjárás

Tevékenységek:

Nyelv és kommunikáció:

1. Anyanyelvi nevelés:

Mesélés: Berg Judit: Szél- a mese illusztrációinak időrendi sorrendbe állítása

2. Zenei nevelés: Tanult dalok ismétlése + tánc szabadon: Szélről legeljetek, Ősz szele zümmög, Sárgul már.

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- az elhangzott szöveg befogadása, kifejezőerejének és esztétikumának érzékelése
- azonosulás az irodalmi alkotások hőseivel
- az írott szöveg jelentésének tudatosítása
- véleménynyilvánítás, esztétikai élmények megfogalmazása

Zenei nevelés terén:

- zenei műveltség megalapozása
- ritmusérzék fejlesztése
- hallásfejlesztés
- helyes, szép, tiszta énekre szoktatás

Műveltesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés területén: felidézni a már hallott mesét, a mese illusztrációit időrendbe állítani. **Zenei nevelés területén:** felidézni a tanult „szeles” dalokat, szabadon, kedvükre táncolni a dalokra.

Módszerek: beszélgetés, bemutatás, magyarázat, gyakorlás, értékelés

Didaktikai eszközök: meseképek, ajándék kitűzők.

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör - Előkészítem a szükséges didaktikai eszközöket. A gyermekek elhelyezkednek körben a földön. Egymást köszöntjük és számba vesszük.

Előkészítő beszélgetés - Emlékeztetek a Szél mesére? Kik voltak a szereplői? Miért volt a címe a mesének a Szél? (A gyermekek elmondják.)

Anyanyelvi nevelés - Felidézzük a mese cselekményét, ahol elakadnak a mesélésben, segítünk. A gyermekek elmondják, hogy érezték magukat a

mesemondások alatt, és azt is, hogy kinek sikerült a legpontosabban sorba rendezni a képeket. Mindenkit megdicsérek, aki tevékenykedett, és bátorítom azokat, akik nem próbálkoztak meg velem, hogy következőben ők is ügyeskedjenek.

A mese illusztrációinak időrendi sorrendbe állítása

Most azt játsszuk, hogy egy huncut manó összekeverte a mese képeit. Rakjuk sorba őket! Ki vállalkozik rá elsőként? Mindenki sorba rakhatja a képeket, aki szeretné. Egymást segítik a gyerekek, menet közben is felidézve a mese cselekményét.

Zenei nevelés - Mit szólnátok, ha a sok gondolkozás után egy kicsit énekelnénk? Tudtok olyan dalokat, amelyek a szélről szólnak? (A gyermekek elmondják.)

Énekeljük el ezeket a dalokat! Előbb azonban melegítsük be a hangszálainkat!

Légzőgyakorlatok

Egy mély levegőt veszünk, és miközben engedjük ki, utánozzuk a szél hangját: s-s-s., az eső csepegését: cs-cs-cs, a madarak hangját: csirip-csirip-csirip. Fújdogál a szellő (kis fújás), nagyon fúj a szél (nagy fújás).

Ritmusgyakorlatok, hallásfejlesztés

Most eltapsolok nektek egy mondókát, ti ki kell találjátok, hogy melyik az. (Eltapsolom a „*Tekereg a szél*” mondókát. Miután felismerték, együtt is eltapsoljuk.) Most eléneklek egy kis dallamot, ti próbáljátok visszaénekelni. Na, most már jöhetnek azok a szeles dalok! ☺

A gyermekek felidézik a széellel kapcsolatos tanult dalokat.

Mozgásfejlesztés

Egyénileg és csoportosan is éneklünk, végül pedig ki-ki szabadon táncol és énekel.

Befejezés, értékelés - A gyermekek elmondják, hogyan érezték magukat a tevékenységek folyamán. Jutalmul mindenki kap egy aprócska meglepetést.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

Elért eredmények, hatások közé soroljuk a gyerekek megfigyelőképességének, a logikus gondolkodásának fejlődését, a mese illusztrált mozzanatainak felismerése és időrendi sorrendbe helyezése által. Érzelmi fejlődés, indulatkezelés, egymás megértése és megsegítése, ezek mind a mese szereplőinek megismeréséből, jellemzéséből, tetteik, érzéseik átéléséből fejlődött a gyerekek személyiségében és viselkedésében. A gyerekek a közös éneklés során bátrabban vettek részt, még azok is, akik visszahúzódóbbak, hisz egymást támogatták, bátorították akaratlanul is. A zenéhez társuló szabad tánc felszabadította őket.

Nádudvar

A gyerekek a mesehívó dal hallatán örömmel ültek le a mesesarokba és hallgatták a Szél című mesét. A gyermekek megszerették és várták Panka és Csiribí történeteit, ezzel kicsit maguk közé fogadták a kis mesehősöket. A minden napi mesélés során kíváncsiságuk nőtt és egyre bátrabban meséltek. A rávezető kérdések során hamar felidéztek és szívesen szőtték tovább a mese történetét. A mese szereplői megjelentek a gyermekek szabad játékában. A kisebb gyerekek leginkább a főszereplőket jegyezték meg. Nagyfokú az érdeklődésük, rájuk is hatással volt a nagyobb

gyermek mese felidézése. Csodálkozva figyelték társaikat, ők is részesei akartak lenni a tevékenységnek. A Szél című mese hallgatása közben tágra nyílt szemmel figyelték, mi történik a mesében. A gyerekek empátikus képességét, beleélő képességét fejlesztette ez a kis történet. Megsajnálta Pankát és a kis madarat, próbált megoldást találni, hogyan lehetne segíteni. A mesélés után ügyesen sorba állították a mesejeleneteket. A kisebb gyerekeknek segítséget nyújtottam, de a nagyobbak önállóan dolgoztak. A szeles dalok éneklése során a gyerekek átszellemülve énekeltek és játszották el a szél mozgását. A végére igazi kis táncmulatság kerekedett. Átlényegülve a szabadság és az egyéni önkifejezés lehetősége megvalósult. A tánccal visszavezettem a gyerekeket a szabad játékba, hiszen a kedvenc alvókájukkal, kabalájukkal is táncolhattak.

Fülek

Mese feldolgozása a hét folyamán: Könyvsarokban – a gyerekek bármikor elővehették a könyvet, megnézegették az illusztrációkat, kötetlenül is beszélgettek a meséről: mi tetszett, mire emlékeznek. Mozgásos játékok – szeles fogócska. A fogó /szél/ kezében szalag, kergette a többieket. Akit megfogott, az lett a fogó. Szeles tánc – zenére szalagokkal mozogtak, mint a szél úgy táncoltak. Halk, lassú vagy hangos és gyors zenére improvizáltak. Légzőgyakorlat – madzagra fűzött papírmadarakat és szalagokat fújtak: a fuvallat, szellő, szél, szélvihar intenzitásában. A másik izgalmas légzőgyakorlatot az asztalon próbálták ki egy tollpíhével. A fiókamentő szelet utánozva - a tollpíhét a fészekbe /előzően rajzlapra megrajzolták Benedek fészket egy fán/ fújták. Időjárás - megfigyeltük az időjárást, kint tartózkodáskor szélforgókkal, szalagokkal kísérleteztünk a szélben, papír és nejlontásból készült sárkányokat eregettünk. Képtársítás – logikai összefüggéseket kerestek a képek közt: Moly – kardigán, Panka – kardigán, madár –fészek, madár – szél stb. Több megoldás is született. Madárlesen - madarakat figyeltek és ismertek meg. Madár - bábkészítés – papírgurigából festéssel, nyírással, ragasztással. Madár nyelv - rímeket kerestek egyes szavakra, igyekeztek Benedek – nyelven beszélni. Báboztunk – madarakat utánozva kezünkkel /szárnyakat csattogtattunk, csipogtunk, mondókáztunk, mint Benedek/. Kendőből szárnyakat alakítottunk, reptettük a madarat. Gurigabábokat készítettünk, azzal játszottunk, mondókáztunk: „Egyedem, begyedem, Csipp, csipp csóka, Madarak voltunk”.

BERG JUDIT: NAP

Egy szép napsütéses reggelen Csiribí nagyot nyújtózott az odúja előtt, és arra gondolt: - Milyen jól esne egy forró csoki. Kár, hogy Panka ma gombászni ment. - Tett-vett a házikójában, letekerte-feltekerte a köteleit, nyitogatta-csukogatta a szer-számosládáját, ide-oda rakosgatta a fácántollait, de sehogy sem volt jó. Végül mindent lerakott, és keresett egy nagy, pöttyös bögrét. - Ha Panka nem főz nekem forró csokit, majd főzök magamnak én. Csak sikerül. Gondolkozz, Csiribí! Mi is kell a forró csokihoz? Csokoládé biztosan, meg egy kis víz, és persze forróság. Csokoládé volt a polcon, víz a korsóban. Már csak meleget kellett szerezni valahonnan, hogy felforrjon a víz. Mert Csiribínek nem volt tűzhelye. - Sebaj – gondolta –, olyan melegen süt a nap. Kiteszem a bögrét az ablakba, fél óra sem kell hozzá, és a nap felforrálja nekem a vizet. Csiribí térült-fordult, összetörte a csokoládét, ráöntötte a vizet, és gondosan elhelyezte a bögrét az ablakpárkányon.

- Csodálkozik majd Panka – kuncogott magában, és elégedetten leröppent a patakpartra, hogy fürödjön egyet, amíg elkészül a forró csoki. Olyan jó kedve volt, hogy alig fért a bőrébe. Ugrált, kurjongatott, lefröcskölte a békésen lebegő szitakötőket. Fél óra múlva éhesen, fáradtan röpült haza. Mindjárt az ablakhoz szaladt. - Na, lássuk csak azt a forró csokit! Fúj! – fintorgott Csiribí. – Hát ez meg mi? Olvadozó csokidarabkák úszkáltak a langyos vízben. Dühösen nézett a napra. - Nem tudad volna kicsit jobban megmelegíteni? Ki látott már ilyen forró csokit? Még

sütni se tudsz rendesen. - Én nem szakács vagyok, ha nem tudnád – sértődött meg a nap. - Igazán felforralhattad volna a vizet – mérgeződött Csiribí. – Nem értesz semmihez. - Ha felforraltam volna a vizedet, felforrósodott volna a patak is, meg a tó, az erdő lakói pedig napszúrást kaptak volna a melegtől – magyarázta a nap, de Csiribí rá se hederített. Fogta a bögrét, és kiborította az ablakon, azzal hátat fordított a napnak, és duzzogva elvonult. - Vigyázz, Csiribí! Jön a mama! – szólalt meg valaki a háta mögött. - Kopoghatnál, Jocó, mielőtt bemászol az ablakon! – mondta Csiribí mérgesen a mókusfiúnak. – Most különben sincs kedvem játszani.

- Én figyelmeztettelek – vont vállat Jocó, és kisurrant a szobából. Egy perc sem telt belé, már kopogtattak. Csiribí rosszkedvűen nyitott ajtót. Mókusmama volt az, aki Csiribí odúja alatt lakott. - Mit művelsz, Csiribí? Ki hallott már ilyet? Micsoda barna ragacsot

borítottál
egyenesen a
frissen
teregetett
ingekre! Most
nézd meg!
Csupa folt a
gyerekek
ünneplője,
pedig ma este
kellene
felvenniük! -
Kimosom –
mondta Csiribí

szégyenkezve. - De hófehérre ám!
– zsörtölődött Mókusmama, azzal Csiribí kezébe nyomta a foltos ingeket, és lekúszott a fán. Az alsó ágról még visszaszólt: És estére száraz legyen!

Csiribí fogta az ingeket, és a patakhoz repült. Keserves ábrázattal látott munkához. Dörzsölte, gyömöszölte a fehér

vásznakat a vízben. A szitakötők köré gyűltek, és gúnyosan rebegtették a szárnyaikat.

- Gyorsabb lenne, ha fabrikálnék egy mosógépet – morgott Csiribí, de lassacskán jobb kedvre derült. Újra fehérén ragyogtak az ingek. Sehol egy folt. Előkereste a legtisztább kötelét, és a fenyőfa alatti tisztáson kifeszítette. Felterítette az ingeket, és csettintett. - Hát ezzel megvolnánk. Már csak a napnak kell gyorsan megszáritania. - Azt lesheted – hallatszott egy hang a magasból. - Micsoda? Mit beszélsz? – bámult fel Csiribí az égre. - Nem szárítom meg az ingeidet – mondta durcásan a nap. – Te mondtad, hogy nem értek semmihez. - Te csak süssél, az ingek megszáradnak maguktól - felelte Csiribí. - Szárítsd meg te magad – mondta konokul a nap, és egy felhő mögé bújt. - De ezek nem is az én ingeim – próbálkozott Csiribí, ám a nap ügyet sem vetett rá. Csiribí fogta a kötelelet, és átkötötte a tisztás túlsó végébe. De mihelyst odateregette a vizes ingeket, a nap egy másik felhő mögé rejtőzött. - Ne duzzogj már! – kérte Csiribí. – Fontos, hogy estére megszáradjanak. - De a nappal nem lehetett beszélni. Csiribí lekuporodott egy vakondtúrás tövébe, és bánatosan nézett maga elé. Egyszer csak furulyaszót hallott a távolból. - Panka! - Csiribí a szélnél is gyorsabban repült a hang irányába. A tündérlány vígan furulyázott egy

virág árnyékában. - Gyere gyorsan, Panka! – kérte Csiribí. – Segíts nekem a tisztáson. - Kifáradtam a gombászásban – nyújtózott Panka. - Kérlek, állj fel! A tisztáson aztán furulyázhatsz tovább. - De akkor, hogy fogok segíteni? – csodálkozott a kicsi tündér. Úgy, hogy furulyázol. Na gyere már! Csiribí felkapta Panka kosarát, és megindult vele. Panka feltápászkodott, és szaladt utána. A tisztáson Csiribí leültette Pankát a szárítókötél alá.

Furulyázz, kérlek, hogy hamar megszáradjanak ezek az ingek! - Miért nem teszed őket inkább a napra? – ámult Panka. Csiribí legyintett. - Megbántottam a napot, és most haragszik rám. Panka már mindent értett. Felemelte furulyáját, és belefogott a legvidámabb dalba. A dallam körbeszállt a réten, felébresztette a szunyókáló pillangókat, hívogatta a bogarakat, szöcskéket. A fenyőfára röppent egy kismadár, és vissza- trillázott. A bokorban dúdolni kezdett két levelibéka. Rázendítettek a tücskök is. - Mi van itt, utcabál? – rikkantott jókedvűen Jocó. – Várjatok, jövök! Lekúszott a fenyőfáról, és táncra perdült. Panka fújta-fújta a talpalávalót, hamarosan mindenki együtt járta a táncot.

Még a gyíkok is
közelebb

merészkedtek. A nap
eleinte csak a szemé-
sarkából pislogott le a
mulatságra, de ahogy
nőtt a jókedv, ő is
odafordult, és fényes
sugaraival táncot
lejtett a réten. Amikor
Panka végül

leeresztette furulyáját, minden táncos fáradtan huppant a fűbe. Csiribí megtapogatta a mókuszgyerekek ingeit. - Megszáradtak - jelentette Pankának vigyorogva. Aztán felnézett az égre, és hozzátette: - Köszönöm.

- Kísérj haza, főzök neked egy finom forró csokit – mondta Panka, és talpra szökkent.

- Aztán jól felforrald ám a vizet – szólt le a magasból a nap. A két kis tündér felnézett az égre, a nap pedig rájuk kacsintott.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Időjárás

Tevékenységek:

Nyelv és kommunikáció:

1. Anyanyelvi nevelés:

Mesélés: Berg Judit: Szél- a mese
illusztrációinak időrendi sorrendbe állítása

2. Zenei nevelés: Tanult dalok ismétlése +
tánc szabadon: „Szélről legeljeteK, Ősz szele zümmög, Sárgul már”.

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- az elhangzott szöveg befogadása, kifejezőerejének és esztétikumának érzékelése
- azonosulás az irodalmi alkotások hőseivel
- az írott szöveg jelentésének tudatosítása

- véleménynyilvánítás, esztétikai élmények megfogalmazása

Zenei nevelés terén:

- zenei műveltség megalapozása
- ritmusérzék fejlesztése
- hallásfejlesztés
- helyes, szép, tiszta énekre szoktatás

Műveletesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés terén: figyelmen kívül hagyni a mese eredeti cselekményét, átstrukturálni a mesét.

Művészi alkotó tevékenység terén:

- körberajzolni saját kezüket (nagy csoport)

- kiszínezni a körberajzolt kezet (kis-és nagycsoport)
- kivágni a körberajzolt kezet (nagycsoport)
- felragasztani a kezeket napocska formában egy nagy kartonra (kis-és nagycsoport)

Módszerek: beszélgetés, magyarázat, mesélés, irányítás, cselekedtetés, értékelés.

Didaktikai eszközök: mesepárnák, csengő, fehér rajzlap, színes ceruza (sárga és piros árnyalatok), olló, ragasztó.

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör - Előkészítem a szükséges didaktikai eszközöket. A gyermekek elhelyezkednek körben a földön. Egymást köszöntjük és számba vesszük.

Előkészítő beszélgetés - Emlékeztek a Nap mesére? Elmondjuk röviden, miről szólt, hogy a gyerekek felelevenítsék a cselekményét.

Anyanyelvi nevelés

Most azt játsszuk, hogy ti lesztek a mesemondók! Ti mondjátok mesét a napról, de másképpen, mint ahogy ebben a mesében történnek a dolgok! Előkészülődünk a

mesemondáshoz: kiosztjuk a mesepárnákat, a gyerekek becsukják szemeiket és gondolkodnak a saját meséiken, amit el szeretnének mondani.

A mese átstrukturálása

Megszólal a mesehallgatásra hívó csengő. Aki jelentkezik, hogy mesét szeretne mondani, elfoglalja a mesemondó széken a helyét, a többiek pedig figyelmesen hallgatják. Ha valaki elakad, segíték, bátorítok.

Értékelés - A gyerekek elmondják, hogy érezték magukat a mesemondások

alatt, és azt is, hogy kinek a meséje tetszett a legjobban. Mindenkit megdicsérek, aki mesét mondott, és bátorítom azokat, akik nem próbálkoztak meg velem, hogy következőben ők is ügyeskedjenek.

Művészi alkotó tevékenység

Napocska (közös munka) - Rajzolással, színezéssel, vágással, ragasztással:

- Tetszettek a napocskás mesék? Ti szeretitek a napot? Miért igen/nem? Arra gondoltam, ha már ennyit meséltünk róla, mi lenne, ha készítenénk mi is napocskát? (Elmondom, hogyan képzeltem el.) Kézbemelegítő gyakorlatokat végzünk.

Kiosztom a didaktikai anyagot.

A gyerekek körberajzolják a kezüket (a kicsik segítségével), ezután kiszínezik a sárga valamelyik árnyalatával, végül kivágják és felragasztják napsugarak formájában a nagy lapra (a kicsik segítségével). Folyamatosan magyarázok, irányítok és segítek, hogyha kell. Az elkészült munkákat kiállítjuk és értékeljük.

Befejezés, értékelés - A gyermekek elmondják, hogyan érezték magukat a tevékenységek folyamán. Jutalmul mindenki kap egy aprócska meglepetést.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A mesélés esetén, a mesélők kiválasztására egy napocska párna körbeadogatása által került sor, így elkerültük a jelentkezés által keltett feszültséget a gyerekekben. Azok a gyerekek is meséltek így, akik féltek volna maguktól jelentkezni. A mesefeldolgozás folyamatában számos pozitív eredményt, hatást figyelhettünk meg. A gyerekek nyitottakká váltak a modern irodalom, mesék felé, melyek nem feltétlenül szerepelnek a megszokott óvodai programban. A gyerekek a szereplők által viselkedési modelleket láttak, melyek hatással voltak személyiségükre, viselkedésükre. A mesélés lehetőségének megteremtése fejlesztette a gyerekek önbizalmát, bátorította őket a másokkal való kommunikációban. A művészi tevékenység komplex volt, izgalmas a gyerekek számára, hisz magába foglalta a rajzolást, színezést, vágást, majd pedig egy közös összeillesztést a sugarak elhelyezése által. A gyerekekben pozitív érzelmeket ébresztett, hogy egyéni munkájukból egy közös alkotás született.

Nádudvar

A vegyes csoport előnye, hogy a kisebbek is olyanok szeretnének lenni, mint a nagyobbak. Mintául szolgálnak számukra, utánozni akarják őket. Az emlékképek előhívásánál a felidézés a nagyobb gyermekek számára könnyebb feladatnak bizonyult, de meglepődve tapasztaltam, hogy a kisebbek is szárnyra kaptak és az ő kis világuk gondolait szőtték a mesébe, bátrak és nyitottak voltak. Mesefeldolgozásunk során mindenképpen eredmény, hogy a felidézés során az apró részletekre is kiterjed a figyelmük, és a mesei szófordulatok beépülnek a szókincsükbe. A gyermekek aktívak, beszélgetni akarnak, igyekeznek betartani a szabályokat (megvárjuk egymást, nem szólunk a társunk mondanivalójába). A mesélési lehetőség fejlesztő hatással van önbizalmukra, kommunikációjukra, nyelvhelyességükre. Gondolkodtató kérdéseinkre átgondolt megfogalmazások születtek. Kitértünk a környezetvédelemre is, mert bizony ez is szóba került. A Nap, mint az élet egyik feltétele, nagyon foglalkoztatta őket. Megtapasztaltuk a napocska cirógató játékát a napfürdőzés alkalmával, s játszottunk bújócska játékot, árnyjátékot a sugarakkal. A művészeti tevékenység során a nagyobb gyermekek önállóan rajzoltak, vágtak, ragasztottak, a kisebbeknek az ollóval való vágás

jelentett kihívást. Élményt jelentett testrészük körbe rajzolása, rajzlapon való megjelenítése. Türelmesek, figyelmesek voltak. Az elkészült munkákat megcsodáltuk, kiállítottuk. „Kinek a keze” játékot játszottunk, kézmemória játékot készítettünk.

Fülek

A mese feldolgozása a hét folyamán - a tevékenységekre a tapasztalatszerzésre fektettünk nagy hangsúlyt. Kint tartózkodáskor megfigyeltük az időjárást, a napsütést, egymás árnyékát az aszfalton. Árnyékra ugrálóst játszottunk. Körberajzoltuk egymás árnyékát a földön. Vizes kísérletek végzésekor, különböző anyagokat benedvesítettünk, szárítottunk napon, árnyékban, radiátoron. Megfigyeltük és összehasonlítottuk a száradást. Csoki olvasztásával próbálkoztunk a gyerekek ötletei alapján / napon, radiátoron, mikrohullámú sütőben. Megbeszéltük a tapasztalatokat. A napfényt tükörrel vetítettük csoportszoba falára. Megtapasztaltuk az éltető energiát, a tenyerünket a nap felé fordítottuk. Ha jól átjárt a nap melege, átsimítottuk a testünket kezünkkel, feltöltődünk.

Árnyttáncot táncoltunk, párban szemben álltak egymással. Egyik lassú mozdulatokat végzett lassú zenére, másik mindenben utánozta. Szerepcserével újra eljátszottuk. „Kacsingató” ügyességi játékot játszottunk, a párok egymás mögé állva körben álltak. A belső körben guggoltak a játékosok. Akinek nem volt párja, az lett a Nap, aki kacsintással csábította magához a guggolókat. „Hideg –

meleg” – rejtő-kereső játék: bizonyos tárgyakat elrejtettünk. A hunyót a hideg meleg, forró szavakkal igazítottuk útba. Batikolás – olvasztott viasszal mesedíszletet festettek. Vizes rajzot készítettünk, vizes ecsettel rajzoltak az aszfaltra, figyelték, hogyan tűnik el / szárad fel/. Bábozás – árnyjátékkal színesítettük napjainkat. Naphívogató dalokat énekeltünk: „Süss ki, süss ki napocska, Télen nagyon hideg van”. „Tüzet viszek” énekes mozgásos játékot játszottunk.

BERG JUDIT: ESŐ

Panka az ablakpárkányon könyökölt, és egy dalocskát dúdolt. - El is furulyázom ezt a kis dalt – szökkent talpra, és beszaladt a szobába a furulyáért. Kinyitotta a hangszeres ládikáját, de a furulya nem volt ott. Beletúrt a harisnyás fiókba, hátha véletlenül oda keveredett valahogy, de nem találta. - Lehet, hogy a szekrényben lapul – gondolta Panka, de hiába kereste, nem bukkant rá. - Ej, hát hová tehettem? – mérgelődött a kicsi tündér. Mindenhová bekukkantott, még a tűzhely mögött is megnézte. Végül az ágy alatt meglátott valamit a sarokban. - Hátha oda gurult szegény – reménykedett Panka, és szaladt a partvisért, hogy kikotorja. De nem a furulya volt az ágy mögött, hanem csak egy poros fakanál. Panka

egészen elszomorodott. - Tűvé tettem az egész lakást, mégsem találom. Hová tűnhetett? - Bánatában elővette a hegedűjét, és kiült vele az erkélyre. Felemelte a vonót, és eljátszott egy szomorú dalt. A szomorú daltól még rosszabb lett a kedve, és egy még bánatosabb melódiába kezdett. Egy kis szürke felhőcske éppen arra járt az égen, meghallotta a zenét, megállt, hallgatta. A szomorú daltól megeredtek a könnyei. Panka csak húzta-húzta, csak úgy zengett a rét, a kis felhő meg egyre jobban sírt. - Gyorsan gyertek a házba! Meg ne ázzatok! – kiabált gyerekeinek Egérmama. - Na tessék. Megeredt az eső! – zsörtölődött Szarvasbogár bácsi. - Most teregettem. - Az egész erdő megélénkült.

Minden állat igyekezett elrejtőzni az eső elől. Bokorba, odúba, gyökerek közé bújtak, nehogy megázzanak. Csak Panka nem törődött a fel-fordulással. Ült az erkélyen és hegedült. A felhőcske meg már nem is sírt, hanem zokogott. Csak úgy patakzottak a könnyei.

Csiribí éppen egy fenyőfa ágain hintázott a mókuszgyerekekkel, amikor eleredt az eső. Benedek, a kismadár

körülöttük repdesett. Nemrég tanult meg repülni. - Gyerünk az odúba, mert megázunk! – makogta Emma, a kisebbik mókus.

- Én ugyan nem bánom! – vont vállat Jocó, a testvére, és átlendült egy másik ágra. - Csuromvizesek lesztek! – kiabált Emma.

- Hát aztán! Aki bátor, nem ijed meg egy kis víztől – kiáltott vissza Jocó.

- Benedek! Gyere haza! – hívta Pintymama a fiacskáját. – Eláznak a tollaid!

- Bátor vagyok, nem megyek! Esőben is lebegek! – trillázott Benedek. Gyere haza, most rögtön! – csattant Pintypapa hangja is. - Látod, Jocó, Benedek is eltanulja tőled!

– szipogott Emma. - Menj haza, ha félsz – veszekedett Jocó a testvérével. - Legjobb lesz, ha beszélek ezzel a felhővel – mondta Csiribí, és felröppent a fenyőfa tetejére.

- Hé, te! – kiabált a felhőnek. – Ne bömbölj már! Elárasztod az erdőt, és mindenki bőrig ázik!

- Muszáj sírnom – hüppögte a felhő. – Olyan szomorúan szól az a hegedű. Csiribí fülelt, és meghallotta a távolból Panka dalát. Szárnyra

kapott, és meg sem állt a nagy tölgyfáig. - Panka!
Panka! Tedd el a hegedűt! Már bokáig ér a víz a réten!
- Panka körülnézett és elcsodálkozott. Gyorsan
leeresztette a vonót. - Na, most már ne bögj! – kiabált
Csiribí a felhőnek. - Nem tudom abbahagyni – zokogta
a felhő, és még jobban rázendített. A rétet elöntötte a
víz. Becsurgott az egérlyukba, befolyt Borzék
gyökérházába, már Szarvasbogár bácsi lépcsőjéig ért.

Az állatok rémülten kapaszkodtak fel a sziklákra, fatörzsekre, nehogy elsodorja őket
az ár. - Gyorsan, Panka, játssz valami vidámat! – kérte Csiribí. Panka szaladt, és
hozta a citeráját. De hiába pengette, nem sikerült felvidítania a zokogó felhőt.

Gyerünk, próbálj valami mást – sürgette Csiribí Pankát. - Talán a csengettyűszó
felvidítja – reménykedett Panka, és elővette kis csengettyűit. – Tessék, Csiribí, itt a
cintányér! Üsd hozzá a taktust! De az ezüstös csilingelés sem segített, hiába ütötte
össze Csiribí is a cintányérokat. - Fújd meg a trombitát! – javasolta Csiribí. Panka
térült-fordult, hozta a trombitát. - Brühühü – zokogott a
felhő egyre hangosabban.

- A harmonikát már elő sem veszem – mondta
csüggedten Panka. És ekkor a málnabokor irányából
feltűnt egy kis vitorlás hajó. Jókora, félbetört dióhéj volt
a csónak, a közepén árboc, rajta tarka vitorla. Két apró
levelibéka utazott benne.

- Hahó! Hahó! Hahó! Jön a békahajó! – kiabálták, és
vidáman integettek. Panka odanézett, és elkerekedtek a

szemei.

- Nahát, az árboc az én furulyámból készült! Gyertek erre! – kiáltott a békáknak.

A békahajó odakanyarodott a nagy tölgyfához. - Kedves békák, honnan szereztétek ezt az árbocot? – kérdezte Panka. - A tisztáson találtuk a fenyőfa közelében. Kicsit sok rajta a lyuk, de legalább nem görbe – brekegtek a békamatrózok. Pankának mindjárt eszébe jutott, hogy utoljára a tisztáson furulyázott. Úgy lát- szik, ott felejtette a hangszerét.

- Ez az én furulyám – magyarázta. – Kérlek szépen, adjátok vissza!

- Nem lehet – rázták a fejüket a békák. – Árboc nélkül nem tudunk vitorlázni.

- Adok helyette másikat – ajánlotta Panka.

- Éppen ilyen egyeneset? Mert görbe és göcsörtös árboccal nem megy a hajó. Panka térült-fordult, és már hozta is a fakanalat, amit az ágy alól kotort elő. - Nézzétek! Ez is egyenes, és még lyukak sincsenek rajta.

- Talán jó lesz – hümmögtek a békák. Csiribí már repült is, vitte a hajóra az új árbocot. Panka madzagot adott, hogy könnyebben felköthessék rá a vitorlát.

- Csuda jó ez az árboc! – örvendeztek a békák, és folytatták útjukat a tó felé. Panka boldogan forgatta megkerült furulyáját, aztán szájához emelte, és belefúj. Eljátszotta a reggeli dalocskát. Úgy hangzott, mint a vidám kacagás.

- Még! Még! – kiáltoztak az állatok mindenfelől. Panka újabb dalba fogott.

Egyszerre csak abbamaradt az eső. A felhő megdörzsölte kisírt szemeit, és félénken

elmosolyodott. Panka egyre vidámabban játszott. A felhő már nevetett. Csiribí füttyentett egyet, és megjelent barátja, a szél. Hátára kapta a felhőt, és elrepítette. A nagy tölgyfa mögül kikukucskált a nap, és sugaraival gyorsan felszárította a vizet.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Időjárás

Tevékenységek

Nyelv és kommunikáció:

1. Anyanyelvi nevelés:

Dramatikus játék: Te hogyan vidítanád fel a síró felhőt? *Berg Judit*

Eső című meséje nyomán

2. Gyakorlati tevékenység:

Kollázs (tépés, ragasztás): Esernyő (kiscsoport)

Hajtogatás: Esernyő (nagy csoport)

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- azonosulás az irodalmi alkotások hőseivel
- fantázia aktiválása
- konkrét kommunikációs helyzetben való aktív részvétel
- önkifejezés segítése
- aktív részvétel hallgatóként és beszélőként egyaránt

Gyakorlati tevékenységek terén:

- az anyagok megismerése
- az anyagok változásainak érzékelése a feldolgozás során
- megoldások találása témák megvalósításához
- különböző technikák megismerése
- saját munkák felhasználása a környezet szépítésére

Műveletesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés

területén: párbeszédet folytatni, kitalálni olyan meggyőző érveket, amelyekkel felvidíthatják a síró felhőt.

Gyakorlati nevelés terén:

a színes papírt eltépni kisebb darabokra és felragasztani az esernyőformára tetszés szerint, a színes papírt esernyőformára hajtogatni.

Módszerek, eljárások: mesélés, beszélgetés, magyarázat, bemutatás, irányítás, cselekedtetés, értékelés.

Didaktikai eszközök: triangulum, a szereplőkhöz illő ruhadarabok, kendők, színes papír, ragasztó, esernyőforma.

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör - Előkészítem a szükséges didaktikai eszközöket. A gyermekek elhelyezkednek körben a földön. Egymást köszöntjük és

számba vesszük: Szép jó reggelt mindenkinek! Kinek van szép jó reggele? (A gyermekek elmondják.) Nekem azért van szép és jó reggelem, mert azt hallottam, hogy nemsokára esni fog az eső.

Előkészítő beszélgetés - Miért jó az, ha esik az eső? (Elmondják.). Emlékeztek az Eső mesére?

Anyanyelvi nevelés -A gyermekek felelevenítik az Eső című mesét. Elmondják az élményeiket a mese kapcsán.

A mese dramatizálása

Szeretnék, ha játszanánk a mesével? Kiválasztjuk a szereplőket (felhő és gyerek), a szereplők kellékeit és a helyszínt. Próbajátékot játszunk. A dramatikus játékot addig játsszuk, amíg a gyermekek figyelme nem lankad.

A gyermekek elmondják, hogyan érezték magukat a foglalkozás alatt, és azt is, kinek az alakítása tetszett a legjobban. Mindenkit megdicsérek, aki aktívan részt vett a játékban, és bátorítom azokat, akik nem próbálkoztak meg velem, hogy következőben ők is ügyeskedjenek.

Gyakorlati tevékenységek - Mi az az eszköz, amit arra használunk, hogy ne ázzunk meg, ha esik az eső? (esernyő) Mit szólnátok, ha készítenénk mi is esernyőket. Két csoportra osztom a gyerekeket: a kisebbek a kollázst fogják készíteni, a nagyobbak hajtogatni fognak. Bemutatom a saját kész munkáimat, de nem hagyom kint a gyerekek munkája alatt. Elmondom a munka menetét. Kiosztom a didaktikai anyagot. Kézbemelegítő gyakorlatokat végzünk, majd a gyermekek nekifognak a munkáknak. Folyamatosan magyarázok, irányítok és segítek, hogyha kell.

Befejezés, értékelés - Az elkészült munkákat kiállítjuk és értékeljük. A gyermekek elmondják, hogyan érezték magukat a tevékenységek folyamán. Jutalmul mindenki kap egy aprócska meglepetést.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A mesefeldolgozás folyamatában számos pozitív eredményt, hatást figyelhettünk meg. A gyerekek nyitottakká váltak a modern irodalom, mesék felé, melyek nem feltétlenül szerepelnek a megszokott óvodai programban. A gyerekek a szereplők által viselkedési modelleket láttak, melyek hatással voltak személyiségükre, viselkedésükre. A nagyobbak dramatizálása során szépen kifejezték az érzelmeiket az arcukon, fejlesztette az emlékezőképességüket, mikor gondolkozniuk kellett, hogy mi következett a mesében. A drámajáték meghozta a többiek kedvét és bátorságát is a szerepléshez, még csendesebb, visszahúzódóbb gyerekekét is, akiknek itt most lehetőségük volt kibontakozni. A kisebbek kevesebb beszéddel inkább újra eljátszották a mesét. A gyerekek jól érezték magukat a tevékenység alatt, kedvet kaptak a szerepléshez. A művészi-alkotó tevékenységben ügyesen kibontakoztak a nagyobbak, hiszen rajzolhattak egy gyereket is az esernyő alá, valamint a kisebbek is, hiszen gyakorolhatták a ragasztást pontosan elvégezni, valamint olyan sorrendben rendezhették a szakított négyzeteket, amilyen színösszeállításban szerették volna. Egyik nagycsoportos

fiúcskának annyira megtetszett a hajtogatás technikája, hogy a szabad foglalkozások ideje alatt szép anygalkát hozott létre színes papírból.

Nádudvar

A vegyes csoportunkban a mesehallgatás során kissé nehezebb dolgom volt a figyelem fenntartása. Szemkontaktussal és mimikai jelekkel, sikeresen, érdekesebbé varázsoltam a mesés perceket. A mesedramatizálást kétszer is megvalósítottuk. A nagyobb gyermekek előbb példát mutatva eljátszották a történetet, majd a kisebb gyermekek egyéni képességüknek megfelelően utánozták őket. A gyermekek a könyvből mesélést megszokták, a mesehallgatáshoz biztosított nyugodt, szeretetteljes légkörben szinte „falták”, követelték a következő történetet. Gyermekek a dramatizálás során kevésbé szerettek volna a síró felhővel azonosulni. Ezért én játszottam el, és ezáltal érzékeltettem a gyerekekkel, hogy nem kell félni egy kevésbé vidám mesehőssel való azonosulástól sem. Ezzel is fejlesztettem szociális és személyes kompetenciájukat. A mesedramatizálást a gyerekek nagyon élvezték örömmel cserélgették a szerepeket, befogadóbbak, elfogadóbbak lettek. Fejlődött anyanyelvi kommunikációs kompetenciájuk, beszédkedvük, kifejezőképességük. A vizuális tevékenység során kitartóan és kreatívan készítették el tépéssel, ragasztással

az esernyőket. A technikák alkalmazásával kezűgyességük fejlődött. Az eső hangszeres érzékeltetésével, amellyel a foglalkozást kiegészítettem, nagyon élvezték és euforikus hangulatba kerültek. A mesék kedves aranyos történetei, segítenek a gyermekeknek ebből a digitalizált világból kiszakadni és lecsendesülni.

Fülek

A mese feldolgozása a hét folyamán. Kinttartózkodásunkor megfigyeltük a gyermekekkel az időjárást, a felhőket. Megtapasztaltuk a csapadék tulajdonságait ruházatunkon és a lábbelikben, melyek vízhatlanok vagy vízáteresztők voltak. Öltözékeket csoportosítottunk, időjárásnak megfelelően. Zenére különböző mozdulatokat mutattak be esernyővel, kisebb csoportokban esernyőtáncot táncoltunk. Vizes – száraz, szomorú – vidám és más ellentétpárokat párosítottunk kártyák segítségével. Vizes ecsettel rajzoltunk az aszfaltra, figyeltük, hogyan tűnik el / szárad fel/. Az eső, vízcsobogás, zuhany, vízcsap csepegése, vízzel töltött madársíp stb. hangok felismerése során hallás utáni felismerést gyakoroltuk, utánoztuk a hangokat. Zenehallgatás alkalmával, ellentéppárokkal magas-mély, lassú-gyors, szomorú-vidám zenerészleteket különböztettünk meg mozgással kísérve. Ének az esőben – Esik az eső és más dalokat ritmushangszerekkel kísértünk. Az esernyő nyitásával / hangosodó/ és zárásával / halkuló/ módban énekeltünk. A gyerekek azonosultak a mesehősökkel, nagyon intenzíven élték meg a felhő szomorúságát. Fantáziadúsán fejezték ki mozgással, beszéddel a szomorú felhőt. Aktívan bekapcsolódtak a mese dramatizálásába. A meseélményt szóbeli és művészi eszközökkel is kifejezték – rajz, bábkészítés. Szívesen hallgatták, de aktív beszélőként is bekapcsolódtak a párbeszédbe. Sok ötlet született a felhő felvidítésára. A szóban megfogalmazott ötleteket az egész hét folyamán fokozatosan valósítottuk meg. Gyakorlati tevékenység során különböző technikákkal, anyagokkal, megoldásokkal ismerkedtek, mindenki részt vállalt saját munkájával a tevékenységek megvalósításában egyéni lehetőségei, igényei és érdeklődése szerint. A mese jó lehetőséget nyújtott természeti jelenségek megfigyelésére, az eső fontosságának megértésére, a napszakok, évszakok változásának a megbeszélésére, ok – okozati összefüggések megértésére, baráti kapcsolatok építésére, segítségnyújtásra buzdít. Jól kiaknázható a mozgásos tevékenységeknél, mint motiváció, dramatikus tevékenységben a gyermekek sokoldalú kifejezőképességének fejlesztésére.

BERG JUDIT: KÖD

Csiribí szobájában hatalmas volt a rendetlenség. A tündérfiú minden fiókot kiborított a szoba közepére. - Biztos itt van valahol. Hoppá, talán a kekszes dobozban lapul! -Kiborította a kekszes dobozt, rá a csavarhúzó-készletre. - Ebben sincs. A fakéreg-ládikóból rugókat, csavarokat, tobozokat

öntött a padlóra. - A téli kesztyűk közé se került. Ennyi kacat! Legközelebb egy keresőgépet csinálók! - Inkább rendet csinálj! – szolt valaki a háta mögött. Csiribí megpördült.

- Kopoghattál volna, Jocó! - Nyitva volt az ablak, hát bemásztam – vonogatta vállát Jocó, a szomszéd mókusfiú. - Mit keresel?

- A ködlámpámat.

- Minek?

- Ki akarom tenni az ablakba. Olyan nagy a köd odakint, hogy félek, valaki nekirepül az ablaknak.

- Ugyan, ki repked ebben a ködben?

Ebben a pillanatban bumm, hatalmas csattanás hallatszott. - Mi történt? – ugrott az ablakhoz Csiribí és Jocó.

- Aú, aú, Benedek. Beverted a fejedet – csipogott valaki odakint.
- Na tessék. Ezért kellett volna a ködlámpa – mondta Csiribí.
- Te mit repkedsz ilyen időben? – bámult Jocó Benedekre. - Fel akartam deríteni az erdőt – csicssergett a kismadár. – De a csőrömig se látok. Nem vettem észre a fát.
- Pintymama elengedett ebben a nagy ködben? – csodálkozott Csiribí.
- Épp nem volt otthon, amikor elindultam – mondta Benedek.

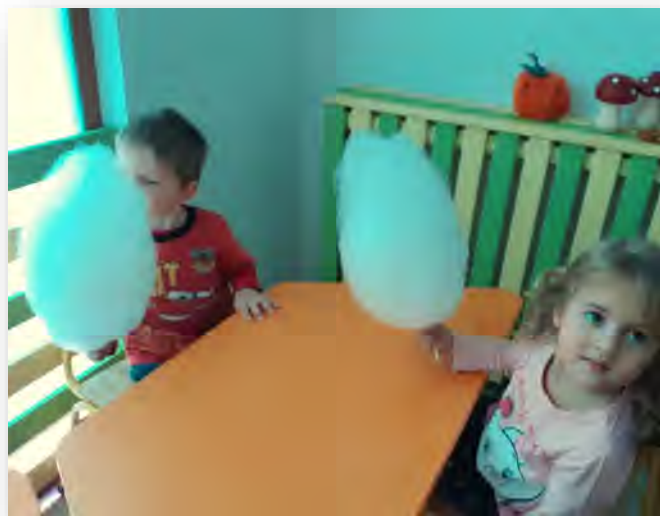
- Jobban tennéd, ha hazamennél, mielőtt keresni kezdenek.
- Nem találom a fészket – hajtotta le a fejét Benedek. – Túl nagy a köd.
- Szólni kéne a napnak, hogy oszlassa el – vélekedett Jocó.
- Mindig eloszlatja – mondta Csiribí.
- Lehet, hogy a nap elfeledkezett a dolgáról – mondta Jocó.
- Nem hiszem. Valami baj történhetett – vakarta a fejét Csiribí.
- Benedek. Benedek. Ha nagy baj van, remegek – csipogta sírós hangon a kis- madár.

- Megyek, megnézem, mi van a nappal – döntött Csiribí, és leereszkedett a földre. - Te, Csiribí – szólt utána Jocó –, a nap az égen van. Rossz irányba indultál. Nem akarok úgy járni, mint Benedek – mondta Csiribí, és elindult a domboldal irányába. Panka tisztásán is fehér volt minden. A kis tündér kikukucskált az

ablakon, és csodálkozva csapta össze a kezét. eltűnt a tisztás, eltűnt az erdő, de még a szomszédos fának is nyoma veszett. Sosem látott még ilyen fehérséget. - Mi történt? Hová tűnt a világ? Olyan, mintha egy csupor tejben ücsörögnék. Magára kapta a kabátját, felhúzta a cipellőjét, és már indult is, hogy körülnézzen. A nagy tölgyfa előtt Szarvasbogár bácsival találkozott. A szarvasbogár szokása szerint zsörtölődött. - A mindenét ennek a cudar időnek! Az orromig sem látok. Sosem fogom így megtalálni a kalapom!

- Segítetek megkeresni! – ajánlotta Panka, de Szarvasbogár bácsi csak legyintett. Úgysem lesz meg ebben a ködben. Jobban teszed, ha itthon maradsz! Még eltévedsz a végén! De Panka mindenképpen menni akart. Elbúcsúzott Szarvasbogár bácsitól, és bátran nekivágott a fehérségnek. - Először is megnézem a málnabokornál – gondolta, és a tisztás túlsó vége felé fordult. Hirtelen megtorpant. - Nahát, de hiszen ez a körtefa. Majdnem

nekimentem. Alighanem rossz irányba indultam! - A málnabokor nem is erre van. Fordult egyet, és újra nekiindult. - Ám alig lépett egyet-kettőt, megint meg kellett állnia. Mintha valaki közeledne a sűrű felől. Panka fülelt. - Igen, jön valaki! Ki lehet az? - A ködből lassan kivált egy apró kis alak, lépett még néhányat, és megállt Panka előtt. Most már jól látták egymást. - Nahát, Csiribí! Te miért járkálsz itt? – ámult Panka.

- Fel kéne másznom a hegyoldalba. Csak éppen nem találom – mondta Csiribí.

- A málnabokor után indul az ösvény – mutatott előre Panka. – Erre kell lennie valahol.

- Akkor biztos elmentem mellette.

- Gyere velem. Mindjárt megtaláljuk. -

Lépegettek, botorkáltak a ködben. Csiribí egyszer csak előrenyúlt, aztán visszarántotta a kezét. - Aú! Megszúrt valami. Itt a málnás. És innen indul az ösvény is.

- Mi dolgod a hegyen? – kérdezősködött Panka.

- Segítenem kell a napnak – magyarázta Csiribí. – Sehoggy sem boldogul ezzel a köddel.

- Jöhetek én is?

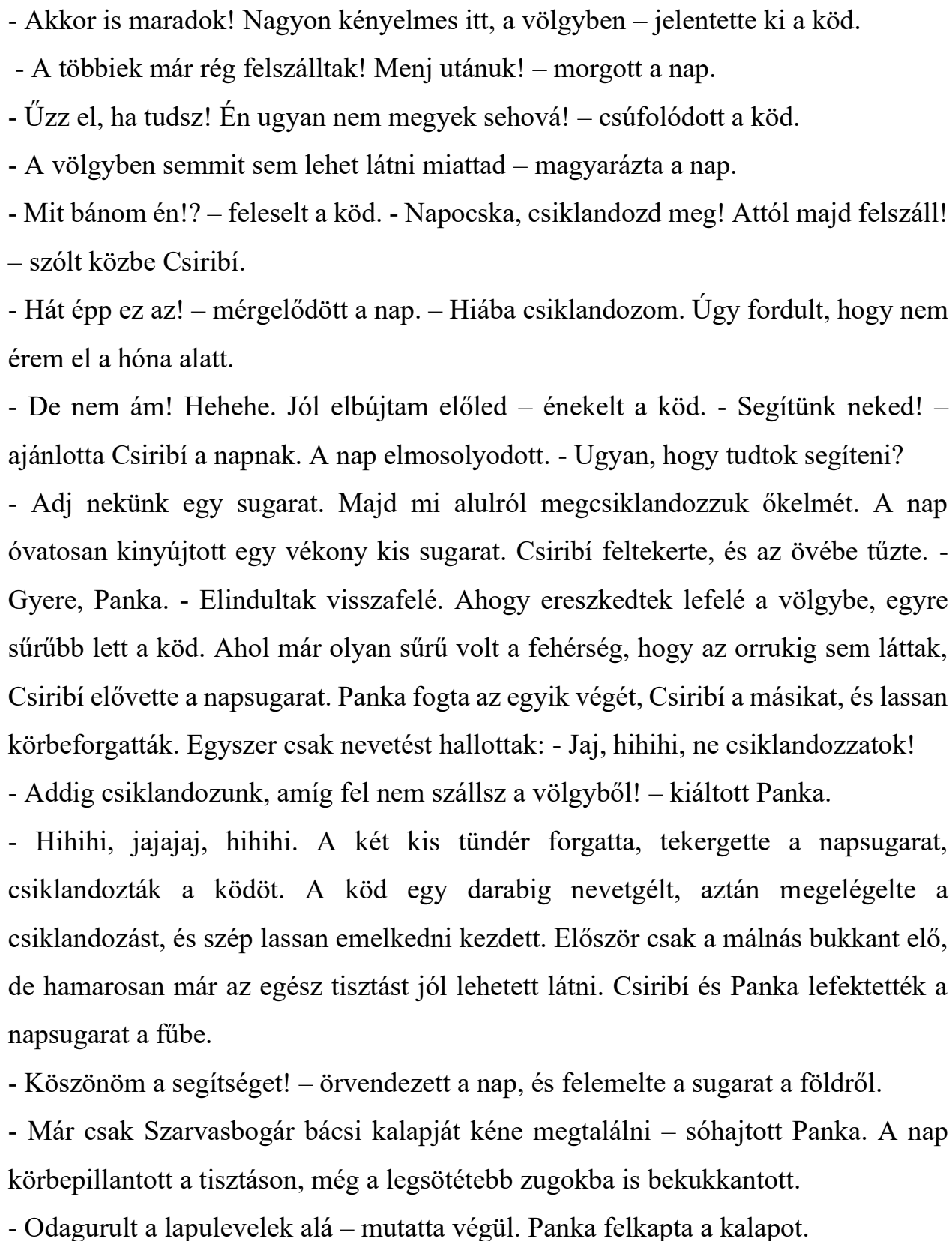
- Gyere! – mondta Csiribí, és megindultak felfelé az ösvényen. Egyszer csak kiértek a ködből. A hegy tetején tiszta volt az ég, csak lent a völgyben csücsült a fehérség.

- Odanézz! Haragszik a nap! – mutatta Csiribí.

- Tényleg! Észre sem vette a két kis tündért, annyira mérges volt. A köddel veszekedett.

- Semmi dolgod a földön! – kiabálta.

-
- Akkor is maradok! Nagyon kényelmes itt, a völgyben – jelentette ki a köd.
- A többiek már rég felszálltak! Menj utánuk! – morgott a nap.
- Űzz el, ha tudsz! Én ugyan nem megyek sehová! – csúfolódott a köd.
- A völgyben semmit sem lehet látni miattad – magyarázta a nap.
- Mit bánom én!? – felelt a köd. - Napocska, csiklandozd meg! Attól majd felszáll!
– szólt közbe Csiribí.
- Hát épp ez az! – mérgelődött a nap. – Hiába csiklandozom. Úgy fordult, hogy nem érem el a hóna alatt.
- De nem ám! Hehehe. Jól elbújtam előled – énekelt a köd. - Segítünk neked! – ajánlotta Csiribí a napnak. A nap elmosolyodott. - Ugyan, hogy tudtok segíteni?
- Adj nekünk egy sugarat. Majd mi alulról megcsiklandozzuk ökelmét. A nap óvatosan kinyújtott egy vékony kis sugarat. Csiribí feltekerte, és az övébe tűzte. - Gyere, Panka. - Elindultak visszafelé. Ahogy ereszkedtek lefelé a völgybe, egyre sűrűbb lett a köd. Ahol már olyan sűrű volt a fehérség, hogy az orrukig sem láttak, Csiribí elővette a napsugarat. Panka fogta az egyik végét, Csiribí a másikat, és lassan körbeforgatták. Egyszer csak nevetést hallottak: - Jaj, hihhi, ne csiklandozzatok!
- Addig csiklandozunk, amíg fel nem szállsz a völgyből! – kiáltott Panka.
- Hihhi, jajajaj, hihhi. A két kis tündér forgatta, tekergette a napsugarat, csiklandozták a ködöt. A köd egy darabig nevetgélt, aztán megelégelte a csiklandozást, és szép lassan emelkedni kezdett. Először csak a málnás bukkant elő, de hamarosan már az egész tisztást jól lehetett látni. Csiribí és Panka lefektették a napsugarat a fűbe.
- Köszönöm a segítséget! – örvendezett a nap, és felemelte a sugarat a földről.
- Már csak Szarvasbogár bácsi kalapját kéne megtalálni – sóhajtott Panka. A nap körbepillantott a tisztáson, még a legsötétebb zugokba is bekukkantott.
- Odagurult a lapulevelek alá – mutatta végül. Panka felkapta a kalapot.

- Csöngessünk be Szarvasbogár bácsihoz.
- Nahát, megtaláltátok? Nagyon köszönöm. Csiribí, fiam, várj egy picit! Visszaadom a ködlámpádat, amit a múltkor kölcsönadtál nekem!
- Ó - jajdult fel Csiribí. – Tényleg. Kölcsönadtam. Otthon meg mindent felforgattam érte. - Segíték neked rendet rakni! – vigasztalta Panka. - Inkább igyunk egy forró csokit – kurjantott Csiribí, és kettesével szedte a lépcsőket Panka lakásába.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: A barátság

Tevékenységek

Nyelv és kommunikáció:

1. Anyanyelvi nevelés:

Mesélés - Berg Judit: „Köd” - elkezdett, ismert mese folytatása

2. Közösségi nevelés: Népi gyermekjáték: „*Hettyenpitty!*”

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- az elhangzott szöveg befogadása, kifejezőerejének és esztétikumának érzékelése
- azonosulás az irodalmi alkotások hőseivel
- az írott szöveg jelentésének tudatosítása
- véleménynyilvánítás, esztétikai élmények megfogalmazása

Közösségi nevelés terén:

- kapcsolatteremtés és kapcsolattartás a társakkal
- ön- és társismeret
- verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése
- egymás iránti bizalom fejlesztése
- magatartási formák értékelése a közösségi normák függvényében (rokonszenv, barátság, bizalom)

Műveltesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés területén: a z elkezdett, ismert mesét folytatni, a mesével kapcsolatos élményeiket kifejezni.

Közösségi nevelés területén: helyesen eljátszani a játékot, betartva annak szabályait.

Módszerek: mesélés, beszélgetés, magyarázat, irányítás, cselekedtetés, értékelés.

Didaktikai eszközök: triangulum, párna, kendő.

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör - Előkészítem a szükséges didaktikai eszközöket. A gyermekek elhelyezkednek körben a földön. Egymást köszöntjük és számba vesszük: Szép jó reggelt mindenkinek! Kinek van szép jó reggele? (A gyermekek elmondják.) Nekem azért van, mert nagyon vicces dolog történt velem: Mikor jöttem oviba, olyan köd volt, hogy alig láttam az orromig. Ti is voltatok már ilyen helyzetben? (Elmondják.)

Előkészítő beszélgetés - Emlékeztek olyan mesére, amiben a ködről volt szó? Arra gondoltam, hogy már olyan ügyesek, hogy ti is el tudnátok mondani. Én el kezdem mondani, ki vállalkozik, hogy folytassa?

Anyanyelvi nevelés - Kiosztjuk a mesepárnákat, megszólal a mesére hívó csengőszó. Elkezdem olvasni Berg Judit Köd című meséjét. Megállok tetszőleges helyen, és az önként jelentkező gyerek folytatja. Mindenki sorra kerülhet, aki szeretne. Ha elakadnak, segítek nekik, A társaik is segíthetnek. A végén mindenki elmondja, hogy érezte magát a foglalkozás alatt.

Közösségi nevelés - Mit szólnátok, ha kipróbálnánk, milyen, amikor nem látunk jól, mint a sűrű ködben? Ismerek egy ilyen játékot, szeretnétek eljátszani? Elmondom a játék szabályait: Bekötött szemmel, párnával a kézben körbe kell járni, majd valakinek az ölébe letenni a párnát. Ekkor azt kell mondani, hogy: „**HETTYENPITTY!**” Mire az, akinek az ölébe tették a párnát, feleli, hogy „**PITTY!**” A bekötött szemű gyerek ki kell találja, hogy kinek az ölébe tette a párnát. Ha kitalálja, helyet cserélnek. Addig folytatódik a játék, amíg a gyerekek igénylik.

Befejezés, értékelés - A végén elmondják a játékkal kapcsolatos élményeiket, elmondják, hogyan érezték magukat a tevékenységek folyamán. Jutalmul mindenki kap egy aprócska meglepetést.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A mesefeldolgozás folyamatában számos pozitív eredményt, hatást figyelhettünk meg. A gyerekek nyitottakká váltak a modern irodalom, mesék felé, melyek nem feltétlenül szerepelnek a megszokott óvodai programban. A gyerekek a szereplők által viselkedési modelleket láttak, melyek hatással voltak személyiségükre, viselkedésükre. Az elkezdett mese folytatása egyelőre segítő kérdésekkel valósult

meg, viszont lehetőség volt arra, hogy a gyerekek elmondhassák saját szavaikkal azt, ahogyan a mesére emlékeznek. Valószínűleg a még többszöri hallgatása a mesének könnyebbé tette volna a mese felidézését és elmesélését a gyerekeknek. Fejlődött a gyerekek emlékezőképessége, a beszédkésztsége, bátorsága. A kisebbeknek kissé nehéz volt kivárni, míg kitalálják hang alapján, hogy kinek a kezébe helyezték a párnát, viszont a nagyobbaknak ez nem okozott nehézséget. A játék során fejlődött úgy a bátorságuk, mint a hallásuk, élvezettel vettek részt a játékban.

Nádudvar

Mesefeldolgozás során nem változtattunk a jó gyakorlaton. A gyermekeink izgalommal várták Csiribí és Panka történeteit. A köd különösen izgalmas témának mutatkozott. Saját történeteik megfogalmazásában a fátyolt, a titokzatosságot, a megfoghatatlanságot fogalmazták meg. Egy hártával bevont szemüveget csempészttem a tevékenységünkbe, mert azt gondoltam, a köd a kisebb gyermekek számára még nem igazán érthető fogalom. A látás csökkenésével ők is megéreztek a bizonytalanságot. Kezdeményezésükre a vak gyermekekről is beszélgettünk. Még most is elérzékenyülök gondolataikra emlékezve, megható volt számomra és számukra is. A közös mesélés mindig vidám hangulatot eredményez. A kisebbek közül néhányan vonakodtak a meséléstől, de a nagyobb gyermekek önbizalmat sugároztak és örömmel próbálták meg. Az is magabiztosságot nyújtott, hogy többször hallott történetet dolgoztunk fel. Nehézséggel nem kerültünk szembe a mesefoglalkozás ideje alatt. A Hettyenpitty játékot én is ismertem, örültem, hogy játszuk mert kedvelik a gyerekek. Nagyon szeretünk élni a népi kultúránk gazdag tárházából választott humoros, vidámságot sugárzó játékok nevelési lehetőségeinek kiaknázásával. A Hettyenpitty játék is erősítette az összetartozást, fokozta az együtt játszás örömét, segítette a köd mint fogalom megértését. A meglepetés kiválasztást követően a

gyermekek nem akartak menni játszani, öröm volt megélni, ahogyan várták az újabb élményt. Csodás volt számomra, az a szünni nem akaró igény az együttlétre. Énekeltünk, tapsoltunk, mondókáztunk, képeskönyvet vettünk elő és meséltünk. A mesefelidezés során fejlődött a gyermekek emlékezete, beszédkészsége, bátorsága, önbizalma, figyelme. Meseperceink és az élményt nyújtó közös játék után átgondoltan fogalmazzák meg érzéseiket, a véleményeiket, türelmesek, kellő figyelmet tanúsítanak egymás felé. Óriási eredmény a projektünk megvalósítása során.

Fülek

A mese feldolgozása a hét folyamán: Meséhez kapcsolódó játékok alkalmával az ablakból megfigyeltük a ködös időjárást. Szembekötősdit játszottunk a kendővel. A bekötött szemű fogó hallás után /tapsra/ kergette a játékosokat érintéssel próbálta beazonosítani az elfogott gyermeket. „Szembeötlő” játék – „ködlámpával”, kézi lámpával egyszerű alakzatokat rajzoltunk a falra, a többiek megpróbálták kitalálni, mit látnak a ködben. „Csetlő-botló” játékban, bekötött szemmel akadálypályán kellett végig menni, mindenkinek volt egy látó segítője, aki szóban és érintéssel is korrigálhatta a bekötött szemű gyereket. Abrosszal letakart tárgyakat ismertek fel tapintással. „Labirintusjáték” - golyókat vezettek a célba drótpályán nyitott és bekötött szemmel. Rímkeresés - Benedek szerint a gyerekek is kitaláltak néhányat: „Benedek szereti a perezet, kekszet, verebet, gyereket” stb. A többi szereplőre is sor került: „Panka, kedvence az alma, hagyma, labda” stb. „Csiribí kedvence a bicikli.” Gyurmabábokkal körben ülve lisztgyurmából fát, madarat, napot stb. készítettek a mesemondó / óvónő/ mesélése alapján egymásnak továbbadva a gyurmadarabot. A gyerekek az elhangzott szöveget könnyen befogadták, megértették, szívesen azonosultak a mesehősökkel, az írott szöveget megértették, tudatosították a

tartalom, szöveg és a kép közötti összefüggéseket, megfogalmazták véleményüket, kifejezték élményeiket. Jól ismerték a mesét, tudták folytatni a történetet, a mesével kapcsolatos élményeiket kifejezték saját szavaikkal. A mese, a mesélés, a közös élmények fejlesztették a szociális kapcsolatok építését: kapcsolatteremtést, verbális és nonverbális kapcsolattartást. Lehetőség nyílt a bizalom, rokonszenv, barátság, segítségnyújtás kinyilvánítására, gyakorlására, megtapasztalására. Követendő magatartási formák bemutatásával közösségi normákat, szabályokat ismertek meg. A mese jó lehetőséget nyújtott természeti jelenségek megfigyelésére. Az érzékszervekkel való tájékozódás gyakorlására is.

ZÁGONI BALÁZS: AZ ALTERNATÍV HÓEMBER

Ma reggel fehéren ébredt a város, és amikor Barni félrehúzta a függönyt, még mindig nagy pelyhekkal havazott. – Juhé! – kiáltott, majd szélesre tárta az ablakot. A beáradó friss, hideg levegő ébresztgetni kezdte Hannát és

Dorkát. Barni összekaparta a havat az ablakpárkányról és egy hógolyót gyúrt belőle. Aztán törni kezdte a fejét, hogy kit vagy mit dobjon meg vele? Megvan: a szomszéd

ablakát! Nem, az nem jó. Betörhet. De ha nem is törne be, anyáék biztosan megharagudnának érte. Megvan: azt az öreg nénit ott az utcán! Nem, szegény alig tud járni a csúszós úton, talán még elesne. Hát akkor kit? Barni hátrafordult és körülnézett a szobában. Megvan! Dorka éppen akkor kászálódott ki a kiságyból, egyik szeméből még ki se röppent az álom. Hógolyóra egyáltalán nem számított. És akkor: puff! Először csak meglepődött, de amikor átütött a hógolyó hidege a pizsamáján, éktelen bömbölésbe kezdett. Anya és Apa egyszerre szalad be. Barni ekkor már próbálta vigasztalni Dorkát, de nem sok sikerrel. Anya átöltöztette, ölbe vette, csitítgatta. Egy biztos: Dorka teljesen felébredt! Apa Barnit korholta. – Jobb célpontot nem találtál, fiam?

– Nem...

– Még szemtelenkedsz is?

– Tényleg nem, Apa! A szomszéd ablakára nem akartam dobni, meg az öreg nénire sem. De el kellett már dobnom, mert nagyon hideg volt. Eközben azért elkezdte összeszedni a hógolyó maradványait Dorka pizsamájáról és a szőnyegről. Egy újabbat

gyúrt belőle, az eredetivel jóval kisebbet. Aztán mivel nagyon hideg volt – a kiságy szélére tette. – Nem

mondom, érdekes alternatív megoldást

találtál a lányok felébresztésére –
morgott tovább Apa.

- Mi az az alternatív? -

Hát, ami nem
megszokott. Ne mondd,
hogy megszokott dolog
hógolyóval

ébresztgetni valakit! -

Eközben Dorka kibújt az Anya öléből, és
bosszút forralva elcsente a hógolyót az ágy

széléről. Azonban mielőtt lendíthette volna a kezét, Anya lefogta és ismét ölbé vette.

– Van egy ötletem! – mondta. – Ezzel a hógolyóval már nem dobunk meg senkit.

Reggeli után lemegyünk az udvarra és építünk egy hóembert. Ez a hógolyó lesz a
magja, jó? – Ilyen kicsi lesz? – kérdezte durcásan Dorka. – Nem, de ezzel kezdjük.

Addig görgetjük, amíg akkora nem lesz, mint te, jó? - Dorka kicsit elmosolyodott.

– Dorka, kitennéd az ablakba, hogy addig ne olvadjon el? – kérdezte Anya. Dorka
elvette a hógolyót. Kicsit gondolkodott, mert most is szívesen megdobta volna
Barnit. De végül legyőzte a bosszúvágyat és az ablakhoz indult. Barni készségesen

ugrott ablakot nyitni, s közben valami bocsánatkérés félét is motyogott. Reggeli után

aztán az egész család levonult az udvarra. Dorka kezdte el görgetni a hógolyót, és
amikor a hógolyó akkora lett, mint a fél Dorka, átvette tőle Barni. Majd amikor

akkora lett, mint a fél Barni, átvette tőle Apa. S mikor végül
akkora lett, mint a fél Apa, Apa már nem tudta tovább görgetni.

Közben Hanna és Anya meggörgették a második golyót, és
együttes erővel, nagy hórúkkal felemelték az elsőre. A hóember
fejét pedig Dorka, Hanna és Barni együtt görgették, majd

szánkóval a hóemberhez húzták. Mikor egyben volt a hóember, Barni megszólalt: – Kéne egy seprű a kezébe! – Jaj, – kiáltott Apa – a rossz seprűt épp a múlt héten dobtam ki. De van egy ócska halászbotom a padláson, lehozom! – és már szaladt is. Mikor visszatért, a hóember kezébe nyomta a botot. – És mit fog ezzel a halászbottal a hóember? – kérdezte Barni. – Halunk nincs, de van egy ráncos, öreg krumplim – mondta Anya, már hozta is és a horogra akasztotta. – Hát szeme nem lesz ennek a hóembernek? – kérdezte Hanna. – Nincs több krumpli és nincs itthon egy szem gesztenyénk sem! – sopánkodott Anya. Dorka és Hanna összenéztek. Mindkettőnek cukorkát szopogatott. S mintha csak összebeszéltek volna, kivették a cukorkát a szájukból, a hóemberhez léptek és a felső hógolyóba belenyomták azokat. A hóember egyik szeme zölden, a másik pirosan csillogott. – És orra nem lesz a hóembernek? – kérdezte Apa. – Murok sincs itthon! – csapta össze a kezét Anya.

– De van egy kartoncsövünk a vécépapírból! – mondta Barni, és már futott is, hogy lehozza. – És a szája! Miből lesz a szája? – kérdezte Dorka. Apa, Anya és Hanna tanácstalanul néztek egymásra. – Már tudom – mondta Dorka; a zsebébe nyúlt, és előhalászta a tegnapi elszakadt hajgumiját. Odalépett a hóemberhez, és belenyomkodta a fejébe. De a hajgumi vége lefittyent, mintha szomorkodna a hóember, és legörbülne a szája. – Szia te, cukorkaszemű, hajgumi szájú,

vécétekercs orrú, halászbotos hóember, aki krumplit halászik! – kiáltotta Hanna. Hát miért szomorkodsz? Mert nincs sapkád? Ekkor Apa elkiáltotta magát. – Aki utolsónak ér az ajtóhoz, az a hóembernek adja a sapkáját! - Nagy visítózás támadt, hanyatt-homlok rohant mindenki a bejárat felé. Barni ért oda elsőnek, aztán Anya, majd Dorka és Hanna. De hol van Apa? Az elején még ő volt a leggyorsabb... Körülnéztek. Ekkor felemelkedett a friss hóból egy élő hóember! Orra, szeme, szája, haja csupa hó volt, és egy picit és hasonlított Apához. – Ehbothottam a hánkóban – hápogott Apa, és nagy nehezen lábra állt. – Segíték Apa. De a sapkát ne keresd! – nagylelkűsködött Barni. Ezzel felkapta az Apa sapkáját, és a hóember fejébe nyomta. Nagy nevetés támadt, a hóember fején pedig estig ott díszelgett. Apa angyalhozta csíkos sapkája. – Alternatív hóember, az biztos, – jegyezte meg Barni – de legalább igazi sapkája van!

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Téli élmények

Tevékenységek:

Nyelv és kommunikáció:

1. Anyanyelvi nevelés:

Mese mimetizálása - Zágoni

Balázs: Az alternatív hóember

Ember és társadalom:

2. Közösségi nevelés:

Hóember építése az
óvoda udvarán

A tevékenység típusa:

komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- azonosulás az irodalmi alkotások hőseivel
- verbális és nonverbális kommunikáció fejlesztése

Közösségi nevelés területén:

- kapcsolatteremtés és kapcsolattartás a társakkal

- együttműködés fejlesztése
- magatartási formák értékelése a közösségi normák függvényében (rokonszenv, barátság, bizalom)

Műveletesített célok:

A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés területén:

- a meserészleteket külön-külön eljátszani
- a mimetikus játékokat eljátszani

Közösségi nevelés területén: hőembert építeni közösen az óvoda udvarán.

Módszerek, eljárások: beszélgetés, magyarázat, bemutatás, irányítás,

cselekedtetés, értékelés

Didaktikai eszközök: triangulum, hajgumi, sapka, cukorka, wc papír guriga, hőemberépítéshez szükséges kellékek.

Bevezető rész

Szervezési feladatok - A foglalkozás feltételeinek biztosítása

Előkészítem a szükséges didaktikai eszközöket. A gyermekek elhelyezkednek körben a földön.

Anyanyelvi nevelés - Reggeli beszélgető kör:

Egymást köszöntjük és számba vesszük: Szép jóreggelt mindenkinek! Kinek van szép jóreggele? (A gyermekek elmondják.) Nekem azért van, mert láttam errefelé jövet egy szép hóembert. Ti is szerettek hóembert építeni? Emlékeztek Az alternatív hóember mesére? Felidézzük a mesét, a szereplőket. Mit szólnátok, ha játszanánk a mesével?

Közösségi nevelés - Mimetikus játékokat játszunk:

Játsszuk el, milyen volt Dorka, amikor felébredt?

Te hogyan vidítottad volna fel Dorkát?

Játsszuk el a hóemberépítést!

Arra gondoltam, hogy építsünk igazából mi is hóembert!

Felöltözünk, kimegyünk az udvarra, ahol megbeszéljük, hogyan kell hóembert építeni. Együtt megépítjük, majd a gyermekek fantáziája szerint „öltöztetjük fel”.

Befejezés, értékelés

A végén mindenki elmondja, hogy érezte magát a foglalkozás alatt. Jutalmul hóemberes kitűzőt kapnak.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A gyerekek az irodalmi alkotás feldolgozása alatt több viselkedésmoddal találkoztak. Ezek átélése, megbeszélése és eljátszása fejlesztette szociális és érzelmi készségeiket. Megértőbbekké, jóságosakká válnak, tetteikért fel tudják vállalni a felelősséget és megoldást találni a problémákra. Az érzelmek eljátszása alatt fejlődik a nonverbális kommunikáció, mely elősegíti az érzelmek helyes kifejezési módját. A közös hóember készítés hétköznapi tárgyakkól, eszközökből elősegítette, hogy a gyerekek túl lássanak a tárgyak szerepén, újat fedezzenek fel, ezekből pedig egy teljesen új dolgot alkossanak, fejlesztve ezáltal kreativitásukat, fantáziájukat. A csapatmunka elősegítette a kommunikációt egymás között, a gyerekek nyitottabbak lettek egymás felé, megértőbbek és együttműködők.

Nádudvar

A reggeli beszélgetőkörök segítséget nyújtanak a barátságok alakulására, a rokonszenv, bizalom megtapasztalására. Beszédfigyelésük is folyamatosan fejlődik. A köszöntéssel, a hiányzókról való beszélgetéssel alakul közösségi érzésük. A nagyobb gyerekek szeretettel fordulnak a kisebbekhez. Példát mutatnak viselkedésükkel, feladathoz való hozzáállásukkal. Örömmel tapasztaltam, otthon is építenek hóembert, játszanak havas játékokat. Tudásuk, képességük birtokában idézték fel az Alternatív hóember mesét, mimetikus játékkal, testbeszéddel játszották el a mese egy-egy mozzanatát. Ők maguk mondták ki, hogy építsünk hóembert. Szerencsénkre Holle anyó megrázta dunnáját, ezzel lehetőséget biztosítva számunkra a hóember építést. A hóember építés során erősödött közösségi érzésük, összedolgoztak, nyitottak, vidámak voltak. Jó móka volt. Igazán egyedi hóember született. Kommunikációjuk folyamatosan fejlődik. Viselkedési szokásaik

finomodnak, szabálytartásuk erősödik. Merjünk nagyot gondolni, megépíteni egy alternatív hóembert, mely csak a mienk.

Fülek

Mese feldolgozása a hét folyamán: Könyvsarokban a gyerekek bármikor elővehették a könyvet, megnézegették az illusztrációkat, kötetlenül is beszélgettek a meséről, mi tetszett, mire emlékeznek. A könyvespolcon kitüntetett helyet kapott a Barniék tele c. könyv. Mesesarokban kiállítottuk a mesével kapcsolatosan elkészült munkákat. A mese elolvasása napján kint nem volt alkalmas minőségű hó a hóember építéséhez, ezért ezt a tevékenységet a hóember báb készítésével helyettesítettük. Hóember építését az óvoda udvarán más alkalommal valósítottuk meg. A próbálkozások révén megtapasztalták, hogy a túl fagyos időjárás miatt, nem tapadt a hó. A tél örömeit egy pár napig élvezhették a gyerekek. A hóangyal készítése, hólapátolás, szánkózás és havas játékok egyéb formái jótékonyan hatottak a csoport közösségére, a kapcsolatteremtésre és kapcsolattartásra a csoporttársakkal és a többi óvodással. A mese jó lehetőséget nyújtott a téli időjárás, téli sportok, élmények, családi programok felidézésére, megbeszélésére. A mese jól beilleszthető óvodai programunkba, sok tevékenység kapcsolható a meséhez. A gyerekekhez közel álló egyszerű nyelvezet lehetővé tette, hogy megértsék a szöveg összefüggéseit, sokan megjegyezték az „alternatív” kifejezést a mese szómagyarázata alapján. A kérdések alapján reprodukálni tudták a történetet. Időrendi sorrendbe tudták állítani a mese illusztrációit a mese nyomán., Azonosulásukat a főhősökkel szavak nélkül, mimetizálással, fejezték ki legélénkebben. Fordítva is próbálkoztunk a mese felidézésére: valaki mimetikusan bemutatta a szereplőt vagy cselekményt, a többiek szavakkal fejtették meg a rejtvényt. Nagyon szórakoztató volt a gyermekek számára.

ZÁGONI BALÁZS: SZOVÁTAI MESE

Tudjátok, miért híres Szováta? A Medve-tó miatt. Nem azért ez a neve, mert medvék úszkálnak benne, hanem azért, mert olyan az alakja, mint egy kinyúlt, alvó medvének. Ez a Medve-tó majdnem varázstó. Képzeljétek el, hogy gyógyító ereje van! Messze földről jönnek ide az emberek, hogy megfürödhessenek a vizében. Vásárhelyről, Kolozsvárról, sőt, még Budapestről is! De hogy kerül a Medve-tó ebbe a téli mesébe? Hiszen olyan hideg van kint, hogy a vadlibák sem akarnak úszkálni benne!

Hát így: – Megyünk a Medve-tóhoz! – jelentette ki Apa. – Most? – kérdezte Dorka, és meglepődésében elfelejtette tovább húzni a nadrágot. – És mit csinálunk ott? – kérdezte Hanna. – Fürdünk – mondta Anya, és elkezdte összeszedni a család fürdőruháit. Barni az ablakhoz rohant. – Anya, Apa, mínusz tizenhat fok van kint! Biztosak vagytok ebben? Anya bólintott, és tovább szedegette a fürdőbugyikat. A három gyerek döbbenetesen nézett egymásra. Apa karba tett kézzel állt, és figyelte őket. – A Medve-tóban fogunk fürödni? –

kérdezte Barni. – A tó vizében – nyomatékosított Apa, hogy minden kételyt eloszlasson. – Apa, lehet, hogy neked is kéne egy hő... vagyis lázmérő... – szentelenkedett Barni. – Meg fogunk fagyni! – Nem fogunk – mondta Apa nyugodtan, és alig észrevehető apró mosoly ült ki a szája szélére. – Na, jöttök, vagy csak Anyával kettesben megyünk? Barni, Dorka és Hanna tanácstalanul néztek

egymásra. Ekkor Hanna állt elő szigorú arccal. – Apa, te be akarsz csapni minket! – Mi nem vagyunk vadludak! – bátorodott fel Dorka, és összeráncolta a homlokát. – Sem eszkimók – toldotta meg Barni. – Nem figyeltek eléggé – mondta Apa. Nem azt mondtam, hogy a Medve-tóban fogunk fürdeni, csak azt, hogy a vizében. – Hát az, hogy lehet? – Meglátjátok majd – mondta titokzatosan Apa. De nem látták meg majd, mert azonnal akarták meglátni, és addig rágták Apa fülét, meg az Anyáét is, amíg végül Apa elmondta. – Szállodába megyünk – magyarázta Apa már az autóban. – Annak van egy medencéje. Abban benne van a Medve-tó sós vize, és abban fogunk fürödni. Hanna egyből érteni vélte a dolgot. – Ott tartják a sós vizet télen, hogy ne fagyjon meg? És nyáron visszateszik a tóba? Nem. Csak egy kicsit vesznek ki belőle. – Ennyit? – kérdezte Hanna, és felemelte az utazópoharát. – Nem, Hanna. Sokkal többet, annyit, hogy megtelik a medence, és az neked a nyakadig ér. – Az nem kicsi – szögezte le Hanna. – De a tóban is maradt még rengeteg. - Vederrel viszik a bácsik? – Nem, pumpálják. Ezen a pumpáláson lehetett egy kicsit gondolkodni, addig is csend volt a kocsiban. De nem sokáig. – És abban a szállodában fogunk lakni, amelyben a medence van? - Nem abban, egy másikban. És fürdőköpenyben fogunk átmenni. – Júúúj, az nagyon hideg lesz. – Nem lesz, mert

egy föld alatti folyosón megyünk át. – Föld alatti folyosón? – ámult el Barni. – De Apa, azt nem mondtad, hogy föld alatt van a medence! - Hát nincs is. Illetve van. Na, ez bonyolult. Úgy lesz, hogy felvesszük a fürdőruhát és a

fürdőköpenyt a szállodában, aztán lemegyünk a lifttel...– Lift is lesz? - Van. Aztán átmegyünk a folyosón. – Ez a föld alatti, ugye? – csillant fel Barni szeme, mint aki kezdi érteni a dolgot. – Nem, ez a föld feletti. A gyerekek összenéztek: ez az Apa összevissza beszél. De Apa folytatta. – Aztán átérünk

egy másik szállodába, ott megint lemegyünk négy emeletet a lifttel, a föld alá, ott átmegyünk a föld alatti folyosón, és már ott is vagyunk a medencéknél! - Medencéknél? - Igen, van több sós- és édesvizű is, és vannak ilyen bugyborékoló és spriccelő vicces izék. A három gyerek reménykedve pillantott Anyára, hátha ő mond valami érthetőt. De Anya csak nevetett. Kisvártatva megérkeztek. Akkor meglátták, hogy valami mégiscsak igaz a dologból, legalább az, hogy két szálloda össze van kötve a levegőben egy üvegezett folyosóval, és emberek járnak ott, fürdőköpenyben. Meg gyerekek is, de ők inkább rohangálnak. Barniék a hegy felőli szálloda legfelső emeletén kaptak szobát. Apa azt mondta, hogy ezt még a kommunizmusban építették, Anya meg azt, hogy „jó lesz ez nekünk, né, a szőnyeget és az ágyat is kicserélték, és újrafestették a szobákat”. Barni a hideg ellenére kilépett az erkélyre. Olyan magasan voltak, hogy innen még a Medve-tó is kicsinek látszott. És a hegyeket is lehetett látni, meg lent a nagy szállodát, amelynek a mélyében azok az érdekes medencék vannak. Már ha Apa igazat mondott. Miután kicsomagoltak, egyből felvették a fürdőruhát. A liftben más szülők is voltak gyerekekkel, de Barni csak az emeletet számolta. A Bükk szállóban laktak, és hat emeletet mentek le a

földszintig. De az utcáról nézve az is emelet volt, ott kezdődött a föld feletti folyosó, amely alatt buszok is elfértek. A föld feletti folyosó másik végén a Fenyő szálló volt, ott megint le kellett liftezni a föld alá, ott kezdődött a föld alatti folyosó, ami idővel valóban kibukkant a földből, merthogy ezek a szállodák mind hegyre épültek. Így ami egyik oldalon a föld alatt volt, a másikon már föld felett, ami pedig a hegy felől földszint volt, az a másik oldalon már emelet. Ekkor végre a Duna szállóba értek, ahol tényleg voltak medencék, de még itt is lehetett lefelé menni a lépcsőkön, és ott újabb medencék voltak. Szóval óriási volt! – Itt jól el lehetne tévedni... – jegyezte meg Dorka, majd gyorsan hozzátette – de nem szeretnék! Apa a szaunáért volt oda, Anya a sós vizű medencéért, Barni, Dorka és Hanna viszont az édesvizűért. Igaz, hogy a sósban leért a lábuk, de ott nem lehetett pancsolni, csak ülni szépen a víz alatti padon, mint valami buszban. Vagy inkább, mint egy tengerfenékre süllyedt hajóban. No, de az édesvizű medence izgalmas volt! Volt benne kis vízesés, buborékos ágy és víz alatti spriccelők, amiket Dorka gyorsan elnevezett láthatatlan bálnáknak. Igen ám, de a vízeséshez vagy a buborékos ágyhoz nehéz volt hozzáférni. Ugyanis mindenki azokat szeretne volna kipróbálni, és soha nem lehetett tudni, mikor melyik fog elindulni. Amikor a vízesés kezdett zuhogni, az élelmes gyerekek gyorsan odaúsztak és beálltak alá, hogy a víz masszírozza a hátukat. De volt úgy, hogy a felnőttek voltak gyorsabbak és megelőzték őket. Mert ugyebár nekik állandóan fáj a hátuk. Olyan is volt, hogy két-

három felnőtt is lökdösődött egyszerre a vízesés alatt. Ahogy valaki megunt, rögtön újabbak foglalták el a helyét. Amikor a vízesés elapadt, mindenki azt figyelte, hogy a víziágy vagy a víz alatti spriccelők indulnak meg hamarabb. Előre nem lehetett tudni. Valaki vagy valami, egy titokzatos gép irányította messziről, és soha nem lehetett kiszámítani, mi következik. De amint a víz valamiből elkezdett bugyborékolni, zubogni vagy csobogni, a gyerekek cápaként kezdtek úszni arrafelé, hogy elfoglalják a legjobb helyeket. S a felnőttek még inkább. Apa is, Anya is ügyeskedett, hogy Dorka és Hanna ki tudják próbálni ezeket a vízcisodákat, de nem sok sikerrel. Barni élelmesebb volt, ő rövid időre bejutott a vízesés alá, viszont egy nagyobb fiú meglökte, így nem a hátára, hanem szájába-orrába ment a víz. Prüszkölve mászott ki a partra. Barni bosszankodott, Dorka elpityeredett. – Soha nem fogjuk tudni kipróbálni!

– Várjatok, másképp csináljuk – szólalt meg Apa. Melyiket szeretnétek kipróbálni?
– A buborékos ágyat! – mondták kórusban a lányok. A buborékos ágy kicsit a víz alatt volt, az ember odafekhetett, és ha szerencséje volt, az ágy aljából sok kicsi lyukon át buborékolt fel a levegő. Most senki nem volt a buborékos ágyaknál, mert éppen a vízesés működött, és mindenki ott tolongott. Egy bácsi és egy néni körözött csak az ágyak körül, de mikor odaúszott az egész család, belátták a vereséget és odébb álltak. Dorka és Hanna befeküdtek az egyik ágyba, Barni a másikba, és várták, hogy meginduljon a buborékolás. Anya és Apa közben körbe úszkáltak, őrizték a gyerekeket az idegen „cápáktól”. Telt az idő, de a buborékos ágy csak nem akart buborékolni. Közben leállt a vízesés és a „láthatatlan bálnák” indultak be. – Ezután biztos mi következünk – reménykedett Barni. De nem ők következtek. Megint a vízesés indult. Barni bosszankodva kikecmergett a víziágyból. – Legalább akkor ússzak egy kicsit! És megpróbált evickélni a nagy tömegben. Kisvártatva Dorka és Hanna is kikíváncozott, így a család elhagyta a két buborékos ágyat – Mit próbáljunk ki? – A vízesést! – mondták a lányok, ismét kórusban. A vízesés még mindig zubogott, de sokan tolongtak körülötte. Elkezdtek úszni arrafelé, hátha odaférnek. Ebben a pillanatban viszont felgurgulázott a buborékos ágy. Mire odanéztek, már az a bácsi és néni feküdt benne, akiket ők korábban „elűztek”. – Nem igazságos! – csattant fel Barni, kimászott a vízből, és sírásra görbült szájjal, összefont karral megállt a zuhanyozók előtt. – Én felmegyek a szobába! – Gyere vissza, Barni, legalább úszkáljunk együtt egy kicsit. Játsszunk valamit, jó? Barni több unszólásra visszamászott a vízbe, és az egyik sarokban kaptak annyi helyet, hogy egy kicsit

tudtak a vízben fogócskázni. De hol egy labda, hol egy nagyon pancsoló gyerek, hol egy figyelmetlen felnőtt zavarta meg őket, úgyhogy elég hamar elegük lett a lubickolásból. Lezuhanyoztak, felmentek a szobába – föld alatti folyosó, liftezés, föld feletti folyosó, megint liftezés –, és ott jól felöltöztek. Ebéd után pedig körbejárták a Medve-tót, a medve összes lábát és mancsát, hógolyóztak egy nagyot, majd a Kicsi Gombában – amely nem igazi gomba volt, csak egy gomba alakú vendéglő a tó partján – mindenki kapott forró csokit és egy diós-mézes Marlenkát. Szóval nem telt rosszul a délután, de az ebéd előtti fürdéstől senkinek nem volt igazán jó kedve. Lefekvéskor aztán Apa mesét mondott egy elvarázsolt kastélyról, amelyben lakott egy királyfi – Barni – és két királylány – Dorka és Hanna –, és a kastély minden éjjel hatalmas uszodává változott, ahol mindazokat az érdekességeket ki lehetett próbálni, amelyeket ebéd előtt a valóságban nem sikerült. Így aludt el Barni, Dorka és Hanna. Aztán valamikor az éjszaka vége felé Anya simogatására ébredtek. – Emlékeztek még Apa esti meséjére? Barni és Dorka hallották ugyan, amit Anya mondott, de nem volt erejük a fejüket megmozdítani. Egyedül Hanna volt az, aki félálomban bólogatott, majd elkezdte dörzsölni a szemét. Végül Barni kinyögött annyit, hogy: – Miért? – Akarjátok a saját szemetekkel is látni? És kipróbálni? - Egyszerre három álmos szempár nyílt résre. Anya már felvette a fürdőköpenyt. Sőt, Apa is! Akkor ez nem vicc. Barni felült az ágyban. – Ígérjétek meg, hogy nincs átverés! – Ígérjétek meg! – szólt Hanna is. – Miért, a Medve-tó vize átverés volt? – kérdezte Apa. - Nem... – ismerte el Barni. – Ki akarjátok próbálni a buborékos ágyat? A vízesést? A „láthatatlan bálnákat”? - Igen! – Igen! – Igen! – Úgy, hogy csak a tietek legyen, senki másé? – Igen! Igen! Igen! – Akkor gyorsan öltözködjétek! Két perc múlva az egész család fürdőköpenyben, vállán narancssárga törölközővel osont ki a szállodai szobából. Aztán liftezés, föld feletti folyosó, liftezés, föld alatti folyosó, és hopp, az ajtó. De az ajtó zárva volt. Apa előkotorta a mobilját, megnézte

az órát. – Még egy perc! Egy perc türelmetlen várakozás után, pontban hét órakor, megjött a fürdőmester, kinyitotta az ajtót, és ámulva nézte a kis csapatot. – Ez igen! Aki korán kel, aranyat lel! – tette hozzá. Hát arany nem volt az „elvarázsolt” medencében, de más pancsolni vágyó felnőtt vagy gyerek sem rajtuk kívül. Az édesvízű medence vize olyan volt, mint egy tükör, és szép zene szólt valahonnan, mely bizonyára tegnap is szólt, de a nagy zsvajban nem lehetett hallani. A tetőn ablakok voltak, derengett a hajnal, és nagy pelyhekben hullott a hó. De bent jó meleg volt. Apa, Anya, Barni, Hanna és Dorka ledobták magukról a fürdőköpenyt, lezuhanyoztak, és be a vízbe! Most lehetett úszkálni keresztbe-kasul vagy körbe-körbe, nem zavarta őket senki. Csak épp... a csodaherkentyűk nem működtek. Barni bosszankodott. Hanna megkérdezte: – Apa, még alszik a buborékos ágy? Meg a

vízesés? - Meg a „láthatatlan bálnák”? -toldotta meg Dorka. Apa Anyára nézett, Anya meg vissza Apára, tanácstalanul. Most ők vonták meg a vállukat. Lehet, hogy túl korán jöttek? De ekkor, mint egy varázsütésre, felbuborékolnak a „láthatatlan bálnák”. Majd megindult a vízesés. S végül a buborékos ágy is kezdett buborékolni! Azt sem tudták, melyiket próbálják ki hamarabb! Barni és Hanna az ágyhoz úsztak, Dorka az egyik „láthatatlan bálnát” kezdte meglovagolni, Anya és Apa pedig a hátukat masszíroztatták a vízesés alatt. - S ez most csak és csak a miénk! – kiáltott Barni nagy örömmel. Aztán szép sorban, kapkodás nélkül, mindenki mindegyiket kipróbálta. Még a sós medencébe is bementek úgy, hogy senki más nem volt ott, sőt, Apa és Anya szaunázott is. Mire az első álmos fürdőzők megérkeztek, Barniék már beteltek vízzel, ággyal, vízeséssel és bálnával egyaránt. Korgott a hasuk, úgyhogy lezuhanyoztak, felmentek a szobába – föld alatti folyosó, liftezés, föld feletti folyosó, megint liftezés –, öltözés, majd irány a reggeli! Így lett Barninak, Dorkának, Hannának, no meg Apának és Anyának saját elvarázsolt medencéje vízes csodaherkentyűkkel reggel héttől kilencig.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Szovátai mese

Tevékenységek:

Nyelv és kommunikáció:

Anyanyelvi nevelés:

A mese illusztrációinak időrendi sorrendbe való állítása Zágoni Balázs: „*Szovátai mese*” nyomán

Pszichomotorikus terület:

Testnevelés: Egyszerű lépések, forgások, ritmikus gyakorlatok zenére: *Vízi balett*

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- helyes, érthető beszéd, meghatározott beszédhelyzetekben
- aktív és passzív szókincs gyarapítása
- kifejezőképesség

Testnevelés tevékenység terén:

- egyszerű mozgások végzése
- a tér és időbeli tájékozódás összetevőinek érzékelése (ritmus, időtartam, távolság, hely, irány...)
- érzelmek kifejezése a tanult mozgásokkal

Műveletesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek: Anyanyelvi nevelés területén: felidézni a mese cselekményét, időrendi sorrendbe állítani a mese illusztrációit. Testnevelés tevékenység terén: lassú- gyors mozgások közötti különbségek érzékelésére, kifejezni magukat a mozdulatok által.

Módszerek, eljárások: mesélés, beszélgetés, magyarázat, bemutatás, irányítás, cselekedtetés, értékelés

Didaktikai eszközök: triangulum, mesepárnák, illusztrációk.

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör - Reggeli után a párnákat körbe rendezzük, majd megkérem a gyerekeket, hogy foglaljanak helyet. Köszöntöm a gyerekeket: - Jó reggelt gyerekek!

Előkészítő beszélgetés - Kinek jó a reggele? Ki hogyan aludt? Van olyan gyerek, akinek nem jó a reggele? Miért? Kinek, hogyan telt a hétvégéje? Utaztak-e valamerre a hétvégén?

Anyanyelvi nevelés - A hétvégén Barniék Szovátán jártak és elmesélem az ő szovátai történetüket. Elmesélem Zágoni Balázs: „*Szovátai mese*” című meséjét. „*Mese, mese kacsalábon...*”

Miután lejár a mese megkérdem, hogy ki melyik szereplő szeretne lenni a meséből.

Testnevelés: Ezután játszani fogunk.

1. **játék: Pumpálás** - Párokba rendeződünk, és ahogy a mesében is, egyikünk lesz a pumpa, akinek a társát fel kell pumpálnia. Ezután a párok szerepet cserélnek.
2. **játék: Liftezés** - Amikor az óvónéni felfele lendíti a szalagot (felfele megy a lift) a gyerekek felállnak a székre. Amikor lefele lendül a szalag, leguggolnak.
3. **játék: Vízi ország** - Körbe-körbe sétálunk, mígnem Vízi országba érünk. Itt minden mozdulat lassan megy...

Ezután eldramatizáljuk a mesét végig. Kiválasztjuk a szereplőket, a többi gyerek lesz a nézőközönség. Miután végeztünk, a székeket körbe tesszük, ez lesz az úszómedence. Klasszikus zenét teszünk, erre végzünk táncmozdulatokat, de csak lassan, mert a vízben csak így lehet.

Befejezés, értékelés - Ha ez is lejárt kiértékeljük a napunkat, megdicsérem a gyerekeket és nekifogunk a szabad tevékenységeknek.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A mesefeldolgozás folyamatában számos pozitív eredményt, hatást figyelhettünk meg. A gyerekek nyitottakká váltak a modern irodalom, mesék felé, melyek nem feltétlenül szerepelnek a megszokott óvodai programban. A gyerekek a szereplők által viselkedési modelleket láttak, melyek hatással voltak személyiségükre, viselkedésükre. A dramatizálásba a szereplő gyerekek beleélték magukat. Érdekes volt az, hogy olyan gyerekek is vállalkoztak szereplésre, akik más tevékenységbe kevésbé könnyen vonhatók be. A kisebb gyerekek is részt tudtak venni a szereplésben,

hiszen Barninak és testvéreinek nem volt nehezen eljátszható a szerepe. Az „anyuka” igazán bele tudta vinni az érzelmeit is a dramatizálásba, mikor kedvesen elaltatta a „gyermekét”. A játékok kellemesen felpezsdítettek mindenkit. A játék szabályait igyekeztek betartani. Végül a táncban érdekes volt számukra, hogy nem a megszokott gyors mozdulatú, és egyre gyorsuló ritmusú zenére gyorsulva kell a mozdulatokat is végezni, hanem ettől eltérően, lassan, gyengéd és finom mozdulatokkal kell táncoljanak. Ezt segítette a lágy zene is. Sikerült nekik kifejezni a zenére harmonikusan kifejezni az érzelmeiket. A kisebbek viszont inkább vagy a nagyobbakat utánozták mozdulataikban, vagy az általam mutatott mozdulatokat próbálgatták. A tevékenység jó hangulatban telt el, fejlesztette a gyerekek kifejezőképességét, önbizalmát, kreativitását, valamint az érzelmek kifejezését is segítette mozdulatok által.

Nádudvar

A jó gyakorlat mesefeldolgozás során a gyermekeket megismertettük a kortárs irodalom alkotásaival. Felkeltettük érdeklődésüket, kíváncsiságukat a mesék iránt, ezzel fejlesztettük befogadó képességüket. A dramatizálás során a mese fonalába bele tudták szőni a saját történetüket, amely örömmel töltötte el őket. A rávezető játékok élvezetessé tették a mese jellemző mozzanatainak felelevenítését. A mesés tevékenység a gyermekek logikus gondolkodását, beleélő képességét, emlékezetét, megfigyelő képességét, figyelem tartását fejlesztette. A dramatizálás, a mesében lévő

szereplőkkel való azonosulás, segítette a gyermekek személyes, és szociális kompetenciájának fejlődését. A népi játék, a rávezető élményjáték és a dramatizálás az együttműködő és segítőkészségüket fejlesztette. Az önkifejezés, az egyéni szerepvállalás segítette a gyermekek önbizalmának, önértékelésének fejlődését. A

gyermekek maguk döntenek el, mire képesek, milyen szerepet vállalnak, így fejlődik döntési képességük. A mesével való azonosulás által érzelmi életük gazdagodott. A klasszikus zenére táncolt vízi balett, felkeltette a gyermekek érdeklődését és még a visszahúzódó, félénk gyermekek is felszabadultak és vidáman balettoztak.

Fülek

Mese feldolgozása a hét folyamán. Könyvsarokban a gyerekek bármikor elővehették a könyvet, megnézegették az illusztrációkat, kötetlenül is beszélgettek a meséről: mi tetszett, mire emlékeznek. A könyv polcon kitüntetett helyet kapott a „A Barniék tele” c. könyv. Az elhangzott szöveg alapján fel tudták idézni a mese cselekményét, időrendi sorrendbe állítani a mese illusztrációit. Egyszerű lépéseket, forgásokat, ritmikus gyakorlatokat sajátítottak el zenére: Vízi balett. Érzékelték a lassú- gyors mozgások közötti különbségeket, érzelmeket fejeztek ki a tanult mozgásokkal, párokban is képesek voltak összehangolódni a mozdulatok végzése során. A mese a családi örömeiről és gondjairól szólva tanítja a gyermeket a szülők és testvérek kapcsolatának összefüggéseit megérteni. Inkább a nagycsoportosok számára ajánlom, beszélgetésre, véleménynyilvánításra, élménybeszámolóra, önkifejezésre indítja a gyermekeket.

ZÁGONI BALÁZS: GIPSZES MESE

A Dorka lábát meg kellett operál ni, hogy ha majd nagy lesz, szépen tudjon járni. A műtét után gipszbe tették mindkét lábát, így hozta haza Apa a kórházból. Ölben vitte fel az emeletre, közben kapkodta a levegőt. Bizony, nem volt könnyű ez a gipszes Dorka. Két begipszelt lábbal Dorkának sem volt könnyű. Ugrálni, szaladgálni, táncolni – amit annyira szeretett volna – nem lehetett. De még az ágyból kiszállni sem. Még csak lábra, vagyis gipszre állni sem. Persze Anya, Apa, Barni és Hanna mindent megtettek, hogy Dorkának jó kedve legyen. Társasjátékoztak, barkochbáztak vele, és annyi rajzfilmet nézhetett, amennyit csak akart. Ha pedig

egyet kiáltott, máris futott Apa, Anya vagy Barni, hogy segítsen neki, Hanna irigykedett is kicsit, és azt gondolta, hogy végül is nem rossz dolog, ha az embernek begipszelik a lábát. De Dorkának egy idő után elege lett a társasjátékozásból, kifogyott a barkochba-ötletekből, és a sok rajzfilmet is meguntta. Néha kinézett az ablakon, de az ágyban fekvé csak az eget lehetett látni. Ha hullott a hó, szánkózni vágyott vagy korcsolyázni. Ha nem, akkor biciklizni vagy rollerezni. Most meg Dorka irigyelte Hannát, amiért a kis asztalnál rajzolhatott. Én is akarok rajzolni! Anya kicsit gondolkodott, majd hozott neki egy nagy tálcát, fehér lapokat és színes ceruzákat. Dorka gipszes lábaira tette a tálcát, hogy úgy próbáljon meg rajzolni. De az ágyon fekvé, egy billegő tálcán rajzolni nem könnyű dolog. Egy-két félresikerült rajz után elment a kedve, és félrelökte a tálcát. Csak bámulta a plafont, közben bosszankodva kopogtatott a gipszen. - Ez a fránya gipsz. Milyen jó volna, ha ez a nagy fehér izé nem volna rajtam... No, várjunk csak! Nagy fehér izé? – Dorka előkotort egy ceruzát, kicsit gondolkodott, majd húzott egy vonalat a bal lábának gipszes combjára. Azért épp a balra, mert balkezes volt és a bal lába volt a legközelebb a bal kezéhez. – Erre egész jól lehet rajzolni! - állapította meg. A vonalat tovább folytatta, egy hegy domborodott belőle. Egy hó- hegy. Aztán szánkót is rajzolt, majd a szánkóra piros és kék ceruzával egy piros és kék Dorkát. Aztán a hegy aljába füstölgő kéményű kis házikót, hóembert és így tovább. Aztán eldöntötte, hogy a jobb lábára viszont egy nyári képet fog festeni tengerrel, hajóval, napsütéssel, kagylókkal és halakkal. Észre sem vette, hogy közben Hanna is odabújt az ágya mellé és figyelte a különös rajzolást. Mindkét rajz a térdénél fejeződött be, mert annál messzebb már nem ért el Dorka keze. Ekkor Hanna megkérdezte: Nem rajzolhatok én is a gipszre? De igen, oda alulra – mutatta Dorka –, azt úgysem érem el. Hanna

boldogan látott neki: királynőt rajzolt palotával a Hanna bal lábszárára, pontosabban gipszszárára. Barni hazaérkezett a suliból, és amikor meglátta az akciót, se szó, se beszéd, ledobta a táskáját és ő is ceruzát ragadott. Talán nem lepődtek meg, hogy Dorka jobb lábszárán egy egész repülőtér kezdett kibontakozni. Igen ám, de a gipsz hátsó felére ki fog rajzolni? Mielőtt Hanna és Barni ezen összeveszhetnek volna, Dorka kijelentette, hogy az Apának és Anyának van fenntartva. Úgyhogy Apa és Anya vacsora után hasra fektették Dorkát, és elkezdték kifesteni a gipszek még szabadon maradt részét. Anya egy rétet rajzolt őzikekkel és nyuszikkal, Apa meg egy állatkertet oroszlánnal és zsiráffal. Ilyen szép, színes gipsze bizony senkinek nem volt a városban! Dorka aznap este boldogan aludt el. Másnap viszont nagy kopácsolásra, fúrásra ébredt.

- Szombat van, mégsem hagyják az embert aludni! – zsörtölődött Dorka. Ekkor Apa lépett be a szobába, kezében egy négykerekű, házi gyártmányú gördeszkával. Letette a földre, Dorkát kiemelte az ágyból és óvatosan ráfektette. Dorka feküdt meglepetten a

deszkán, majd a két kezével ellökte magát. - Ez az! – kiáltott fel Apa. – Ezzel az egész házban közlekedhetsz. És valóban, Dorka a gördeszkán fekve akárhova elgurulhatott, és ha nem is állhatott fel, de legalább nem volt többet ágyhoz kötve. Egy hónappal később, amikor tavaszodott, a telerajzolt gipsz még mindig megvolt, de immár nem a Dorka lábán, hanem darabokra szedve a szekrény tetején, ahol minden vendég megcsodálhatta a közös gipszrajzokat. A gördeszkán pedig még mindig Dorka száguldozott, de nem hason fekve, hanem lábon állva, egyensúlyozva végig a lakáson.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Mese: Zágoni Balázs: Gipszes mese

Tevékenységek

Nyelv és kommunikáció:

Anyanyelvi nevelés: Meseprodukció *Zágoni Balázs: Gipszes mese* című mese nyomán

Esztétika és kreativitás:

Művészi-alkotó tevékenység: Ábrázolás különféle felületre filctollal: Évszak tájkép

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei: Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- változatos beszédhelyzetek teremtése
- az irodalmi szöveg nyelvi szépségeinek felfedezése
- aktív részvétel hallgatóként és mesélőként egyaránt

Művészi-alkotó tevékenység terén:

- rajzolás, festés készségeinek fejlesztése
- a formák, színek felismerése és megkülönböztetése a környező világban
- eredeti képzőművészeti munkák alkotása

Műveletesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés területén: felidézni és önállóan visszamesélni a már ismert mesét. **Művészi-alkotó tevékenység:** érzékelni a különbséget különféle felületekre való ábrázolásakor.

Módszerek, eljárások: mesélés, beszélgetés, magyarázat, bemutatás, irányítás, cselekedtetés, értékelés

Didaktikai eszközök: triangulum, mesepárnák, előre megöntött gipsz faliképek, színes filctollak

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör - Reggeli után a párnákat körbe rendezzük, majd megkérem a gyerekeket, hogy foglaljanak helyet. Köszöntöm a gyerekeket: - Jó reggelt gyerekek! Kinek jó a reggele? Ki hogyan aludt? Van olyan gyerek, akinek nem jó a reggele? Miért?

Előkészítő beszélgetés - Képzeljétek el gyerekek a szomszéd Kati néninek eltörött a hétvégén a lába és be kellett gipszeljék. Így most egy nagy fehér csizma van a lábán. Volt nektek már eltörve valamitek? Milyen érzés volt? Mit nem lehetett gipszes kézzel/lábbal csinálni? Mit lehetett?

Most egy játékot fogunk játszani, aminek az a neve, hogy **szobrozás**. Szaladunk, és akit megérintenek a kijelölt fogók, azok szoborrá válnak és nem szabad megmozdulniuk a játék végéig. Ha lejár a játék megkérdem, milyen érzés mozdulatlanok lenni?

Anyanyelvi nevelés - Most egy olyan mesét hoztam nektek Barniéről, amelyben valakinek be lesz gipszelve valamije. „Mese, mese kacsalábon...” Elmesélem Zágoni Balázs: Gipszes mese című meséjét.

Ez után megkérdem, hogy ki melyik szereplő szeretett volna lenni a meséből. Segítő kérdéseket teszek fel és így közösen visszameséljük a mesét.

Művészi-alkotó tevékenység: Gyerekek, ti már rajzoltatok gipszre? Szeretnétek kipróbálni? Emlékeztek a múlt héten előre megöntöttük ezeket a gipsz kereteket, most ezekre fogunk rajzolni. Foglaltok helyet az asztaloknál. Négy asztal van, az

egyiknél tavaszi élményeket rajzolunk, a másodiknál nyáriakat, a harmadiknál ősziakat és a negyediknél télieket, pont úgy, mint a mesében.

Befejezés, értékelés - Miután ezzel végeztünk a gyerekeket megdicsérem, a munkákat kiállítjuk.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A mesefeldolgozás folyamatában számos pozitív eredményt, hatást figyelhettünk meg. A gyerekek nyitottakká váltak a modern irodalom, mesék felé, melyek nem feltétlenül szerepelnek a megszokott óvodai programban. A gyerekek a szereplők által viselkedési modelleket láttak, melyek hatással voltak személyiségükre, viselkedésükre. A mesével kapcsolatos beszélgetés őszinte, a gyerekek közvetlen élethelyzetéből adódó volt. Örömmel fejezték ki véleményüket. A szobrozas játék türelemre tanította a játékosokat. A művészi alkotó tevékenység során a gyerekek gyakorolhatták a csoportban való munkát, amire mai világunkban nagy szükség van. Érdekesen tűnt ki, ahogyan egyes nagyobb gyerekek milyen szépen vonták be a kisebbeket, és irányították a csoportunkát. A gyerekek kipróbálhatták, hogyan lehet filctollal rajzolni gipszre, ami vonzó volt számukra, hiszen a mesében is arról volt szó. A tevékenység pozitív eredményt ért el, élményt nyújtott a közös munkák létrehozása által.

Nádudvar

Egyik kedvenc mesefeldolgozásom volt a „Gipszes mese”. Az alaposan átgondolt szervezésnek, a megszokott rituálénak köszönhetően zökkenőmentes a meséhez való elhelyezkedés. Kivétel nélkül minden gyermek részt vett a beszélgető körben. Az

általam hozott mese a családom egyik tagjáról szólt, ez olyan hatással volt a gyermekekre, hogy mindenki el akarta mondani valós vagy kitalált történetét. A kisebbek is. Ezért egy kicsit a beszélgetés is hosszabbra sikeredett. A szoborjáték során az elképzelt mozdulatot érzéseikkel színezték. Az új mese mesélésekor törekedtem az irodalmi szöveg nyelvi szépségeinek megéreztetésére. Az elmélyült mesehallgatást igazolta, hogy megértették és fel tudták idézni a mesét. Segítő attitűddel, kérdésekkel haladtunk a mese fonalán. Aztán az alkotó tevékenység beindítására koncentráltam. A gipszöntés, az anyagok összekeveredése, a megszilárdulása, a gipsz hőmérsékletének megtapasztalása bőséges élmény volt számukra. A rajzolás, a karcolás is magával ragadta őket. Örömmel segítettek, így született meg a gondolat, hogy nem mikro csoportban dolgozunk, hanem egyéni alkotások készüljenek. Az évszakok jellemzőinek csokorba kötése után kezdődhetett a munka. A gipszen való rajzolás újszerű volt számukra. A kisebb gyermekek az önfeledt satírozásba, karcolásba merültek, míg a nagyobbak évszakképet készítettek. Mi még nem használtuk ezt az anyagot, nagyon örültem, hogy volt lehetőségem kipróbálni. Aktivitásukat, elmélyült munkájukat megköszöntem és a szülők örömeire egy kiállítást is szerveztünk.

Fülek

Mese feldolgozása a hét folyamán: Könyvsarokban a gyerekek bármikor elővehették a könyvet, megnézegették az illusztrációkat, kötetlenül is beszélgettek a meséről, mi tetszett, mire emlékeznek. A könyvespolcon kitüntetett helyet kapott a könyv. Az egészségügyi témához kapcsolódva enciklopédiákat is nézegettek az emberi testről, egészségügyi ellátásról. Mesesarokban kiállítottuk a mesével kapcsolatosan elkészült munkákat: gipszrajzokat, bábokat. Orvosi sarokban a gyerekekkel orvosi rendelőt rendeztünk be, ahol a beteg és az orvos szemszögéből nézve is kijátszották

magukat belső igényük szerint. Bábos sarokban a szereplőket, mint bábokat is elkészítettük, szabadon tovább gondolva a mese és szereplők utóéletét. A síkbábokat sablon alapján készítettünk. A bábok lábát a gyerekek a saját ujjaikkal helyettesítették. Az elhangzott szöveget könnyen befogadták, azonosulni tudtak a mesehősökkel, az írott szöveget megértették, tudatosították a tartalom, szöveg és a kép közötti összefüggéseket. Megértették és kérdések alapján reprodukálni tudták a történetet. Megfogalmazták véleményüket, kifejezték élményeiket, hasonló tapasztalataikat a családban. Jól ismerték a mesét, tudták folytatni a történetet, a mesével kapcsolatos élményeiket kifejezték saját szavaikkal. Saját szöveg alkotására inspirálták a mese szereplői a gyermekeket. A különleges technikák alkalmazásával, különböző anyagok, munkaeszközök helyes használatával fejlődött a gyermekek szem- kéz koordinációja, kreativitásuk, alkotókészségük.

ZÁGONI BALÁZS: AZ ÉGIG ÉRŐ PASZULYSZEM

Hideg téli délután volt, hamar lement a nap. – Anya, kérek egy kis paszulyt és vattát!

– állt elő Barni. – Minek neked a vatta?
– Paszulyszemet akarok ültetni bele.
Anya megörült, hogy Barni végre nem számítógépezni akar, és boldogan adott neki egy befőttesüveget, vattát és három paszulyszemet. - Anya, ugye vizet is kell tölteni rá? – Ugye. – És ugye hamar

ki fog kelni? – Ugye. – hagyta helyben Anya. Barni az ablakpárkányra tette a befőttesüveget és visszament tanulni. Anya eközben embernemérgelődjet játszott Dorkával és Hannával. Nem telt el öt perc, Barni kijött, megnézte a paszulyszemeket, megigazította az üveget és visszament. Újabb öt perc múlva Barni ismét kijött. – Anya, mitől nő gyorsabban a paszuly? – A melegtől. Barni a fűtőtestre tette az üveget és ismét visszament tanulni. Újabb öt perc múlva viszont megint kijött. – Anya, van még valami, amitől gyorsabban nő a paszuly? – A fénytől – mondta Anya, és közben erősen koncentrált, hogy Dorka nehogya levegye a bábuját. Barni azonnal hozott egy asztali lámpát. A fűtőtestre tette, bekapcsolta és fényét egyenesen a paszulyszemekre irányította. Anyáék még a második kör végére sem értek, amikor Barni ismét megjelent, ezúttal egy nagyítóval. A nagyító lencséjén át szemügyre vette a paszulyszemeket, jobbról is, balról is, és közben nagyon óvatosan mozgott, nehogy

leverje az üveget vagy a lámpát a fűtőtestről. – Anya, ezek egyáltalán nem nőnek! – mondta csalódottan. Anya ekkor nézett fel először a játékból. Amikor megpillantotta a fűtőtesten fényárban úszó paszulyszemeket és mellettük Barnit a nagyítóval, elnevette magát. – Barnikám, ezeknek még hosszú napokra van szükségük ahhoz, hogy kikeljenek. A lámpát nyugodtan elteheted. Én inkább visszatenném az üveget is az ablakpárkányra, mert a túl nagy meleg sem jó nekik. Barni szót fogadott, mindent helyre tett, majd bement a szobába, felmászott az emeletes ágy legfelső emeletére, befúrta a fejét a paplanba és csendesen sírni kezdett. Anya erről mit sem tudott, folytatta a lányokkal az embernemérgelődjet, majd megfürdette őket, megterített vacsorához és csak, amikor azt látta, hogy Barni a harmadik szólításra sem jön az asztalhoz, akkor nézett utána a dolognak. Barni ekkor már nem sírt, csak piros szemei árulkodtak a történekről. Csalódottan gyűrögette a paplan sarkát. – Anya, azt mondtad, hogy gyorsan kikelnek...– Igen Barni, mert a többi maghoz képest a paszulyszem valóban gyorsan kikel: néhány nap alatt. – De nekem holnapra kell az iskolába. Ha nem, megbüntet a tanítónéni! Anya meglepődött. – Nahát, a tanító néni igazán tudhatná, hogy a paszulyszem nem kell ki egy este alatt... De várj csak, mikor kaptad te ezt a feladatot? – A múlt héten... – motyogta Barni. Anya sóhajtott, de nem mondott semmit. A vacsora végén még egyszer megnézte őket, de még egy aprócska zöld levél, vagy csira sem kandikált ki egyetlen paszulyszemből sem. Nehéz szívvel feküdt le aznap, és különböző gondolatok kavargtak a fejében. Egyik pillanatban elképzelte, hogy másnap hogyan fogja őt megszidni a tanító néni, a másikon viszont arra gondolt, hogy reggel, amikor felébred, majd egy nagy paszulyfa indái tekergőznek a nappali ablakában. Zavarosakat álmodott, amik csak annyiban különböztek a korábbi gondolatoktól, hogy álmában Anya hajszerítéssel melengette a paszulyszemeket, a tanító néni pedig két ujjával képes volt kihúzni a zöld indákat mindegyik paszulyszemből. És

ráripakodott Barnira, hogy erre ő miért nem képes? Ébredéskor azért nagyot dobant a Barni szíve. Még alig hajnalodott, kint az utcán recsegő hideg volt, az emberek eltűntek a kabátjukban, sáljukban. – Ebben a hidegben biztosan nem bújtak ki – gondolta. De azért csendben lemászott az ágyról, elvette a nagyítót és a nappali ablakához osont. Az első paszulyszemnél nem lehetett látni semmi változást. A másodiknál sem. És a harmadiknál sem. Barni elhatározta, hogy még így is elviszi a befőttesüveget az iskolába. Megmutatja a tanító néninek, hogy ha későn is, de ő elültette a paszulyszemeket, aztán lesz, ami lesz. Bebugyolálta az üveget két törülközőbe, hogy melegben maradjanak a paszulyszemek és betette a táskájába. Az úton pedig nagyon vigyázott, nehogy elcsússzon a jégen és az üveg széttörjön a

táskájában. Órán mindenki kitette az asztalára a paszulyszemes üveget. A tanító néni pedig asztaltól asztalig járt és alaposan megvizsgálta őket. Barninak egyre gyorsabban dobogott a szíve. Mikor Barni asztalához ért, felemelte az üveget és közelről belenézett. – Hát ez nem sok, Barni fiam. – Ezzel letette és tovább ment. Nagyobb szidást nem kapott, de ettől még nem lett jobb kedve. Ez volt az utolsó nap a téli vakáció előtt. Az óra után úszni mentek, és hogy könnyítsen a táskáján, Barni a sarokban álló szemetes kosárba lökte az immár haszontalan paszulyos üveget, egy megrepedt teás palack és egyéb szemetek társaságában. Hamar elfeledkezett a dologról. Jött a téli vakáció, angyaljárás, kirándulás, sok más kaland. Januárban aztán amikor újból belépett az osztályterembe, tátva maradt a szája. A szemetes kosárból szép zöld indák kacskaringóztak ki, felértek az ablakig, ráfonódtak a kilincsére, majd tovább kúsztak a plafon felé. Magasabbak voltak, mint Barni. Honnan kaphatták a vizet? A repedt teás palackból? Vagy netalán csőtörés, szivárgás volt? Ez titok maradt. De ott virított ember magasan Barni három húséges paszulyszeme, mint egy szobai dísznövény. Barni előbb arra gondolt, hogy hazaviszi. De aztán a többiekkel együtt úgy döntöttek, hogy kiköltöztetik a szemetes kosárból és tovább fogják locsolni, hátha farsang idejére eléri a plafont.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Az égis érő paszulyszem

Tevékenységek:

Esztétika és kreativitás

Művészi-alkotó tevékenység:

Csoport munka: Zsírkréta rajz: Mesejelenet

Nyelv és kommunikáció: Anyanyelvi nevelés:

A mese illusztrációinak időrendi sorrendbe való állítása *Zágoni Balázs: „Az égig érő paszulyszem”* című mese nyomán

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- a szóbeli közlemény jelentéstartalmának a megértése
- konkrét kommunikációs helyzetben való aktív részvétel
- figyelem, képzelet, emlékezet, gondolkodás adott helyzetben

Művészi-alkotó tevékenység terén:

- rajzolás, festés készségeinek fejlesztése
- a formák, színek felismerése és megkülönböztetése

Műveletesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés területén: felidézni a mese cselekményét, időrendi sorrendbe állítani a mese illusztrációit.

Művészi-alkotó tevékenység terén: zsírkrétával csoportban való alkotásra, ábrázolni a megadott mesejelenetet.

Módszerek, eljárások: mesélés, beszélgetés, magyarázat, bemutatás, irányítás, cselekedtetés, értékelés

Didaktikai eszközök: triangulum, mesepárnák, zsírkréta, kartonlapok

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör - Köszöntöm a gyerekeket: -Jó reggelt gyerekek! Kinek jó a reggele? Ki hogyan aludt? Van olyan gyerek, akinek nem jó a reggele? Miért? A gyerekek válaszolnak az óvónő kérdéseire.

Előkészítő beszélgetés - Utolsó kérdésként megkérdem, hogy ki érzi úgy, hogy nőtt az éjszaka? A válasz után megkérdem, hogy még melyek azok az élőlények, amelyek növekedésben vannak? –A növények és az állatok.

Anyanyelvi nevelés - Egy olyan mesét hoztam most nektek gyerekek, amelyben egy kisfiú, Barni egy növényről gondoskodik. Lássuk ez a növény megnő-e akkorára, amekkorára kellene egy éjszaka alatt. Elmesélem Zágoni Balázs: „Égig érő paszulyszem” című meséjét.

„Mese, mese kacsalábon,

most libeg át a világon.

Itt is megáll, ott is megáll,

minden városnál, falunál.

Ahol nyitva ajtó, ablak,

ahol jó gyerekek laknak,

oda készül ez a mese,

hogy mindenki megszeresse...”

Művészi-alkotó tevékenység - Miután a mese lejárt, a gyerekeket négy csoportra

osztom, a négy asztalhoz ültetem őket. Mindenkit megkérdek, hogy melyik szereplő lenne legszívesebben a meséből. Az ültetés az alapján történik, hogy ki melyik számot húzza 1-től 4-ig. Ezután az óvónő elmondja, hogy melyik számhoz, melyik mesejelenet tartozik, természetesen nem sorrendbe. Minden csapat ábrázolja a neki kiadott mesejelenetet. Ha végeztek, a csapatok elmesélik, hogy melyik jelenetet is ábrázolták, majd sorba helyezzük a

képeket, így megkapjuk a mese pontos cselekményét.

Befejezés, értékelés - Az illusztrációkat egymás után lefűzzük, röviden ráírva a történetet, így a gyerekeknek elkészült a saját kis könyvük.

Végezetül megbeszéljük, hogy ez a kis könyv a könyvespolcunkon lesz, és mindenki kedvére nézegetheti, majd kiosztom a jutalomnak szánt kis könyvjelzőket és megdicsérem őket.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A jó gyakorlat tevékenység révén fejlődött a gyerekek együttműködő és kommunikációs készsége. Megtanultak közösen dolgozni, kompromisszumot kötni, elfogadni egymás nézeteit, véleményét. Megismerhették a könyv készítésének menetét és ezáltal sikerült a könyv szeretetére nevelés és az irodalom iránti érdeklődés

felkeltése. A mese tartalmának felelevenítése, a képek időrendi sorrendbe helyezése fejlesztette a gondolkodást, emlékezetet. A gyerekek megismerték, hogyan kell gondozni egy növényt, hogy mire van szüksége a növekedéshez, és melyek a fejlődés szakaszai. A babcsíráztatás által fejlődött felelősségérzetük is. A relaxációs tevékenység megvalósítása nagy sikert aratott csoportunk körében, ezért azt tanácsolom a kollégáknak, hogy bátran használják, mert sikere garantált a gyerekek körében és eredményes is.

Nádudvar

Nem változtattunk a jó gyakorlat tevékenység tervén, csak annyiban amennyiben a vegyes korosztály életkori sajátosságai indokolták. A mesélést megelőző beszélgetésbe a kisebb gyermekek is örömmel bekapcsolódtak. Sok-sok élmény megélésével lettünk gazdagabbak. A növekedésről, a növények fejlődési szakaszairól,

élő- élettelen

fogalmáról is

beszéltek a

nagyobb

gyermekek. A

mesélést a

mesekezdő

formulával

kezdtém, mely

ismeretlen

volt

számomra.

Nagyon

tetszik.

Tudatosan

figyeltem a

nyugodt

tempóra, a helyes kiejtésre, az artikulációra. Figyelmesen hallgatták a mesét. A

mesével is inkább a nagyobb gyermekek azonosultak. A beszélgetés során elmondták

élményeiket a veteményezésről, a növények fejlődési szakaszairól. A meseszereplők

közül Barni volt a kedvenc. Csoportunk összetétele miatt színes korongokat is

készítettem, mert a korosztályok miatt a számokat nem mindenki ismeri, aztán ezt a gondolatot elvettem. Megbeszéltük, hogy melyik asztalnál a mese mely részletét rajzolhatják és mindenki oda ült ahová szeretett volna. A mikro csoportos foglalkoztatási forma során, a nagyobb gyermekek megrajzolták, a kisebbek pedig színezték a rajzokat. Ők maguk beszéltek meg ezt a fajta feladat elosztást. Elkészítettük a mesejeleneteket, örömmel fűztük mesekönyvvé. Eredménynek tartom, hogy mesekezdeményezéseink nagyon jó hangulatúak, élményekben gazdag események. A meseillusztráció alkalmával az együttműködés, az egymásra figyelem erősödött, segítették egymást. Fel tudták idézni a mese cselekményét, az illusztrációkat időrendi sorrendbe tudták rakni.

Fülek

Mese feldolgozása a hét folyamán: Könyvsarokban a gyerekek bármikor elővehették a könyvet, megnézegették az illusztrációkat, kötetlenül is beszélgettek a meséről, mi tetszett, mire emlékeznek. A könyvespolcon kiüntetett helyet kapott a könyv. A növények témához kapcsolódva enciklopédiákat is nézegettek. Mesesarokban kiállítottuk a mesével kapcsolatosan elkészült munkákat. Természetsarokban a gyerekekkel babot csíráztattunk, megfigyeltük mennyi idő kell a csírázáshoz és mire van szüksége a növénynek a növekedéshez. Bábos sarokban a szereplőket, mint termény bábfejeket is elkészítettük. Az arcot hüvelyesekből ragasztották karton karikára. Néhányan csak a fogat ragasztották fehér babszemekből a többit rajzzal egészítették ki. Az elhangzott szöveget, megértették, tudatosították a tartalom, szöveg és a kép közötti összefüggéseket, megértették és kérdések alapján reprodukálni tudták a történetet. Időrendi sorrendbe tudták állítani a mese illusztrációit a mese nyomán. Az alkotó tevékenység során fejlődött a gyermekek szem-kéz koordinációja, kreativitásuk. Zsírkrétával csoportban való alkotás során alkalmazkodtak a csapatmunka feltételeihez. A mese jó lehetőséget nyújtott az élő és élettelen természet szemléltetésére, megértésére. A mese jól beilleszthető óvodai programunkba, főleg a természethez és a környezethez való pozitív attitűd kialakítása kapcsán.

ZÁGONI BALÁZS: SMINKES MESE

Dorkának születésnapja volt. És ez azt jelenti, hogy Hannának is születésnapja volt, hiszen ikrek voltak. Hanna eldöntötte, hogy nagyon, de nagyon szép akar lenni ezen a szülinapon. Szebb, mint Dorka! Anya, felvehetem a bordó bársonyruhámat? - Persze, Hanna. Anya épp a tortakrémet keverte, és nagyon elfoglalt volt. És Anya, tehetek egy kis kenőcsöt az arcomra a tiedből?

- Melyik kenőcsből, Hanna? - Hanna erre besietett a fürdőbe, és elővette Anya arckrémét. - Ebből. De Anyának nem volt olyan szeme, hogy a kanyarba is lásson, így nem látott be a fürdőszobába. Közben elindította a habverőt is, így a választ sem hallotta. Hanna egy idő után megunt a várakozást, és arra gondolt, hogy kipróbálja a krémot. Kinyitotta az üvegcsét, és mmm, nagyon jó kamilla illata volt! Tett egy kicsit az orrára, egy kicsit a bal, majd a jobb arcára, a homlokára meg az állára. - Ez így nagyon vicces – gondolta. De én

nem bohóc akarok lenni, hanem szép kislány! Ezzel jól beletúrt az üvegcsébe, és vastagon az arcára kente a krémot. Látta ő már Anyát, hogy miként szokta kenni az arcát, ezért ő is szép, körkörös mozdulatokkal kenegette a sajátját. Kisvártatva az arca csupa fehér lett. Az anyáé nem szokott fehér lenni – töprengett Hanna –, a végén el

szokott tűnni róla a krém. Arra gondolt, hogy valamit még biztos kell tennie az arcra. Ekkor akadt meg a szeme a púderesdobozon. - Ez az, ettől leszek igazán szép kislány! Kicsavarta a doboz tetejét, a púderes ecsetet jól belenyomta és az arcához érintette. Ettől egy rózsaszín folt lett a fehér krémen. Emlékezett, Anya hogyan csinálja, ezért újból a púderbe nyomta az ecsetet, majd az arcára tette. Majd újból és újból. Csakhogy egy idő után annyi arckrém volt a púderes ecseten, hogy nem lehetett eldönteni, hogy a Hanna arca púdereződik jobban, vagy a púderesdoboz arckrémeződik inkább. Hanna nem volt elégedett az eredménnyel. - Még kell ide valami... – kotorászott Anya dolgai között. – Meg- van! Ez biztosan egy szemceruza! Ezzel elővett egy piros rúzst, kinyitotta és elcsavarta, hogy bújjon elő a hegye. Aztán szép óvatosan bekarikázta előbb az egyik, majd a másik szemét. Az első pislogásnál össze is ragadt a két szempillája, ezért, ami azután következett, azt nem látta tisztán. De talán jobb is így. - Már csak egyvalami hiányzik. Megvan, a rúzs! Ezzel elővett egy lila szemceruzát, és az ajkát kezdte festegetni - tapogatózott Anya dolgai között. Ebben a pillanatban lépett be Dorka szép bordó mintás tündérruhában, csillogó szalaggal a hajában. Hanna ránézett, erre Dorka fel- kiáltott.

- Mit lett belőled, Hanna?! Bohóc vagy szellem?! - Ne csúfolódj! Csak egy kicsit rendbe tettem magam. Hogy nézzek ki valahogy... – mondta,

ahogy Anyától szokta hallani. Ekkor lépett be Anya. - Na nézzük meg azt az arc... De elakadt szava, összecsapta a kezét, majd elkezdett kacagni. - Hanna drága, neked mi jutott eszedbe? Erre már szalad Barni és Apa is, mindenki hangos hahotázásba kezdett. Kivéve Hannát. A szemét nem nagyon tudta kinyitni, de a piros rúzs

közepéből könnyek kezdtek potyogni, leszánkáztak a púderen, hosszú csíkokban szántva fel alatta a fehér arckrém. Aztán rövid időre megállapodtak Hanna lila szemceruzával körbe rajzolt, legörbült szája szélén, majd a hideg csempére cseppentek. Anya felkapta a síró bohócnak

kinéző Hannát és magához ölelte. - Nincs nagy baj, drága. De máskor azért vonjál be engem is a szépítgetésedbe, jó? Lehet, hogy tudnék adni egy-két tanácsot... - talpig le kellett zuhanyoztatni. Eltűnt a lila szemceruza az ajakról, a piros rúzs a szemről, a rózsaszín púder és a fehér arckrém is. Anya megtörölgette Hannát, a haját megszáritgatta, felöltöztette kék mintás

tündérruhába, és szép színes szalagot font a hajába. Aztán csillámporos arcfestékekkel festette ki az arcát, és ő lett a legszebb tündér a születésnap buliban! No meg Dorka, merthogy ők ikrek voltak, s mindkettőjüknek születésnapja volt!

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Mese: Zágoni Balázs: Sminkes mese

Tevékenységek:

Nyelv és kommunikáció:

Anyanyelvi nevelés:

Meseprodukció *Zágoni Balázs: Sminkes mese* című mese nyomán

Ember és társadalom:

Közösségi nevelés:

Hagyományápolás: Születésnapozás

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- a szóbeli közlemény jelentéstartalmának a megértése
- változatos beszédhelyzetek teremtése
- fantázia aktiválása

Közösségi nevelés tevékenység terén:

- A közösségbe való beilleszkedések és személyes biztonságára vonatkozó szabályoknak a megismerése és tiszteletben tartása
- Különböző magatartásformák értékelése
- Pozitív énkép, akarati és jellembeli tulajdonságok alakítása

Műveletesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés területén: az eredeti történettől eltérő befejezést kitalálni,

Közösségi nevelés tevékenység terén: a születésnapot megünnepelni népünk hagyományainak megfelelően

Módszerek, eljárások: mesélés, beszélgetés, magyarázat, bemutatás, irányítás, cselekedtetés, értékelés

Didaktikai eszközök: triangulum, mesepárnák, sütemény, üdítő, ruhák, jelmezek, ajándék üdvözlőlapok.

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör - Reggeli után a párnákat körbe rendezzük, majd megkérem a gyerekeket, hogy foglaljanak helyet. Köszöntöm a gyerekeket: - Jó reggelt gyerekek! Kinek jó a reggele? Ki hogyan aludt? Van olyan gyerek, akinek nem jó a reggele? Miért?

Előkészítő beszélgetés - Van olyan gyerek, aki a hétvégén ünnepelte a születésnapját? (az óvónő előre tudja, hogy kinek volt születésnapja) Hogyan ünnepeltetek?

Anyanyelvi nevelés - Gyerekek, ma egy olyan mesét hoztam nektek, amelyben valakinek születésnapja van és valami nagyon érdekes dolog történik vele ezen a különleges napon.

*„Mese, mese kacsalábon,
most libeg át a világon.
Itt is megáll, ott is megáll,
minden városnál, falunál.
Ahol nyitva ajtó, ablak,
ahol jó gyerekek laknak,
oda készül ez a mese,
hogymindenki megszeresse...”*

Elmesélem Zágonyi Balázs: Sminkes mese című meséjét. Ezután újból elmesélem a mesét addig a pontig, amikor Hanna bemegy a fürdőszobába. A gyerekeket arra

kérem, hogy nyúljanak be a zsebükbe és vegyék elő a varázsport. Ezt, ha rászórjuk, a mesekönyvre megváltozik a mese vége. Utána megkérdem, hogy kinek hogyan hatott a varázspora. Hogyan alakultak Hanna kalandjai, miután bement a fürdőszobába? Természetesen többféle válasz is születik. Megkérdem azt is, hogy szerintük az helyes volt, ahogyan Hanna cselekedett a fürdőszobában?

Közösségi nevelés - Megbeszéljük, hogy a gyerekek, hogyan ünneplik a születésnapjukat. A mai ünnepeltünk XY, megkérjük, hogy álljon a kör közepére. Fejére tesszük a koronát, majd köszöntő dalokat éneklünk neki. Ezután elfoglaljuk az asztalnál a helyünket, elfogyasztjuk az üdítőt és a sütitet. Ezután kezdődik a

mulatság. A gyerekek jelmezbe bújhatnak, felöltözhetnek, zenét teszünk és táncolunk.

Befejezés, értékelés - Amikor lejár a mulatság megdicsérem a gyerekeket, nekifogunk a szabadtevékenységeknek.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A gyerekek a mese feldolgozása alatt számos érzellemmel találkoztak, melyek hatást gyakoroltak rájuk. Ezek átélése és megbeszélése által fejlődött személyiségük és szociális készségeik. Elfogadóbbak lettek egymással szemben, empátiával fordultak társaik felé. Igyekeztek mindenkiben felfedezni az értéket a „Mondd, miért szeretsz?” didaktikai játék során, mely segítette elültetni az alapját a toleranciának és az elfogadás fejlesztésének. A játék elősegítette a gyerekek érzelmeinek kifejezőkészségét mások előtt és másokkal szemben. A mese átstrukturálása elősegítette a gyerekek kreativitásának és fantáziájának fejlesztését. A családi élmények megosztása egymással segített betekintést nyerni a gyerek és családja kapcsolatába, mely segít jobban megismerni és elfogadni őt. A születésnap eljátszása felszabadította a gyerekeket. Minden gyerek számára örömteli pillanat, amelyet pozitív élményként élnek meg. A közös tánc és mulatság alkamat adott arra, hogy azok a gyerekek is részt vegyenek, kibontakozzanak, akik zárkóztak, nehezen teremtenek kapcsolatot társaikkal.

Nádudvar

A gyermekek a megszokott dal hallatán elfoglalták helyüket a mesepárnán. A Sminkes mesét meséltem, amely a lányok körében nagyon érdekes, izgalmas mesének tűnt. A mesét kicsit izgatottan, kissé huncut módon kezdtem el. Mimikával, hangszínem változtatásával, mosollyal, kissé sejtelmes, csintalan nézéssel próbáltam kifejezni, hogy mi is történik Hannával a mesében. A gyermekek a mesélés során mélyen átérték, ami Hannával történt. A gyermekekkel a sminkelést próbáltuk utánozni a saját arcukon. Kíváncsian hallgatták a mesét és közben a vicces jeleneteken mosolyogtak. A mese után megfogalmazták, hogyan lehetett volna jól kifesteni a Hanna arcát. A legtöbb gyermek az anyukáját, testvérét emlegette. A fiúk is tudtak mit hozzáfűzni a meséhez, hiszen anyukájukat ők is meg szokták figyelni sminkelés közben. Dicsérettel, pozitív értékeléssel biztattam a mese végét átvarázsoló gyermekeket a további mesélésre. Az egyik kislányunknak születésnapja volt, amit

együtt ünnepeltünk meg közös énekléssel, jókívánság mondással, üdvözlő képeslap átadással és egy kis eszem-iszommal. A megszokott módon történt köszöntés után átváltozás mulatságba hívtam a gyermekeket. Jelmezekbe öltöztünk és ezután szülinapi táncos mulatságot varázsoltunk a csoportszobába. A gyermekek tágra nyílt, csillogó szemekkel öltöztek át és boldogan táncoltak, énekeltek a szülinapos dalokra. Nagyon jó hangulatban töltöttük a délelőttöt, a szívesen cserélgették a jelmezeket és egyéni táncuk is aranyos volt. A gyermekek aktívan részt vettek a mesélésben, szülinapi köszöntésben és a jelmezes táncmulatságban is.

Fülek

A Sminkes mese volt a kiemelten kedvenc a lányos többségű csoportösszetétel miatt, ezt a mesét olvastuk el a legtöbbször. Tovább foglalkoztunk a mesével: újraolvastuk, megbeszéltük, játékba vagy tevékenységbe foglaltuk. Mese feldolgozása a hét folyamán: Könyvsarokban a gyerekek bármikor elővehették a könyvet, megnézegették az illusztrációkat, kötetlenül is beszélgettek a meséről, mi tetszett, mire emlékeznek. A könyvespolcon kitüntetett helyet kapott a könyv. Sminksarokban tükör előtt arcfestéssel kisminkelték magukat vagy egymást. Bábos sarokban a gyerekek saját fényképüket nyírták ki báboknak. A frontális felolvasást a középső csoportos gyerekek különböző életkora és fejlettségi szintje miatt a délutáni pihenő előtti meseidő folyamán tartottuk. A délelőtti foglalkozásokon valósítottuk meg a feldolgozást a mozgás és művészetek eszközeivel. Az elhangzott szöveget, megértették, kérdések alapján reprodukálni tudták a történetet. Változatos beszédhelyzetek teremtésére szolgált a meseélmény. Felidézték a saját megélt tapasztalataikat a témával kapcsolatban, melyekről szívesen és színesen meséltek. Fantázia aktiválása nagyobb mértékű volt a lányok körében, az eredeti történettől eltérő befejezés kitalálásakor. A közösségbe való beilleszkedést és a pozitív énkép alakítását is megerősítették a közös ünneplések és az érzelmi egymásra hangolódás, a közös élmények felelevenítése. A mese jó lehetőséget nyújtott a családi ünnepekről való beszélgetésre. A mese jól beilleszthető óvodai programunkba, szervesen kapcsolható az óvodai élet és a család témakörökhöz.

MÁTÉ ANGI: VOLT EGYSZER EGY POCSOLYA

Volt egyszer egy pocsolya. Akkora volt ez a pocsolya, mint egy nagykabát, mint két bárány. Akkora. Ez a pocsolya csak feküdt és feküdt. Tán öreg volt, tán lusta volt, magam sem tudnám megmondani, de mindig az utat feküdte; az eget bámulta a szeme, a hasa, keze-lába. Bugybogtatta a szemeit, s bugybogó szemei jól láthatták az égen a felhőt. Akkora volt ez a felhő, mint egy nagykabát, vagy két bárány. Akkora. A felhő csak feküdt és feküdt, tán öreg volt, tán lusta volt, magam sem tudnám

megmondani, de mindig az eget feküdt és a földet bámulta a szeme, a hasa, keze-lába. S szemei jól láthatták a földön a pocsolyát. Nézték egymást, hát, folyton-folyvást, a pocsolya és a felhő.

– Ehh! Mindig ezt a fekvő puffosat látom, ezt a bamba, fehér heverészőt. Unalmas. Na, én innen elmegyek, de el ám! – tápászkodott fel az útról a pocsolya. Locsogásait összetelerelte, széleit marokra fogta. Toccsantott lábnyomait maga után hagyva fellépdelt a pocsolya, fel az égre. Ugyanekkor a felhő is felszegte a fejét: – Ehh! Mindig ezt a tespedőt látom, ezt a sár laposát. Unalmas. Bizony, odébbálok innen, de odébb ám! – karolta át dudorait a felhő.

Azok meg mindegyre kibuggyantak a karolásból. El-elmaradozott egy-egy dudor a levegőben, akár habos lábnyomok, s lelebbegett a felhő, le a földre. Így hát a felhő az útra feküdt, a pocsolya az égre. Aztán amikor nagy komótosan hátradőltek, új fekhelyeiken, és nézni kezdtek, hát mit látnak szemeik, no, mit? Azt látták szemeik, amit eddig is, mindig: a pocsolya a felhőt, a felhő a pocsolyát. Lett ebből nemulass: először még csak dörzsölték szemeiket – talán álmodnak, bizonyára rossz álmom –, de nem, igazat láttak. Akkor aztán az hallatszott, hogy: – Buff – befele fordult az égen a pocsolya. – Buff – befele fordult a földön a felhő. Semerre se néztek többé, semerre, csak durcáskodtak. Megsokallta ezt a buffogást az ég, ezt az oktalan durcáskodást, lerázta a pocsolyát magáról, csak úgy spriccolt az repültében: – Eredj, repülj, zsimbes népség! Megsokallta a föld is ezt a puffogást, ezt az oktalan durcáskodást, fölpenderítette a levegőbe a nagytestű felhőt: – Eredj, repülj, zsimbes népség! S így lettek örökké mozgók az eddig csak fekvők: a pocsolya és a felhő. Labdázott velük az ég s a föld.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Máté Angi: „Volt egyszer egy pocsolya” meséje

Tevékenységek:

Nyelv és kommunikáció:

Anyanyelvi nevelés:

Mesemimetizálás: *Máté Angi*: „*Volt egyszer egy pocsolya*” meséje nyomán

Mesefeldolgozás Mese másként módszerrel

1. **játék:** Mondj szépet a társadról!
2. **játék:** Tükörjáték párban
3. **játék:** Csináld az ellenkezőjét!

A tevékenység típusa:

komplex

A tevékenység

követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés

területén:

- a szóbeli közlemény jelentéstartalmának a megértése
- az irodalmi élmény átélése
- nonverbális kommunikáció aktiválása

Műveletesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés területén: a mese nonverbális kommunikáció által (gesztusok, mimika, mozgás) történő eljátszása.

Módszerek, eljárások: mesélés, beszélgetés, magyarázat, bemutatás, irányítás, cselekedtetés, értékelés

Mesefeldolgozás Mese másként módszerrel

4. **játék:** Mondj szépet a társadról!
5. **játék:** Tükörjáték párban
6. **játék:** Csináld az ellenkezőjét!

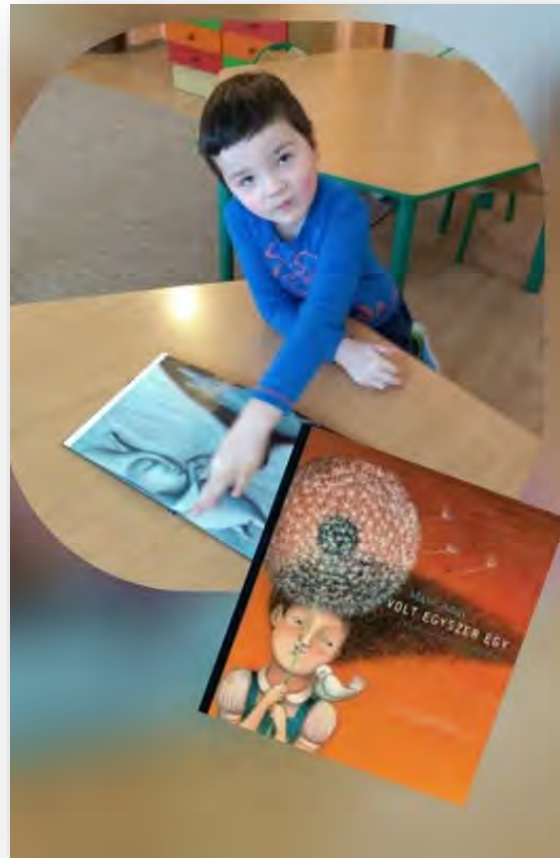
Didaktikai eszközök: triangulum, mesepárnák

Bevezető rész, reggeli beszélgető kör -

Reggeli után a párnákat körbe rendezzük, majd megkérem a gyerekeket, hogy foglaljanak helyet. Köszöntöm a gyerekeket: -Jó reggelt gyerekek! Kinek jó a reggele? Ki hogyan aludt? Van olyan gyerek, akinek nem jó a reggele? Miért?

Előkészítő beszélgetés -Milyen idő van ma reggel? Mit látunk az égen? (felhő) Mi van a földön összegyűlve a gödröcskébe? (víz, pocsolya). Ma egy olyan mesét hoztam nektek, amelyben egy pocsolya és egy felhő a főszereplők. „Mese, mese kacsalábon...”

Anyanyelvi nevelés - Elmesélem Máté Angi: Volt egyszer egy pocsolya című meséjét. Megkérdem a gyerekeket, hogy kinek melyik szereplő tetszett a meséből?

Mesefeldolgozás - Mese másként módszerrel:

1. játék: Mondj szépet a társadról!

A mesében a pocsolya és a felhő csúnyán beszéltek egymásról. Mi viszont szépeket fogunk mondani. Kiállítunk valakit a kör közepére, én kiválasztok valakit és annak dobom a labdát. Akinél a labda van, annak valami kedveset, szépet kell mondania a kör közepén állóról. Utána ő kerül a kör közepére.

- 2. játék: Tükörjáték párban.** A gyerekek párba rendeződnek. a belső körben állók lesznek tükrök, a külső körben állók lesznek a gyerekek. Egymással szemben állnak. Az óvónő a kör közepén áll és egy mozgást mutat a „felhőknek”, amit le kell utánozniuk. Velük párhuzamosan kell végezniük a mozgást a „pocsolyáknak” is. Ezután helyet cserélnek.

- 3. játék: Csináld az ellenkezőjét!** A „felhők” szintén az óvónő mozgását kell utánozzák, a „pocsolyák” az ellenkezőjét kell végezzék. Helycsere következik.

A játékok után kiválasztjuk a szereplőket és a mesét elmimetizáljuk. Az óvónő néhány meserészlettel besegít. Utána megdicsérem őket.

Befejezés, értékelés - Szabadtevékenység során a gyerekek lerajzolhatják a felhőjüket, vagy a pocsolyájukat.

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

A mesefeldolgozás folyamatában számos pozitív eredményt, hatást figyelhattunk meg. A gyerekek nyitottakká váltak a modern irodalom, mesék felé, melyek nem feltétlenül szerepelnek a megszokott óvodai programban. A gyerekek a szereplők által viselkedési modelleket láttak, melyek hatással voltak személyiségükre, viselkedésükre. A tevékenység során a gyerekeknek eleinte nehezebben ment kedves mondatot megfogalmazni a társaikról, de aztán jóleső volt hallani, amikor azt mondták, hogy „Szép a szeme”, vagy észrevette valaki, hogy az egyik kislánynak hosszú idő óta most új cipője volt, és ezt jegyezte meg a játék során. Jó ötletnek tartom máskor is játszani ezt a játékot, hiszen, ha ráéreznek az igazi lényegére, akkor nagyon építő lehet úgy annak, aki mond kedves dolgokat, úgy annak, akinek szól. A másik két játékot főleg a középső- és nagycsoportos gyerekek értették meg jól, a kisebbeknek egy kissé nehezebbnek bizonyult. Nekik a játék nagyrészt inkább abból állt, hogy az én mozdulataimat utánozták. A mimetizálás a gyerekek számára még nem volt annyira ismert addig, viszont egészen ügyesen sikerült eljátszaniuk szavak nélkül is a mesét ezzel a módszerrel. Kis arcukon kifejezően mutatkoztak meg a mesében megjelenő érzelmek. A szereplés a bátorságot fejlesztette a gyerekekben, itt lehetősége volt mindenkinek szerepelni. A gyerekek mind tehetségükhöz mértén igyekeztek lerajzolni a számukra kedves szereplőt, ez fejlesztette a finommotorikát, képzelőerejüket, kreativitásukat, hiszen saját elképzelés szerint rajzolhattak.

Nádudvar

A gyermekek nagy izgalommal várták, a Volt egyszer egy pocsolya című mesét. Egyéni képességeiknek megfelelően vettek részt a mesefeldolgozásban. A mesefeldolgozások nyitottabbá, befogadóbbá tették a gyerekeket. A kortárs irodalom segítségével a gyerekek újfajta mesékkal kerültek kapcsolatba. Az önbizalmuk, bátorságuk erősödött, s a kisebbek is szívesen kommunikáltak. A gyerekekkel elmentünk sétálni, hogy közvetlenül megtapasztalják a pocsolya összetételét és felhő képének változását. A gyerekek távcsővel is megfigyelhették a felhők mozgását, táncát. Felfedeztük és megbeszéltük az ok-okozati összefüggéseket, mi miért történik. A szereplők által személyiségjegyeket, érzelmeket és viselkedési mintákat érzékelhettek és elmondhatták a pozitív vagy negatív véleményüket. A játékok által a gyerekek kimutatták egymás iránti szeretetüket, elfogadásukat és empátikus viselkedésüket. Társas kapcsolataik, közösségi érzésük, csoporttudatuk, együttműködő képességük fejlődött. A nonverbális eszközökkel való játék során a gyerekek aktívak voltak és örömmel utánozták egymást. A mesék érzéseinek mimikával való kifejezését leginkább a nagyobb gyermekek tudták megvalósítani. A nagyobbak remekül érzékeltették a felhő és pocsolya kapcsolatának összefüggéseit. Az ábrázoló tevékenység fejlesztette finommotorikájukat, szem-kéz koordinációjukat alakításukat és színérzéküket. A rajzaikban megvalósították egyéni elképzelésüket.

Fülek

Mese feldolgozása a hét folyamán: Könyvsarokban kitüntetett helyet kapott a könyv. A természet és az időjárás témához kapcsolódva enciklopédiákat is nézegettek. Vizes sarokban - különféle kísérleteket végeztek vízzel / öntés, növények öntözése – nem öntözése, fehér tulipán színes vízben – szirmok megfestődtek, tiszta vízzel felhő és pocsolya festése – párologtatás. Bábos sarokban - a szereplőket, mint bábokat is elkészítettük. Vizes alapba futtatott festékekkel, festékpaca szétfújásával, félbehajtott papír egyik felére megfestett felhő nyomtatásával. A kinyírt alakzatokat pálcikára vagy csipeszre ragasztottuk. Vizes dalokat énekeltünk: „Esik az eső, Széles a Tisza, Hej, Dunáról”, körjátékot játszottunk – „Mély kútba tekinték”. Patakugráló: „Csicseri borsó, kis korsó”. A szabadban pocsolyákat ugráltak át, vizes lábnyomokból utakat alakítottak, felhőket figyeltek meg, eső fajtákat neveztek meg,

utánoztak. Felhőtlen örömmel mozogtak, játszottak. Az elhangzott szöveget nehezebben fogadták be /korosztályi és fejlettségi szintkülönbségek miatt/, de interaktív és szemléltető módszerekkel megértették az összefüggéseket. A szóképek, hasonlatok, feltárt összefüggések gazdagították a gyermekek szókincsét, fantáziáját, de a többség számára /főleg életkori sajátosságból fakadó konkrét gondolkodásmód miatt/ fontos volt a szöveget képekkel, tárgyakkal, mozgással is szemléltetni. Több mesét is elolvastunk a könyvből egy pár gyerek kérésére. A kisebbek, alvásidőben, a mesék relaxációs hatását élvezték elsősorban. A szöveg stílusa és tartalma elvontabb, nehezebben feldolgozható volt, a csoport néhány tagjára viszont nagy hatást gyakorolt ez a különös mesevilág, sokaknak tetszett a könyv képi csodavilága.

MÁTÉ ANGI: VOLT EGYSZER EGY TEJ

Nagy fehérsége volt ennek a tejnek, nagy lötyögése, ott az ablakpárkányon, ahol egy sárga fazékban élt. A fazék oldalára kakasok voltak rajzolva, egyikük jobbra nézett,

másikuk balra
nézett, volt olyan
is, hogy egyik
kakas a másik
kakast nézte.
Ezt a sárga,
kakasos, élni való
helyet nem szerette
a tej, mert a
kakasok folyton jó
reggelt

kukorékkoltak neki,
onnan a fazék oldaláról, még akkor is, ha még el sem aludt.
– Hagyjatok aludni! – szólt, már tejföltől nyomott hangján a tej.
A kakasok szót fogadtak ilyenkor, nem kukorogtak, szófogadó kakasok voltak.
Megkereste a tej a legjobb helyet a fazékban, elhelyezkedett, hasára feküdt, és már
el is kezdte nagy alvását. A nagy fehérségű, nagy lötyögésű tejeknek nagy alvása
van. Aludt hát a tej és álmodott. Azt álmodta, hogy ő palacsinta, vagy hogy ő
madártej?

Nem, nem ilyen álma volt nagy alvásában, hanem járkálós álma volt: látta, amint
nagy fehérségével végiglötyög a Tejúton, az ő égi útján. Lötyögött, cammogott, nagy
jegesmedve volt a tej majdnem, s nyomában tolakodtak, összeütközve szikráztak
aprói a csillagoknak. Egymásba akasztották hegyes kezeiket, lábaikat, hajtották
egymást, fényes fogaskerekek, mint autóban a motor kerekei, felült rájuk a tej és
mondta:

– Brrrrrr-brrrrrr-brrrrrr. Néha dudált is: – tütütütűűűű. Így autózott a tej a Tejúton.

Aztán megállította csillagautóját, visszaforgolódtak a csillagok, ki-ki a helyére, integettek a tejnek, integetett nekik a tej, majd lecsúszott egy csigaszerű csúszkán – csak úgy lötyögött utána nagy fehérsége, spriccolt az égre – le, visszaloccsanva a sárga, kakasos fazékba. – Kukurikúúúú, itt a reggel, hasadra süt a nap, ébredj, nagy fehérségű, lötyögős! – rikoltozták reggeli rikoltjukat a kakasok. De a tej meg se moccan.

Volt egyszer egy kék ég. Rajta nagy, dudoros habok, azaz felhők, melyek mintha mind mumpszosok lettek volna, olyan tokásan ácsorogtak ott, a kék égen. De azt is mondhatnám, volt egy sárga ég. De úgy mondom, ahogy volt. Az ég kék volt.

Aztán volt egy föld, olyan, amilyenek a földek, meleg, avagy hideg, kavicsos vagy omlós; lapos, netán dimbes-dombos, dombos-dimbes. Voltak ők, ketten, két messzi. Egész életükben – mondanom sem kell, már nagyon régóta éltek – arra vágytak, a

kék ég és az ilyen-olyan, sokféle föld, nos, arra vágytak, hogy megfoghassák egymás kezét. Csak épp annyi időre bár, míg a szemháj le-, aztán felrebben: egy szempillantásnyira.

Nyújtotta fáit a föld fölfele, menesztette az égnek, hadonásztak a lábujjhegyre álló fák, de nem érték el az eget. Küldte a tűzoltókat is a föld, hatalmas létráikon, küldte már a kéményei szélén billegő kéményseprőket is, kik közel járnak az ég széléhez.

A gólyalábon
bukdácsoló
cirkuszistákat, azokat
is kérte, bárcsak
elérnék a magasban
laposkodó eget.
Bizony, mindhiába. A
fák csak nyaldosták a
felhők alját, a tűzoltók
összegabalyították
létráikat a cirkuszisták
gólyalábaival. Lett is
nagy kalajmesz,
kuszaság.

A kéményseprők csak kuporogtak a kémény szélén, szemükbe húzva kormos sipkáikat, restelkedve, hogy hát ők, a karikába menő keféikkel, nohiszen, hogy is érhetnének a magas éghez, bármennyire is ők azok, kik közel járnak az éghez. Ekkor az ég is, föld is elfáradt a nagy kézkeresésben, a nagy vágyakozásban, hogy bár szempillantásnyi időre megérintsék egymást, és éltek tovább. A föld tett-vett, mindenei között. Az ég mosásba kezdett, hétvégi nagymosáshoz

gyűjtötte be dudoros felhőit. Begyömösölte őket egy nagy keverített kádba, majd fújtatott, vacskolt, csepcsel, aztán jól kicsavarta őket, s fölcsiptette a még csepegő felhőket a szivárványra. Hullott az ég cseppje, csöpörögve, le, le a földhöz. Mikor egymáshoz értek, az ég és a föld, az ég cseppjén keresztül, amit magába szívott a föld, csend lett, nagy állócsend. Hallgatott minden, és megnőtt a boldogság.

A jó gyakorlat tevékenységi terve

Csoport: vegyes

Téma: Máté Angi: „*Volt egyszer egy tej*” meséje

Tevékenységek:

Nyelv és kommunikáció:

Anyanyelvi nevelés:

Meseátstrukturálás: *Máté Angi: „Volt egyszer egy tej”* meséje nyomán

Relaxációs tevékenységek

1. **gyakorlat:** Húnyd be a szemed, figyelj a légzésedre!
2. **gyakorlat:** Tedd a kezed a szívedre!
3. **gyakorlat:** Utazás a csillagok között

A tevékenység típusa: komplex

A tevékenység követelményei:

Részletes követelmények:

Anyanyelvi nevelés területén:

- helyes és érthető beszéd meghatározott beszédhelyzetekben
- aktív és passzív szókincs gazdagítása
- aktív részvétel beszélőként és hallgatóként egyaránt

Műveletesített célok: A gyermekek a tevékenység végére képesek lesznek:

Anyanyelvi nevelés területén: a már ismert mese történetét átalakítani saját fantáziájuk szerint.

Módszerek, eljárások: mesélés, beszélgetés, magyarázat, bemutatás, irányítás.

Relaxációs tevékenységek

1. gyakorlat: Hunyd be a szemed, figyelj a légzésedre!
2. gyakorlat: Tedd a kezed a szívedre!
3. gyakorlat: Utazás a csillagok között

Didaktikai eszközök:

hangulatvilágítás, a gyerekek fekvőhelyei

Bevezető rész, előkészítő

beszélgetés - Besötétítem a szobát, bekapcsolom a hangulatvilágítást. A gyerekek átöltöznek és kényelembe helyezik magukat az ágyaikban.

“Mese, mese kacsalábon, most libeg át a világon...” Máté Angi:

Volt egyszer egy tej (egész héten ezt a mesét olvastam a gyerekeknek elalvás előtt, ezt a foglalkozást a hét harmadik napján tartom, mikor a gyerekek már ismerik a mesét)

Ki melyik szereplő szeretne lenni a meséből?

Anyanyelvi nevelés - Közösen felidézzük a mese cselekményét. Most behunyjuk szemünket és amíg a szemünk behunyva van, átváltozik a mese. Hogyan változhat meg a mese? Mi történhetne még a tejjel? Merre kalandozhat a tej? Akinek van egy érdekes története, azt szívesen meghallgatjuk. Aki szeretné, elmondja a történetét.

Relaxációs tevékenységek - Ezután relaxációs gyakorlatokat végzünk.

- 1. gyakorlat: Hunyd be a szemed, figyelj a légzésedre!** Helyezkedjenek el kényelmesen és hunyják be a szemüket. Mindenkinek a keze a mellkasán pihen, tenyere a mellkasát simítja fel-le, fel-le. Mindenki lélegzik.

Kilélegzünk,
belélegzünk,
kilélegzünk,
belélegzünk és a
mellkasunk
megemelkedik és
leereszkedik.

- 2. gyakorlat: Tedd a kezed a szívedre!** A tenyerünk a mellkasunk közepén van. Oda helyezzük a kezünket, ahol a szívverésünket érezzük. Ta-dam, ta-dam, mint egy kis dob.

3. gyakorlat: Utazás a csillagok között. Most egy utazásra indulunk a csillagok közé. Képzeletben egy gyönyörű mezőn járunk. Megfogjuk egymás kezét és felfele kezdünk emelkedni, amikor lefele nézünk az óvoda egy egészen kis pontnak tűnik a magasból. Nemsokára a felhők közé érünk, amelyek selymesen cirógatják az arcunkat. Mindnyájan kifekszünk egy-egy felhőre és megnyújtózunk rajta. Ezután tovább emelkedünk, itt már eltűnik a habos fehérség, átveszi a helyét a bársony sötétség, amit megannyi apró gyémánt csillag világít meg. Elővesszük kosarunkat, csillagról- csillagra ugrálunk, így gyűjtögetjük az aprócska gyémántokat. Amikor már elég gyémántot gyűjtöttünk, felülünk a Göncöl szekérre és a Tejúton hosszan kocsikázunk. Ahogy kinézünk a kocsiból, meglátjuk az óvodát és közeledünk hozzá. Megérkezünk a gyönyörűszép mezőre, ahonnan beszaladunk a csoportunkba.

Mindenki bebújik az ágyába, kinyitja a szemét és az óvónénire néz.

Befejezés - Megérkeztünk. Szép álmokat gyerekek!

Adaptáció, tapasztalatok

Szalárd

Máté Angi Volt egyszer egy tej című meséjére alapozott jó gyakorlat egy nagyon pontosan megalkotott komplex tevékenységterv, melynek céljai jól megfogalmazottak, módszerei és eszközei pedig teljes mértékben a kitűzött célok elérését szolgálják. Változtatásra nem volt okunk, inkább csak belecsempésztünk egy kicsit a mi szokásainkból, a mi személyiségünkből. A mese elvont és képzeletbeli világa a gyerekek fantáziáját és kreativitását aktivizálta. A relaxációs gyakorlat során a gyerekek önmegismerése, indulatkezelési készségei fejlődtek, miközben a mozgások és a zene által ritmusérzékük, finommozgásuk is.

Nádudvar

A gyermekek újra boldogan érkeztek a meseszőnyegre és közösen elénekeltük a mesehívó dalocskát, amit a gyerekek nagyon szeretnek. A gyerekeknek elmondtam, hogy nem Csiribí és Panka, nem is Barniék meséi, hanem most az Egyszer volt egy tejről fogok mesélni. Érdeklődve fogadták az új mesét, melyet szívesen hallgattak meg többször is. A relaxációs játékot, a szokatlan helyen, az ágyukba történő mesélést, relaxálást jó dolognak, izgalmasnak találták. A mese átstrukturálása kicsit nehezebb volt számukra, hiszen a tej utazása szokatlan esemény volt. Szerencsére több nagycsoportos gyermek kapcsolódott be a tej kalandos útjába és így sikeres lett a gyerekek meséje. Az előzetes ismereteikre alapozva már meg tudtak említeni néhány bolygót és egy-két csillagképet. A relaxációs játék során volt, aki kevésbé tudott lelassulni, kicsit befelé fordulni, de a nagyobbaknak már több sikerrel valósult meg a meditáció. A gyermekek örömmel fantáziáltak és sétáltak a képzeletbeli tejúton. Varázslatos hangulatban, csodálkozva szedték a gyémánt csillagokat a feneketlen kosárba. Az utazás során volt olyan kisgyermek, aki elaludt. A gyerekek nyugodtan, ámulatban tértek vissza a nagy utazás után. Az is előfordult, hogy volt,

akit annyira megérintett, meghatott az utazás élménye, hogy tovább szeretne volna még folytatni a képzeletbeli utazást. A relaxációs játékok nagyon jól sikerültek, hiszen gyermekek fantáziájának szárnyalására adott lehetőséget. Lefekvés előtti meditációt máskor is megpróbáljuk. A foglalkozás során esetleg még sejtelmesebb, titokzatosabb lehetett volna a hangulatvilágítás.

Fülek

Mese feldolgozása a hét folyamán:

Tejúton barangoltunk - rengeteg fehér papírcsillagot vágtunk ki. A gyerekek csillagképeket álmodtak meg, ragasztottak fekete papírra.

Elmesélték képből és szóban is, miről álmodtak. Könyvsarokban a gyerekek bármikor elővehették a könyvet, megnézegették az

illusztrációkat, kötetlenül is beszélgettek a meséről, mi tetszett, mire emlékeznek.

Tejes sarokban a gyerekekkel tejjel kapcsolatos képeket /legelő tehén, tejüzem, tejtermékek/ gyűjtöttek, nyírtak, csoportosítottak, ragasztottak csoportokban.

A mesét az egészséges táplálkozáshoz kapcsoltuk - a tejtermékek fogyasztása, az aludttej készítése témakörökhöz. Bábos sarokban a szereplőket: kakast, kancsót, mint bábokat elkészítettük papírból és agyagból. Tejről, kakasról, tehenről beszélgettünk, mondókáztunk. Altatókat és más énekeket énekeltünk: „Cirmos cica, Boci, boci”. A szöveg nehézséget okozott, elvontsága miatt nehezen volt követhető a középső csoportos gyermekek számára.

A továbbiakban a meséből a legfontosabb, legérdekesebb mozzanatokot kiemeltük, és mozgásban kifejeztük a csoportfoglalkozásokon. Ezzel a cselekvésbe ágyazott mesélési móddal a kisebbek és a többi gyermek is kapcsolatot tudott teremteni a mesével. Különösen, ha hangulatvilágítással, hangeffektusokkal, kellékekkel /kancsóra rajzolt kakas/, rajzzal /fekete papíron fehér ceruzával/ is kifejeztük a mesét. Az elhangzott szöveget nehezen fogadták be /korosztályi és fejlettségi szintkülönbségek miatt, de interaktív és

szemléltető módszerekkel megértettek néhány összefüggést. A szóképek, hasonlatok, játékos nyelvezet gazdagították a gyermekek szókincsét, fantáziáját. Az átlagosnál fejlettebb gondolkodású, fantáziájú gyermekek jól értették a mese játékosságát, humorát. A mese átstrukturálása képi és mozgás általi megfogalmazása mindenki számára érdekes tevékenység volt, a saját elképzelésüket szavakban is ki tudták fejezni.

Összegzés

MESÉS EGÉSZSÉG JÓ GYAKORLAT

Érdeemes kísérletezni a mai gyermekirodalmi alkotásokkal. Sok lehetőséget kínálnak a feldolgozásra, gondolatindítóak, inspirálóak. Jól kiaknázhatóak a nevelési területek integrálásában, a gyermekek sokoldalú kifejezőkészségének fejlesztésében.

Berg Judit meséi visszavisznek egy természetes közegbe. Az erdőben lassabbá válik az élet, ezáltal nyugodtabbnak és élhetőbbnek tűnnek a mindennapok, a nehézségekkel, a problémákkal és a konfliktusokkal együtt. A tündéreket is olyan hatások érik, amik jól illeszthetők a gyerekek gondolkodásmódjába, megfelelő izgalmakat és megoldásokat nyújtva.

Csiribí és Panka ki tudja egészíteni a másik nem hiányosságait, pont úgy, ahogy egy lány és egy fiú a valóságban. Mindemellet feloldozást hordoz, hogy egy igazi tündér is rosszkodik, hisztizik, huncutkodik, próbálkozik, ügyetlenkedik, de utána mindig ott a lehetőség a belátásra és a változtatásra. Bennük megtalálható mindaz, amik foglalkoztatják a mai gyerekeket, de szárnyaik mindenféle természetfeletti dologra képessé teszik őket.

Barni meséi megmutatják, hogy a gyermek partnerként való kezelése sokkal inkább célravezetőbb a nevelésben, mint a szigorú, komor parancsolás vagy a meg nem érdemelt kényeztetés.

Máté Angi „*Volt egyszer egy*” című mesekötetének csodálatos meséiből a természetről és a környezetünkről kaptak a gyermekek sokrétű képet, élményt, melyek a pozitív érzelmek megtapasztalására fókuszálnak.

A „Mesés egészség” jó gyakorlat a mindennapi mesélés és olvasás szerepét hangsúlyozza, mely a gyermekek érzelmi és lelki fejlődése és egészsége szempontjából is nagyon fontos.

A tapasztalatunk, hogy a gyermekek megszerették a könyveket, olvasott meséket, a belső képek kialakításával fejlődött a szókincsük, emlékezetük, fantáziájuk, gondolkozásuk. Ezért is ajánljuk a pedagógusok, szülők figyelmébe ezeket a színvonalas és gyönyörűen illusztrált kortárs mesekönyveket, melyek tartalmi és formai szempontból is érdekesek és lebilincselők.

***„ARANYHAJSZÁL MESEPROGRAM
– AZ ÓPERENCIÁS TENGEREN, HATÁRON INNEN ÉS TÚL”***

A meseprojekt tapasztalatainak és eredményeinek rövid összefoglalása:

- ❖ Székelyudvarhelyen bemutatták, hogyan kapcsolják az egészségnevelés témaköréhez a modern meséket,
- ❖ Szalárdon a modern tánclépések alkalmazását láttuk a magyar népmesék feldolgozása során,
- ❖ Nádudvaron az élőlészavas mesemondásra épülő interaktív népmese feldolgozást ismerhettük meg,
- ❖ Füleken a bábok kaptak főszerepet az óvoda mesés jó gyakorlatában.

A közös szakmai munka több szempontból is gyümölcsöző volt. Az együttműködésünk során a jógyakorlatok bemutatása és adaptálása mellett lehetőségünk nyílt: az állandó fejlődésre, az önképzésre, megismerhettük egymás mesefeldolgozásait, pedagógus társaink metodikáját.

Lehetőség nyílt külhoni kapcsolatfelvételre, szakmai kapcsolat kiépítésére és fenntartására, mesetárházunk gazdagítására, a projektben szereplő országok kulturális kincseinek megismerésére.

Ezeket az értékeket, a megismert módszereket és eszközöket be tudtuk építeni a mindennapi munkánkba, tovább adtuk kollégáinknak és az érdeklődőknek.

Az Erasmus+ nemzetközi pályázatnak köszönhetően a szakmai kapcsolat mellett barátságok is köttettek. Bízunk benne, hogy ezt a jó kapcsolatot a jövőben is tudjuk ápolni.

A tradicionális tájegységek mesefeldolgozásaiban megtalálható meséket és a kortárs irodalom meséit igyekeztünk az óvodás gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva játékos formában élményekre épülve, életre kelteni.

Szívből ajánljuk a gyűjteményeinket. Hisszük, hogy a nagy gonddal szerkesztett mese és játékanyagunk, mesésebbé, színesebbé, érdekesebbé varázsolja hétköznapjaitokat. Munkátokhoz erőt, egészséget kívánunk!

*ARANYHAJSZÁL MESEPROGRAM
LELKES KIS CSAPATA*

**Az „ARANYHAJSZÁL MESEPROGRAM
– AZ ÓPERENCIÁS TENGEREN, HATÁRON INNEN ÉS TÚL”**

2018 - 2021

mesegyűjteményei:

- ❖ Ficánka Napköziotthon Székelyudvarhely – Mesés egészség jó gyakorlat
- ❖ Füleki Daxner Utcai Óvoda – Palóc mesebeszéd bábbal jó gyakorlat
- ❖ Napfény Óvoda és Bölcsőde, Nádudvar - Börönd mese jó gyakorlat
- ❖ Szalárdi János Általános Iskola és Óvoda - Mesék táncos paripáján bihari népmesék jó gyakorlat

Felhasznált irodalom

- ❖ Berg Judit: Micsoda idő! Pagony Kiadó, 2006
- ❖ Zágoni Balázs: Barniék tele, Koinónia Kiadó, 2017
- ❖ Máté Angi: Volt egyszer egy, Pagony Kiadó, 2010

2018-1-HU01-KA201-047749 JÓ GYAKORLATOK CSERÉJE
Együttműködés az innováció és a bevált gyakorlatok terén
**„ARANYHAJSZÁL MESEPROGRAM –
az Óperenciás tengeren, határon innen és túl”**

2018 -2021

